

ผลการจัดกิจกรรมการสร้างหนังสือนิทานโดยเด็กที่มีต่อความสามารถ
ทางการเขียนของเด็กปฐมวัย โรงเรียนฐานปัญญา กรุงเทพมหานคร

นางสาวนัฐฐา มาตรฐานอก

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
แขนงวิชาหลักสูตรและการสอน สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

พ.ศ. 2557

The Effects of Storybook Construction by Children Activities on
Writing Ability of Preschool Children at Tharn-Panya School in
Bangkok Metropolis

Miss Nattha Martnok

An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Education in Curriculum and Instruction

School of Educational Studies

Sukhothai Thammathirat Open University

2014

หัวข้อการศึกษาค้นคว้าอิสระ ผลการจัดกิจกรรมการสร้างหนังสือนิทานโดยเด็กที่มีต่อ
ความสามารถทางการเขียนของเด็กปฐมวัย โรงเรียนฐานปัญญา
กรุงเทพมหานคร
ชื่อและนามสกุล นางสาวนัฐฐา มาตรนอก
แขนงวิชา หลักสูตรและการสอน
สาขาวิชา ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วัฒนา มัคคสมัน

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้ ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรระดับปริญญาโท เมื่อวันที่ 11 กันยายน 2558

คณะกรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าอิสระ

..... ประธานกรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วัฒนา มัคคสมัน)

..... กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. จีรลักษณ์ รัตนาพันธ์)

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อรรณพ จินะวัฒน์)
ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ชื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระ ผลการจัดกิจกรรมการสร้างหนังสือนิทานโดยเด็กที่มีต่อความสามารถ
ทางการเขียนของเด็กปฐมวัย โรงเรียนฐานปัญญา กรุงเทพมหานคร
ผู้ศึกษา นางสาวนัฐฐา มาตรนอก **รหัสนักศึกษา** 2542101635 **ปริญญา** ศีษาศาสตรมหาบัณฑิต
(หลักสูตรและการสอน) **อาจารย์ที่ปรึกษา** ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วัฒนา มัคคสมัน
ปีการศึกษา 2557

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบความสามารถทางการเขียนของเด็กปฐมวัย
โรงเรียนฐานปัญญา ก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการสร้างหนังสือนิทานโดยเด็ก

กลุ่มตัวอย่างคือ เด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 3 อายุ 5-6 ปี จำนวน 25 คน ที่กำลังเรียนอยู่
ในชั้นอนุบาลปีที่ 3 โรงเรียนฐานปัญญา กรุงเทพมหานคร ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2558 ได้มา
โดยวิธีการสุ่มแบบกลุ่ม เครื่องมือที่ใช้คือ (1) คู่มือการจัดกิจกรรมการสร้างหนังสือนิทานโดยเด็ก
สำหรับเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 3 และ (2) แบบวัดความสามารถทางการเขียนของเด็กปฐมวัย สถิติ
ที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที

ผลการวิจัยปรากฏว่า ความสามารถทางการเขียนของเด็กปฐมวัยหลังการจัดกิจกรรม
การสร้างหนังสือนิทานโดยเด็กสูงกว่าก่อนการจัดกิจกรรมการสร้างหนังสือนิทานโดยเด็กอย่างมี
นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำสำคัญ ความสามารถทางการเขียน การสร้างหนังสือนิทานโดยเด็ก เด็กปฐมวัย

Independent Study title: The Effects of Storybook Construction by Children Activities on Writing Ability of Preschool Children at Tharn-Panya School in Bangkok Metropolis

Author: Miss Nattha Martnok; **ID:** 2542101635;

Degree: Master of Education (Curriculum and Instruction);

Independent Study advisor: Dr. Wattana Makkasman, Assistant Professor;

Academic year: 2014

Abstract

The purpose of this research was to compare writing ability of preschool children before and after provision of experience using the storybook construction by children activities.

The research sample consisted of 25 preschool children, aged 5 – 6 years, studying at the third kindergarten level in the first semester of the 2015 academic year at Tharn-Panya School in Bangkok Metropolis. The research instruments used were (1) a teacher's manual for provision of experience using the storybook construction by children activities, and (2) a test on preschool children's writing ability. Statistics employed for data analysis were the mean, standard deviation, and t-test.

The research findings showed that writing ability of preschool children at Than-Panya School after undertaking the storybook construction by children activities was significantly higher than their counterpart ability before undertaking the activities at the .01 level.

Keywords: Writing ability, Storybook construction by children activities, Preschool children

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความกรุณาเป็นอย่างยิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วัฒนา มัคคสมัน อาจารย์ที่ปรึกษา วิชาเอกปฐมวัยศึกษา สาขาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ที่ได้ให้คำปรึกษาและแนะนำ ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ มา โดยตลอด ทำให้การศึกษาค้นคว้าอิสระสำเร็จไปด้วยดี ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของท่านเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. รัศมี ตันเจริญ อาจารย์ประจำสาขาการศึกษา ปฐมวัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา ดร. เกรียงศักดิ์ สังข์ชัย ศึกษานิเทศก์ชำนาญการ พิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต ๑ อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม และ นางสาวอุทัย บุญโท ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนอนุบาลบึงกาฬวิศิษฐ์อำนวยศิลป์ ที่ได้ให้ คำแนะนำตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ และขอขอบคุณผู้บริหารโรงเรียนฐานปัญญาที่ให้ ความกรุณาในการทดลองใช้เครื่องมือในการวิจัย

ขอบคุณ ผู้ปกครองเด็กปฐมวัย คณะครูและบุคลากรของโรงเรียนฐานปัญญาทุกท่านที่ให้ความร่วมมือสนับสนุนกิจกรรมของเด็กกลุ่มตัวอย่างได้ร่วมเป็นกำลังใจและร่วมชื่นชมผลงานของเด็ก

ขอขอบพระคุณ ดร. ภักดี ฐานปัญญา ดร. มาลี ฐานปัญญา ที่สนับสนุนทุนการศึกษา และครอบครัวที่ให้กำลังใจเป็นแรงผลักดันในการศึกษาครั้งนี้จนสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

นอกจากนี้ขอขอบคุณคณาจารย์ในสาขาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช เพื่อนๆ นักศึกษาปริญญาโท วิชาเอกปฐมวัยศึกษา และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกท่าน ที่กรุณาให้การช่วยเหลือจนการศึกษาค้นคว้าอิสระครั้งนี้สำเร็จลุล่วงลงด้วยดี

นัฐฐา มาตรนอก

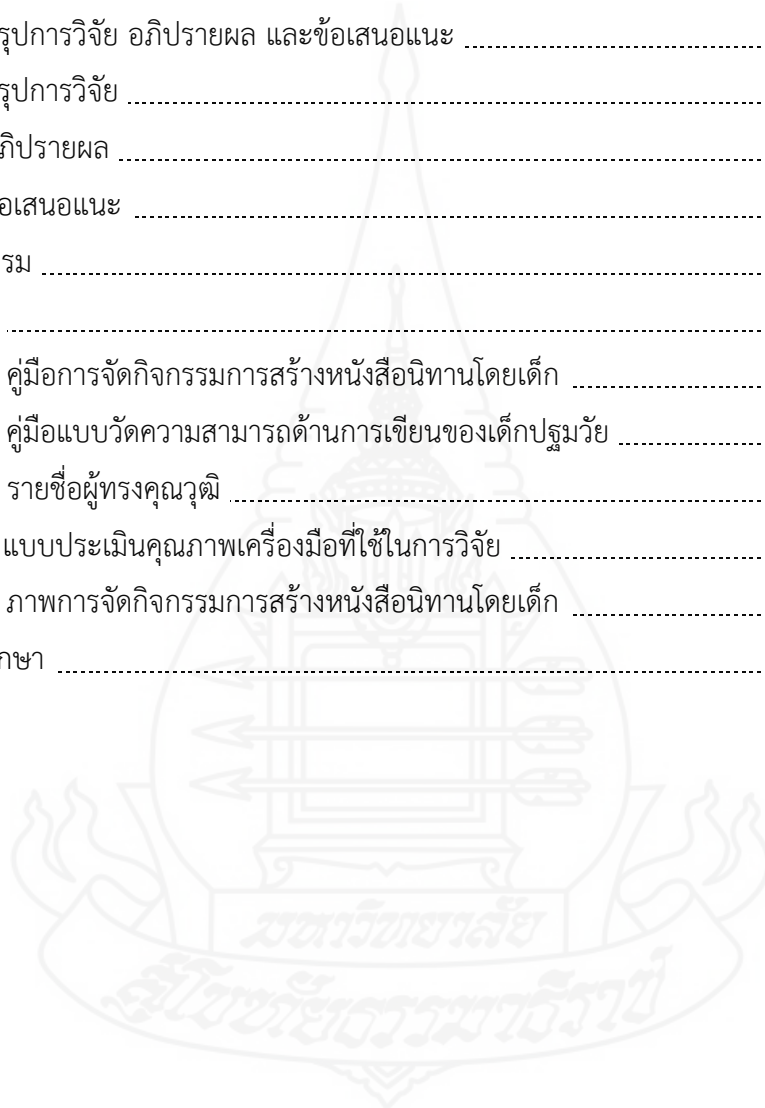
กันยายน 2558

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ฅ
สารบัญภาพ	ญ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์การวิจัย	3
สมมติฐานการวิจัย	3
ขอบเขตการวิจัย	4
นิยามศัพท์เฉพาะ	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	5
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	6
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างหนังสือนิทานโดยเด็ก	7
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสามารถด้านการเขียนของเด็กปฐมวัย	21
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	45
รูปแบบการวิจัย	45
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	45
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	45
การสร้างเครื่องมือและหาคุนภาพเครื่องมือ	46
การเก็บรวบรวมข้อมูล	52
การวิเคราะห์ข้อมูล	53
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	54
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	54
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	54
ตอนที่ 1 การเปรียบเทียบความสามารถด้านการเขียนของเด็กปฐมวัย โดยภาพรวมก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการสร้างหนังสือนิทานโดยเด็ก	55

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ตอนที่ 2 การเปรียบเทียบความสามารถด้านการเขียนของเด็กปฐมวัยรายด้าน ก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการสร้างหนังสือนิทานโดยเด็ก	56
บทที่ 5 สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	59
สรุปการวิจัย	59
อภิปรายผล	61
ข้อเสนอแนะ	65
บรรณานุกรม	66
ภาคผนวก	71
ก คู่มือการจัดกิจกรรมการสร้างหนังสือนิทานโดยเด็ก	72
ข คู่มือแบบวัดความสามารถด้านการเขียนของเด็กปฐมวัย	100
ค รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ	109
ง แบบประเมินคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	114
จ ภาพการจัดกิจกรรมการสร้างหนังสือนิทานโดยเด็ก	119
ประวัติผู้ศึกษา	132

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 3.1 แสดงแนวทางการส่งเสริมความสามารถด้านการเขียนของเด็กปฐมวัย ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการสร้างหนังสือนิทานโดยเด็กและ ขั้นตอนกิจกรรมการสร้างหนังสือนิทานโดยเด็กที่มีต่อความสามารถ ด้านการเขียนของเด็กปฐมวัย	46
ตารางที่ 4.1 การเปรียบเทียบความสามารถด้านการเขียนของเด็กปฐมวัย โดยภาพรวมก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการสร้างหนังสือนิทานโดยเด็ก	55
ตารางที่ 4.2 การเปรียบเทียบความสามารถด้านการเขียนของเด็กปฐมวัย ด้านเขียนลอกเลียนแบบคำก่อนและหลังการจัดกิจกรรม การสร้างหนังสือนิทานโดยเด็ก	56
ตารางที่ 4.3 การเปรียบเทียบด้านเขียนคำจากภาพก่อนและหลังการจัดกิจกรรม การสร้างหนังสือนิทานโดยเด็ก	57
ตารางที่ 4.4 การเปรียบเทียบความสามารถด้านการเขียนของเด็กปฐมวัย ด้านเขียนเป็นประโยคจากภาพ ก่อนและหลังการจัดกิจกรรม การสร้างหนังสือนิทานโดยเด็ก	58

ญ

สารบัญญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 2.1 ชั้นขีดเขียน	26
ภาพที่ 2.2 ชั้นวาดภาพอิสระ	26
ภาพที่ 2.3 ชั้นคัดลอกตัว	27
ภาพที่ 2.4 ชั้นเขียนตัวอักษรอย่างอิสระ	27
ภาพที่ 2.5 ชั้นเขียนตัวพยัญชนะหรือเขียนเป็นคำ	28
ภาพที่ 2.6 บัตรร่างรูปคนเพื่อให้เด็กเลียนแบบท่าทาง	37

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การพัฒนาทางภาษาเป็นปัจจัยที่สำคัญที่เด็กปฐมวัยต้องได้รับการส่งเสริมเพราะภาษาเป็นรากฐานที่สำคัญของการพัฒนาสติปัญญา ความคิดต่างๆจะถ่ายทอดมาทางภาษา การที่เด็กได้ใช้ภาษาในการสื่อความหมาย จะทำให้ผู้ที่อยู่ใกล้ชิดรับรู้ถึงความรู้สึกและความต้องการ (นภเนตร ธรรมบวร, 2549, น. 116) ภาษาจึงเป็นเครื่องมือสื่อสารที่มีความจำเป็นที่ทำให้ผู้อื่นเข้าใจ ความสามารถทางภาษาต้องอาศัยทักษะ คือ การฟัง การพูด การอ่าน การเขียน เป็นทักษะที่สำคัญในการรับและส่งข้อมูล โดยเฉพาะในวัยของเด็กปฐมวัยเป็นวัยที่กำลังเจริญเติบโตพร้อมที่จะเรียนรู้ การสื่อสารจึงมีความจำเป็นต่อการดำรงชีวิตประจำวัน โดยธรรมชาติเด็กไม่สามารถเขียนได้อย่างถูกต้องตามแบบผู้ใหญ่แต่จะเขียนผิดแล้วผิดอีกจนในที่สุดจะเขียนได้ถูกต้องเพราะการเขียนผิดทำให้ผู้อื่นไม่เข้าใจความหมายที่ต้องการ นอกจากการที่จะมีพัฒนาการในขั้นที่สูงขึ้นไม่ได้ขึ้นอยู่กับอายุที่เปลี่ยนไปเท่านั้น แต่ยังขึ้นอยู่กับประสบการณ์ที่ได้รับ (วรรณาท รักษกุลไทย, 2552, น. 11-17)

การเขียนเป็นทักษะหนึ่งของการใช้ภาษา ที่ต้องได้รับการฝึกฝนจนชำนาญ เพื่อที่จะถ่ายทอดความรู้ความคิดของตนเองให้ผู้อื่นเข้าใจการเขียนของเด็กจะมีพัฒนาการความสามารถในการเขียนจากขั้นง่ายๆ ไปสู่ขั้นที่ซับซ้อนขึ้นทั้งนี้เพื่อแสดงออกถึงความประทับใจของตนเพื่อแลกเปลี่ยนความรู้หรือเพื่อสนองสิ่งบันเทิง เด็กต้องการประสบการณ์การทำเครื่องหมาย การทดลองเขียนคำเขียนประโยค เพื่อจะได้เกิดการค้นพบว่าเครื่องหมายเหล่านั้นมีความหมาย (หรรษา นิลวิเชียร, 2535, น. 232-234) ภาษาเขียนต่างจากภาษาพูด ในบางครั้งต้องการสื่อความหมายโดยการเขียน ในตอนต้นเด็กจะเขียนไม่ถูกต้องภาษาของเด็กจะเป็นภาษาสัญลักษณ์ ภาษาศิลปะหรือดนตรี เด็กใช้สัญลักษณ์ภาพแทนคำที่เด็กได้จากประสบการณ์ เด็กจะเรียนรู้และเข้าใจการใช้ภาษาหนึ่งสื่อจากแบบที่เห็น ถ้าครูจัดสิ่งแวดล้อมสร้างประสบการณ์ทางภาษาจะทำให้เด็กคุ้นเคยกับภาษามากขึ้น เด็กจะจำตัวอักษร คำ และการเขียนมาเขียนเลียนแบบในชั้นเรียนเขียนชื่อลงบนภาพวาด ทำเครื่องหมายที่ชื่อเด็ก เด็กอาจเขียนตัวหนังสือ สระ พยัญชนะไม่สวย ไม่สำคัญเพราะการคิดไม่ใช่อยู่ในช่วงปฐมวัยและไม่ใช้หลักการสอนแบบเน้นประสบการณ์ สิ่งที่ต้องการคือให้เด็กเขียนและอ่านได้ สำหรับเด็กที่ยังเขียนไม่เป็นอาจให้แสดงออกเป็นงานศิลปะหรือเขียนแบบขีดเขียนแล้วอธิบายหรือบอกให้ครูฟังได้ (กุลยา ตันติผลาชีวะ, 2551, น.135)

สภาพการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนที่เปิดสอนชั้นอนุบาลทั้งในส่วนโรงเรียนของ รัฐบาลและโรงเรียนเอกชนบางส่วนเป็นการจัดการเรียนการสอนให้เด็กอ่านออกเขียนได้เพื่อเตรียมความพร้อมในการแข่งขันสอบเข้าเรียนต่อในระดับประถมศึกษาตามความต้องการของผู้ปกครอง การจัดการเรียนการสอนในรูปแบบนี้ทำให้ผู้วิจัยพบว่า เด็กเขียนได้จากการจำและการบอกของครูแต่ไม่ได้เกิดจากความคิดและความต้องการเขียนของเด็กทำให้เด็กบางคนเกิดความเครียดไม่มีความสุขในการเรียนดังที่ สุนีย์ ทองศิริประภา (2535, น. 42) ได้กล่าวไว้ว่าการฝึกเด็กเล็กๆเขียนหนังสือถ้าครูหรือพ่อแม่ขาดความเข้าใจพัฒนาการและวิธีสอนเขียนที่เหมาะสมแล้วก็เป็น การสิ้นเปลืองทั้งเวลาและพลังงานผลเสียของการเร่งรัดหรือเคี่ยวเข็ญจะทำให้เขียนได้ไม่ดี หรือไม่ถูกต้อง ความไม่พร้อมทางวุฒิภาวะด้านใดด้านหนึ่ง บวกกับการประสานงานของกล้ามเนื้อยังพัฒนาไม่ดีพอจะทำให้เขียนด้วยวิธีที่ไม่ถูกต้องเป็นผลเสียและสอดคล้องกับ พูนสุข บุญยสวัสดิ์ (2544, น. 7) ที่กล่าวว่า การเรียนรู้ในการอ่านเขียนนั้นควรเกิดจากความสนใจ ไม่ใช่การถูกบังคับจากผู้ใหญ่ซึ่งผู้ใหญ่มีหน้าที่สำคัญในการสนับสนุนส่งเสริม สร้างแรงจูงใจให้เกิดความสนใจจนสามารถอ่านเขียนได้ การส่งเสริมให้เกิดความสนใจในการอ่านเขียนจึงเป็นเรื่องสำคัญ

การส่งเสริมความสามารถในการเขียนของเด็กปฐมวัยทำได้โดยจัดห้องเรียนให้มีมุมหรือโต๊ะกิจกรรม หรือศูนย์การเรียนต่างๆ เช่น มุมบ้าน มุมธรรมชาติ มุมหนังสือ มุมศิลปะ มุมดนตรี มุมไม้บล็อก มุมของเล่น มุมทักษะ ฯลฯ แต่ละมุมจะมีวัสดุอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับมุนั้นๆ วางอยู่อย่างเป็นระเบียบ สวยงาม เพื่อเร้าให้เด็กสนใจและสะดวกให้เด็กเข้าทำกิจกรรมทันที ในมุมทักษะเพื่อส่งเสริมด้านการเขียนจะต้องมีกระดาษ ดินสอสี หรือปากกาปลายสัทหลายด หรือสีเทียน และแบบตัวอักษรที่ทำให้เด็กเขียนตามวิธีการต่างได้ ในมุมศิลปะก็มีกระดาษ สีและตัวอักษรแบบฉลุให้เด็กได้เล่นลอกแบบตามแล้วระบายสี ในมุมของเล่นอาจมีของเล่นเป็นตัวอักษรให้เด็กเล่นได้ เช่น ใส่ตัวอักษรลงในกรอบฉลุวางเข็กลงในตัวอักษรเจาะช่อง จัดภาพตัดต่อตัวอักษรให้ถูกต้อง (พูนสุข บุญยสวัสดิ์, 2544, น. 53-54) นอกจากนี้การสร้างประสบการณ์การเขียนขั้นต้นควรเริ่มด้วยการใช้สีเทียนแท่งโต ๆ กับดินสอและกระดาษแผ่นใหญ่ๆ การสร้างความสนใจและแรงจูงใจที่จะให้เด็กอยากเขียน คือ การส่งเสริมแค่เพียงจัดหาวัสดุดังกล่าวให้พร้อมและถึงมือทุกเมื่อเท่านั้น ครูควรเขียนชื่อเด็กลงบนมุมซ้ายของแผ่นงานศิลปะ และเขียนที่ข้าวของของเด็ก เช่น ตุ๊กตาของ สมุด ฯลฯ เพื่อให้เด็กเรียนรู้ว่าลักษณะอักษรแบบนี้หมายถึงชื่อของตน ครูควรนั่งข้างๆ เด็กและเขียนอย่างสวยงามและประณีต เพื่อเป็นแบบอย่างแก่เด็กครูไม่ควรนั่งตรงข้ามกับเด็กหรือนั่งเฉยๆ เพราะเมื่อเด็กมองไปจะเป็นตัวอักษรในอีกรูปแบบหนึ่ง เด็กๆมีความภูมิใจที่เห็นผลงานของตนและต้องการเห็นชื่อตนเองปรากฏอยู่บนสิ่งนั้น ถ้าเด็กยังเล็กและเขียนชื่อตนเองไม่ได้ ครูควรเขียนให้และเขียนอย่างสวยงามด้วย ส่วนผู้ปกครองควรมีทัศนคติที่ดีต่อการเขียนของลูกไม่ว่าจะขยุกขยิกหรือไม่ก็ตามเพราะนั่นคือพื้นฐานขั้นต้นของการเขียน จัดหากระดาษ ดินสอ ไม้ให้ลูกพร้อมเสมอให้ลูกวาดภาพ พ่อแม่เขียนคำบรรยายตามคำบอกเล่าของลูก ช่วยเหลือลูก

เมื่อลูกต้องการเขียนจดหมาย ชื่นชมเมื่อเห็นลูกตั้งใจที่ขีดเขียน (นิตยา ประพุดติกิจ, 2536, น. 155-157)

กระบวนการสร้างหนังสือนิทานโดยเด็กเป็นหนังสือที่เด็กจัดทำขึ้นตามความคิดและจินตนาการร่วมกันของเด็ก ในรูปแบบประกอบไปด้วย เนื้อเรื่อง ภาพ สี ตัวละครที่เด็กจัดทำขึ้นเป็นหนังสือที่มีคำบรรยายหรือไม่มีก็ได้ โดยครูมีส่วนร่วมในการอ่านนิทานให้เด็กฟังและกระตุ้นเด็กให้เกิดกระบวนการในการสร้างหนังสือนิทานด้วยตนเอง โดยครูชักชวนให้เด็กกำหนดตัวละครที่สนใจร่วมกัน แล้วแต่งเรื่องต่อกันจนจบเรื่อง ตั้งชื่อเรื่องจากนั้นวาดภาพประกอบบรรยายสีให้สวยงาม เขียนคัดลอกเนื้อเรื่องด้วยตนเองหรือให้ครูช่วยเขียนก็ได้จากนั้นประกอบเป็นรูปเล่มนำเสนอนิทานที่ตัวเองร่วมกันสร้างขึ้นในรูปแบบการเล่านิทานหรือการแสดงนิทานก็ได้ทำให้เกิดความภาคภูมิใจส่งผลให้เด็กมีพัฒนาการด้านการเขียนดีขึ้น (ธารทิพย์ สินธุพนธ์ และธนารีย์นันทสมบัติ, 2557) สอดคล้องกับงานวิจัยเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการสร้างหนังสือนิทานโดยเด็กเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการพูดมีความสามารถในการพูดสูงขึ้น เนื่องจากการจัดกิจกรรมการสร้างหนังสือนิทานโดยเด็กเป็นกิจกรรมที่กระตุ้นให้เด็กรู้จักถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิดตลอดจนความต้องการของตนเองเพื่อให้ผู้อื่นได้เข้าใจ (สุรัญชนา ช่างฉัตร, 2554, น. 67)

จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี บทสัมภาษณ์ และเอกสารงานวิจัยต่างๆพบว่าการจัดกิจกรรมการสร้างหนังสือนิทานโดยเด็กเป็นวิธีการหนึ่งที่สามารถส่งเสริมความสามารถด้านการเขียนของเด็กปฐมวัยผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการจัดกิจกรรมการสร้างหนังสือโดยเด็กว่ามีผลต่อการเขียนของเด็กปฐมวัยอย่างไรซึ่งผลจากการวิจัยในครั้งนี้จะเป็นประโยชน์แนวทางและวิธีการสอนเขียนสำหรับเด็กปฐมวัยต่อไป

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อเปรียบเทียบความสามารถด้านการเขียนของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการสร้างหนังสือนิทานโดยเด็ก

3. สมมติฐานการวิจัย

ความสามารถด้านการเขียนของเด็กปฐมวัยหลังได้รับการจัดกิจกรรมการสร้างหนังสือนิทานโดยเด็กสูงกว่าก่อนได้รับการจัดกิจกรรมการสร้างหนังสือนิทานโดยเด็ก

4. ขอบเขตการวิจัย

4.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ เด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 3 อายุ 5-6 ปี โรงเรียนฐานปัญญา กรุงเทพมหานคร

4.2 ระยะเวลาที่ใช้ในการทดลอง

การศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการทดลองในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2558 เป็นระยะเวลา 5 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 4 วัน วันละประมาณ 20 - 50 นาที

4.3 ตัวแปรที่ศึกษา

4.3.1 ตัวแปรต้น กิจกรรมการสร้างหนังสือนิทานโดยเด็ก

4.3.2 ตัวแปรตาม ความสามารถด้านการเขียน

5. นิยามศัพท์เฉพาะ

5.1 ความสามารถด้านการเขียน หมายถึง ความสามารถในการแสดงพฤติกรรมด้านการเขียนดังนี้

5.1.1 เขียนลอกเลียนแบบคำ หมายถึง การเขียนโดยลอกตัวอักษรตามแบบที่เห็น

5.1.2 เขียนคำจากภาพ หมายถึง การเขียนคำจากภาพโดยสะกดคำขึ้นเองโดยผสมพยัญชนะและสระได้ตรงกับภาพ

5.1.3 เขียนเป็นประโยคจากภาพ หมายถึง การเขียนสะกดคำเป็นประโยคสั้นๆ ได้ตรงกับภาพที่เห็นบอกความหมายของประโยคที่เขียนได้

5.2 กิจกรรมการสร้างหนังสือนิทานโดยเด็ก หมายถึง กิจกรรมที่เด็กร่วมกันจัดทำตามความคิดจินตนาการโดยมีรูปเล่ม ชื่อเรื่อง เนื้อเรื่อง ภาพประกอบที่สัมพันธ์กับเนื้อเรื่อง เป็นหนังสือที่มีคำบรรยายที่เด็กบอกให้ครูช่วยเขียนแล้วนำไปลอกลงในนิทาน หนังสือนิทานที่เด็กสร้างขึ้นประกอบด้วย 5 ขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 1 ชั้นนิทานของเด็ก/เล่าเรื่อง

ขั้นที่ 2 ชวนกันแต่งเรื่อง

ขั้นที่ 3 ทบทวนเนื้อเรื่องและทดลองวาด

ขั้นที่ 4 ขั้นการสร้างหนังสือนิทาน

ขั้นที่ 5 ขั้นทำรูปเล่ม/นำเสนอผลงาน

6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

6.1 เด็กได้รับการพัฒนาความสามารถด้านการเขียนโดยการจัดกิจกรรมการสร้างหนังสือ
นิทานโดยเด็ก

6.2 ได้แนวทางสำหรับครูและผู้เกี่ยวข้องกับเด็กปฐมวัยในการส่งเสริมความสามารถ
ด้านการเขียนแก่เด็กปฐมวัย

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง ผลการจัดกิจกรรมการสร้างหนังสือนิทานโดยเด็กที่มีต่อความสามารถด้านการเขียนของเด็กปฐมวัย โรงเรียนฐานปัญญา กรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องและขอเสนอผลการศึกษาค้นคว้าตามหัวข้อต่อไปนี้

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างหนังสือนิทานโดยเด็ก
 - 1.1 ความหมายของการสร้างหนังสือนิทานโดยเด็ก
 - 1.2 ความสำคัญของการสร้างหนังสือนิทานโดยเด็ก
 - 1.3 นิทานสำหรับการสร้างหนังสือนิทานโดยเด็ก
 - 1.4 หลักการสร้างหนังสือนิทานโดยเด็ก
 - 1.5 แนวการจัดกิจกรรมการสร้างหนังสือนิทานโดยเด็ก
 - 1.6 กระบวนการสร้างหนังสือนิทานโดยเด็ก
 - 1.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างหนังสือ
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสามารถด้านการเขียนของเด็กปฐมวัย
 - 2.1 ความหมาย ความสำคัญ จุดมุ่งหมาย และองค์ประกอบของความสามารถด้านการเขียนของเด็กปฐมวัย
 - 2.2 ทฤษฎีพัฒนาการความสามารถด้านการเขียนของเด็กปฐมวัย
 - 2.3 ลักษณะพัฒนาการของความสามารถด้านการเขียนของเด็กปฐมวัย
 - 2.4 ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความสามารถด้านการเขียนของเด็กปฐมวัย
 - 2.5 การเตรียมความพร้อม และแนวทางส่งเสริมความสามารถด้านการเขียนของเด็กปฐมวัย
 - 2.6 การประเมินความสามารถด้านการเขียนของเด็กปฐมวัย
 - 2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสามารถด้านการเขียนของเด็กปฐมวัย

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างหนังสือนิทานโดยเด็ก

1.1 ความหมายของการสร้างหนังสือนิทานโดยเด็ก

อภิวรรณ วีระสมิทธิ์ (2550, น. 12) ได้ให้ความหมายของการสร้างหนังสือ หมายถึง หนังสือที่สมาชิกในกลุ่มช่วยกันสร้างขึ้นโดยมีเนื้อเรื่องที่เหมาะสมกับวัยผู้เรียนและผู้อ่าน ใช้ภาษาง่าย สื่อความชัดเจน มีภาพประกอบสวยงามสอดคล้องกับเนื้อเรื่อง สะท้อนให้เห็นความคิดอย่างเสรีและสร้างสรรค์ เป็นความคิดใหม่ ริเริ่ม แปลก ไม่ลอกเลียนงานผู้อื่นและคิดอย่างละเอียดลออ

สำหรับอารมณ สุวรรณपाल (2537, น. 320) ได้ให้ความหมายการสร้างหนังสือ คือ เป็นหนังสือที่เด็กจัดทำขึ้นเองตามความคิดและจินตนาการของเด็ก มีรูปเล่มตามความคิดของเด็ก เป็นหนังสือที่มีภาพ สีสัน ตัวละครที่เด็กคิดเองและมีความหมายสวยงามตามความเห็นของเด็ก มีคำบรรยาย หรือไม่มีก็ได้และคำบรรยายเป็นคำที่บอกให้ครูเขียนประกอบภาพ เป็นหนังสือที่มีลักษณะเป็นเอกลักษณ์ไม่ซ้ำแบบใคร

เบญญา แสงมลิ (2537, น. 324) ได้ให้ความหมายของการทำหนังสือหมายความว่า หนังสือที่เด็กปฐมวัยจัดทำขึ้นเองจะจัดทำตามความสนใจและความพึงพอใจของเด็ก ซึ่งอาจแยกเป็นประเภทได้ดังนี้

1. หนังสือภาพที่ได้จากการรวมผลงานศิลปะของเด็ก
2. หนังสือภาพประกอบคำบรรยายที่เด็กบอกให้ครูเขียน
3. หนังสือภาพตัดปะ ซึ่งเด็กตัดภาพที่เด็กสนใจมาปะในกระดาษและรวบรวมเป็นรูปเล่ม
4. หนังสือภาพนิทานที่เด็กทำขึ้นตามความสามารถของตน
5. หนังสือภาพที่วาดจากแนวคิดที่ได้ฟังเรื่องราวของครู วาดจากเสียงเพลงหรือจินตนาการเด็กปฐมวัยบางคนอาจไม่พร้อมที่จะทำหนังสือด้วยตนเองในบางเรื่อง เช่น เด็กยังเขียนหนังสือไม่ได้ หรือจัดทำเล่มไม่เป็น ครูจำเป็นต้องเข้าไปให้คำแนะนำและช่วยเหลือ

สวาท เกษแดงสกุลวุฒิ (2551, น. 8-9) กิจกรรมการสร้างหนังสือของเด็กปฐมวัย หมายถึงกิจกรรมที่เด็กกลุ่มย่อยประมาณ 4-5 คน ช่วยกันสร้างหนังสือภาพนิทาน หนังสือพจนานุกรม ภาพ หนังสือภาพเหตุการณ์ หนังสือภาพแหล่งท่องเที่ยวและหนังสือภาพอาชีพบุคคล โดยมีรูปเล่มเนื้อเรื่อง ภาพ ที่เด็กจัดทำตามความคิดของเด็กและเป็นหนังสือที่มีคำบรรยายที่เด็กบอกให้ครูช่วยเขียนหรือเด็กเขียนเองหรือไม่มีคำบรรยายก็ได้ หนังสือที่เด็กสร้างขึ้นจะประกอบไปด้วย

1. หนังสือภาพนิทาน หมายถึง หนังสือที่เด็กแต่ละกลุ่มช่วยกันแต่งเรื่องราวเป็นนิทานและวาดภาพประกอบนิทานตามเนื้อเรื่อง โดยที่ครูบันทึกเนื้อเรื่องนิทานประกอบภาพที่เด็กเล่า

หนังสือพจนานุกรมภาพ หมายถึง การนำภาพจากนิตยสารต่างๆ มาจำแนกประเภทภาพ และเด็กช่วยกันตัดภาพนำไปติดลงบนกระดาษพร้อมทั้งช่วยกันบอกชื่อภาพโดยครูเป็นผู้บันทึกคำพูด

2. หนังสือภาพเหตุการณ์ หมายถึง หนังสือที่เด็กในแต่ละกลุ่มช่วยกันค้นคิดเหตุการณ์ที่เด็กชอบแล้วเล่าเหตุการณ์อย่างต่อเนื่องเพียงเหตุการณ์เดียวและวาดภาพประกอบโดยครูบันทึกคำพูด

3. หนังสือภาพแหล่งท่องเที่ยว หมายถึง หนังสือที่เด็กในแต่ละกลุ่มช่วยคิดสถานที่ท่องเที่ยวที่เด็กๆเคยไปเที่ยว พร้อมทั้งวาดภาพสถานที่ท่องเที่ยวและบอกชื่อสถานที่ท่องเที่ยวให้ครูบันทึกคำพูด

4. หนังสือภาพของบุคคล หมายถึง เด็กแต่ละกลุ่มช่วยกันบอกชื่ออาชีพของบุคคลและวาดภาพประกอบโดยครูบันทึกชื่อตามที่เด็กบอก

กรณีการ์ พวงเกษม (2533, น. 31) ได้ให้ความหมายการสร้างหนังสือไว้ว่า เป็นหนังสือที่แสดงออกซึ่งสุนทรียภาพและความคิดสร้างสรรค์ของเด็กและในการขีดเขียนเด็กได้แสดงออกโดยการวาดภาพและเป็นการระบายอารมณ์ของเด็ก

สรุปได้ว่า ความหมายของการสร้างหนังสือ หมายถึง เด็กร่วมกันสร้างหนังสือขึ้นมีเนื้อเรื่องที่เหมาะสมกับวัย รูปเล่มตามความคิดของเด็ก เป็นหนังสือที่มีภาพ สี ตัวละคร มีภาพประกอบที่สอดคล้องกับเนื้อเรื่อง ตามความคิดและจินตนาการของเด็ก และเป็นหนังสือที่มีคำบรรยายหรือไม่มีก็ได้ เป็นหนังสือที่สะท้อนให้เห็นความคิดอย่างเสรีและสร้างสรรค์ เป็นความคิดใหม่ ริเริ่ม แปลก ไม่ลอกเลียนงานผู้อื่น

1.2 ความสำคัญของการสร้างหนังสือนิทานโดยเด็ก

ประภาพพันธุ์ นิลอรุณ (2530, น. 83) ได้กล่าวไว้ว่าการสร้างหนังสือเป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้เด็กได้คิดจินตนาการ ทบทวนความจำ ได้แสดงออกตามความสามารถของแต่ละคน อีกทั้งได้ใช้กล้ามเนื้อและสายตาอย่างสัมพันธ์กัน ตลอดจนในการถ่ายโยงการเรียนรู้ซึ่งกันและกัน ขยายความรู้ ความคิดให้เพื่อนปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมได้และเกิดความสุขสนุกสนาน

ฉวีวรรณ คูหาภินันท์ (2527, น. 19) กล่าวว่า หนังสือเป็นสื่อช่วยพัฒนาเด็ก ความคิดของเด็กให้กว้างขวาง ฉลาดรอบรู้ เสริมสร้างจินตนาการ ก่อให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ หนังสือจะเป็นอุปกรณ์การเรียนที่ดีให้กับเด็กทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน การอ่านหนังสือทำให้เด็กรู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ เป็นเครื่องช่วยผ่อนคลายความตึงเครียดทำให้เกิดความสุขสนุกสนาน เพลิดเพลินด้วย

สถิรนนท์ อยู่คงแก้ว (2541, น. 37) กล่าวว่า เป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้เด็กได้ฝึกทักษะและลงมือจัดกระทำกับสื่อ วัสดุตามความสามารถของแต่ละคนได้เรียนรู้ซึ่งกันและกัน เกิดการค้นพบ ตลอดจนช่วยดึงดูดความสนใจของเด็กขณะทำกิจกรรม

ภิญญาพร นิตยะประภา (2534, น. 2) ได้กล่าวถึงการสร้างหนังสือ มีจุดมุ่งหมายดังนี้

1. เพื่อเพิ่มการรับรู้ของเด็ก เพราะผู้สร้างหนังสือสำหรับเด็กย่อมต้องการให้เด็กได้เรียนรู้หรือเข้าใจในสิ่งต่างๆ ที่เหมาะสมกับวัย ซึ่งเป็นหนทางที่让孩子ได้รับความรู้กว้างขวางยิ่งขึ้น
2. เพื่อความบันเทิง เมื่อเด็กได้อ่านหนังสือก็จะได้รับความสนุกสนานเพลิดเพลินเป็นการพักผ่อนทางจิตใจอย่างหนึ่ง ช่วยให้มีอารมณ์เบิกบานแจ่มใส
3. เพื่อส่งเสริมการอ่านและความเข้าใจภาษา หมายความว่าถ้ามีหนังสือใหม่ๆ ที่มีเนื้อเรื่องสนุกสนาน เด็กจะสนใจ ทำให้เกิดความชำนาญ อ่านหนังสือได้คล่องแคล่วเป็นวิธีการหนึ่งที่สนับสนุนการเรียนภาษาของเด็ก ทั้งทางด้านการพูด ฟัง อ่านและเขียน

สรุปได้ว่า การสร้างหนังสือนิทานโดยเด็กเป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้เด็กได้คิดจินตนาการ ช่วยก่อให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ มีโอกาสได้เลือกวัสดุด้วยตนเอง ได้ฝึกทักษะและเน้นการลงมือกระทำ ทบทวนความจำสะท้อนให้เห็นความคิดอย่างเสรีและสร้างสรรค์ ได้แสดงออกซึ่งความสามารถของแต่ละคน อีกทั้งได้ใช้กล้ามเนื้อมือและสายตาอย่างสัมพันธ์กัน รวมทั้งได้รับความสนุกสนานเพลิดเพลินในขณะที่ทำกิจกรรมและเป็นวิธีการหนึ่งที่สนับสนุนการเรียนรู้อาษาของเด็ก ทั้งทางด้านการพูด ฟัง อ่านและเขียน

1.3 นิทานสำหรับการสร้างหนังสือนิทานโดยเด็ก

เกริก ยूनพันธ์ (2539, น. 20-22) ได้แบ่งนิทานตามรูปแบบของนิทานและตามเนื้อหาสาระที่เป็นเรื่องราวของนิทานได้ดังนี้

1. เทพนิทานหรือเทพนิยาย หรือเรื่องราวปรัมปรา เป็นนิทานหรือนิยายที่เกินเลยความเป็นจริงเหนือความเป็นจริงของมนุษย์เป็นส่วนใหญ่ เป็นเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับอภินิหาร ตัวเอกหรือตัวละครเด่นๆ จะมีอภินิหารหรือเวทย์มนต์ ฤทธิ์เดช
2. นิทานประจำถิ่นหรือนิทานพื้นบ้านมักเป็นนิทานที่ถูกเล่าขานตกทอดต่อเนื่องกันมา เป็นเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับตำนานพื้นบ้านประวัติความเป็นมาของท้องถิ่น ภูเขา ทะเล แม่น้ำ เรื่องราวของโบราณวัตถุที่มีเหตุแห่งที่มาของการสร้าง การเกิด ฯลฯ เป็นต้น
3. นิทานคติสอนใจ เป็นนิทานที่เลียนเคียงเปรียบเทียบกับชีวิตและความเป็นอยู่ร่วมกันในสังคมมนุษย์ให้บังเกิดผลในการดำรงชีวิตและความเป็นอยู่ให้พึงพิถีพิถันละเอียดรอบคอบและไม่ประมาท
4. นิทานวีรบุรุษ เป็นนิทานที่กล่าวอ้างถึงบุคคลที่มีความสามารถ อดอาจ กล้าหาญ นิทานวีรบุรุษมักเป็นเรื่องที่ถ่ายทอดเรื่องจริงของบุคคลที่สำคัญๆ ไว้แต่สร้างฉากหรือสถานการณ์น่าตื่นเต้นหรือเกินความเป็นจริง
5. นิทานอธิบายเหตุ เป็นนิทานที่เป็นเรื่องราวของเหตุที่มาของสิ่งหนึ่งสิ่งใดและอธิบายพร้อมตอบคำถามเรื่องราวนั้นๆ ด้วย

6. เทพปกรณัม เป็นนิทานที่เกี่ยวข้องกับความเชื่อโดยเฉพาะเกี่ยวข้องกับตัวบุคคลที่มีอิทธิพลเหนือความเป็นจริงลึกซึ้งได้แก่ พระอินทร์ พระพรหม ทศกัณฐ์ ฯลฯ

7. นิทานที่มีสัตว์เป็นตัวเอกและเปรียบเทียบเรื่องราวกับชีวิตมนุษย์ เป็นเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับการอยู่ร่วมกันในสังคมสอนจริยธรรมแฝงแง่คิดและแนวทางแก้ไขเป็นบางครั้ง

8. นิทานตลกขบขัน เป็นนิทานที่มีเรื่องราวเปรียบเทียบชีวิตความเป็นอยู่แต่มีมุมที่ตลกขบขันสนุกสนานทำให้เกิดความรู้สึกเป็นสุข

เยาวพา เดชะคุปต์ (2528, น. 58-59) ได้กล่าวถึงลักษณะของนิทานที่เด็กชอบดังนี้

1. เป็นเรื่องที่ได้กนิกฝันต่ออย่างสดใส
2. เด็กชอบเรื่องที่จบด้วยรูปของกิน เพราะเด็กชอบกิน
3. เด็กชอบเรื่องบันเทิงเรื่องเศร้าเด็กไม่ชอบ
4. ชอบดูภาพมากกว่าชอบอ่านเรื่อง เมื่อเด็กเปิดหนังสือ สิ่งแรกที่เด็กจะดูคือภาพ และเด็กจะดูทุกอย่างในภาพดูอย่างละเอียดเด็กจะอ่านเรื่องจากภาพ

เนียน้อง สนับบุญ (2541, น. 42-43) ได้ให้เกณฑ์ในการเลือกนิทานให้กับเด็กได้ดังนี้

1. วัยของเด็ก พิจารณาว่าเด็กมีความสนใจ ชอบฟังนิทานประเภทใด ความยาวของเนื้อเรื่องเหมาะสมกับช่วงความสนใจของเด็ก คือประมาณ 10-15 นาที หรือประมาณ 12 หน้า
2. เนื้อหาสาระดูว่าเหมาะสมและสอดแทรกข้อคิดคุณธรรมเพียงใด
3. รูปภาพประกอบ มีสีสันสดใส ขนาดเหมาะสม มีภาพประกอบ 60% หรือ 70% มีเนื้อเรื่องประมาณ 40% หรือ 30% หรือประมาณ 4:3
4. รูปเล่มมีขนาดกะทัดรัด เหมาะสมกับมือเด็ก ขนาด 16 ยก หรือ ขนาด 17 X 18.50 ซม.
5. ภาษาที่ใช้เป็นภาษาสั้นๆ ง่ายๆ ขนาดตัวอักษรประมาณ 32 พอยท์ หรือ 5 มม. และตัวอักษรไม่ควรเป็นอักษรประดิษฐ์ ควรเลือกใช้ซีพท์หรือตัวอักษรซ้ำๆ จะทำให้เด็กจำได้เพราะเห็นบ่อย

อารมณ สุวรรณपाल (2532, น. 472-474) ให้แนวคิดกับการเลือกนิทานที่เหมาะสมกับเด็กที่ต้องพิจารณาส่วนสำคัญหลายประการคือ

1. เป็นเรื่องง่ายๆ ดำเนินเรื่องมีจุดเด่นของเรื่องจุดเดียว
2. มีบทสนทนาบ้าง
3. ใช้คำซ้ำๆ คำคล้องจองและประโยคสั้นๆ ที่จำง่าย
4. ภาษาที่ใช้ควรเป็นภาษาที่ดึงดูดความสนใจเด็ก
5. เหตุการณ์ของเรื่องควรเป็นเหตุการณ์ใกล้ตัวเด็ก
6. จุดเด่นควรง่าย

7. ตัวละครควรมีตัวเดียวถ้ามีหลายตัวอาจทำให้เด็กงง
8. ถ้าเป็นเรื่องศาสนา วัฒนธรรมและเชื้อชาติ ควรเป็นเรื่องที่ใช้ภาพพจน์ถูกต้องและ

เหมาะสม

ฉวีวรรณ คูหาภินันท์ (2527, น. 57) ได้กล่าวสรุปหนังสือที่ดีสำหรับเด็ก ควรมี

ลักษณะดังนี้

1. เนื้อหาตรงกับ ความสนใจและความต้องการของเด็กแต่ละเพศ แต่ละวัย ซึ่งผู้เขียนจะต้องศึกษาจิตวิทยาของเด็กก่อนที่จะเขียน

2. รูปเล่มกะทัดรัด ไม่เล็กหรือไม่ใหญ่เกินไป ถ้าเป็นหนังสือเด็กเล็กควรมีรูปวางแปลกๆ

3. รูปภาพสวยงาม ชัดเจน มีศิลป์ ถ้าเป็นหนังสือเด็กเล็ก ควรมีภาพมากๆและเป็นภาพสีสดใส เป็นภาพเคลื่อนไหว คำอธิบายน้อย ถ้าเด็กยิ่งเล็ก คำอธิบายยิ่งน้อยมากภาพปกดึงดูดความสนใจให้อยากหยิบอ่านเด็กจะสนใจภาพทางขวามากกว่าภาพทางซ้าย

4. ตัวอักษรตัวโต ชัดเจน เหมาะสมกับสายตาของเด็กแต่ละวัย

5. ภาษาที่ใช้ ใช้ภาษาง่ายๆทำให้เข้าใจง่าย เป็นภาษาวัยเดียวกับเด็ก

6. ตัวสะกดการันต์ถูกต้อง

7. จำนวนหน้าไม่มากนัก ถ้ายิ่งเล็กจำนวนหน้าอย่างน้อย 3-5 หน้า สำหรับเด็ก

ปฐมวัย

8. เนื้อหานอกจากจะให้ความบันเทิงและควรให้ความรู้ ช่วยให้เด็กมีจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ ก่อให้เกิดความเข้าใจตนเอง

9. ตัวละครอยู่ในวัยเดียวกับเด็ก

ดังนั้นในการจัดทำหนังสือสำหรับเด็กหรือการเลือกซื้อหนังสือสำหรับเด็กปฐมวัยควรมี

ลักษณะหนังสือดังนี้

1. ด้านรูปเล่มและเทคนิคการพิมพ์

1.1 ปกสวย สะดุดตา

1.2 กระดาษดี

1.3 ขนาดรูปเล่มเหมาะสม

1.4 ขนาดตัวอักษรชัดเจน

1.5 การจัดหน้าหนังสือโปร่งตา

1.6 รูปภาพตัวอักษรไม่ทับกัน

1.7 ชื่อเรื่องน่าสนใจ

1.8 รูปวางแปลก น่าสนใจ

2. ด้านเนื้อหา
 - 2.1 มีความสนุกสนาน
 - 2.2 มีความถูกต้อง
 - 2.3 ดำเนินเรื่องเร้าใจชวนให้ติดตาม
 - 2.4 ไม่ยาวหรือสั้นจนเกินไปในเด็กแต่ละวัย
 - 2.5 มีประโยชน์และให้แง่คิด
 - 2.6 สำนวนภาษาต้องเหมาะสมกับวัย
3. ด้านภาพประกอบเรื่อง
 - 3.1 มีสีสัน สวยงาม น่าดู น่าสนใจ
 - 3.2 มีรูปแบบที่เหมาะสมกับเรื่องราวและวัย
 - 3.3 พฤติกรรมของตัวละครไม่ขัดแย้งกับเนื้อเรื่อง
 - 3.4 มีรูปแบบที่แน่นตลอดทั้งเล่ม
 - 3.5 สามารถสื่อความหมายได้ดี

กล่าวโดยสรุป การเลือกนิทานที่เหมาะสมกับเด็กปฐมวัยนั้น ควรคำนึงถึงวัยของเด็ก เนื้อเรื่องที่เกี่ยวกับชีวิตเด็กหรือเรื่องสัตว์ต่างๆ ภาพประกอบตัวละครน้อยแต่มีลักษณะเด่นที่จำง่าย มีคติสอนใจ หนังสือตัวโตมีจำนวนหน้าไม่มาก รูปเล่มมีความเหมาะสมกับการหยิบจับ การดำเนินเรื่อง เน้นที่บทสนทนาและภาษาที่ใช้ต้องสละสลวยเหมาะสมกับวัยเด็ก

1.4 หลักการสร้างหนังสือนิทานโดยเด็ก

เบญจา แสงมลิ (2537, น. 337) กล่าวว่าหลักการทำหนังสือสำหรับเด็กมีดังนี้

1. วัตถุประสงค์ที่จะทำหนังสือ หนังสือที่ทำมีวัตถุประสงค์อะไร จัดทำทำไม ให้เด็กเรียนรู้เรื่องใด
2. ลักษณะของหนังสือเด็ก หนังสือเด็กมีลักษณะอย่างไร มีประเภทใดบ้างเด็กชอบ และต้องการอะไร ข้อนี้ควรต้องมีความรู้ในการเลือกจัดทำ
3. เทคนิคในการเขียนเรื่อง ครูต้องเตรียมวัสดุ อุปกรณ์ รู้จักเด็กและการเรียนรู้ เทคนิคในการทำหนังสือ ภาษาที่ใช้ในการเขียนควรถูกต้อง เรียบง่ายแต่น่าสนใจ
4. การเตรียมต้นฉบับ การสร้างภาพ จัดรูปเล่มให้เหมาะสมกับวัย ความต้องการ ความชอบและความสนใจของเด็กปฐมวัย
5. การประเมินคุณค่าของหนังสือคุณค่าของหนังสือจะมีหรือไม่ควรพิจารณาเกณฑ์ที่สำคัญ ได้แก่ จุดคิดที่แน่นอน คำโคลงเรื่องติดต่อกันสำนวนภาษาถูกต้อง มีศิลปะการเขียนตรงใจเด็ก จัดรูปเล่มสวย ภาพตรงกับเรื่อง และที่สำคัญหนังสือตรงกับความสนใจและความนิยมระดับความคิดเหมาะสมกับวัยของเด็ก

อารมณ สุวรรณपाल (2539, น. 341) กล่าวว่า การเขียนเรื่องให้แก่เด็กปฐมวัยควรมีจุดยืนของความคิดเป็นหลักและนำมาผสมผสานกับประสบการณ์ของครูและพฤติกรรมของเด็กเพื่อจะได้ตั้งวัตถุประสงค์ในการเขียนเรื่องอย่างชัดเจน และมีทิศทางในการเขียนเรื่อง ครูต้องทำให้เข้าใจเด็ก คิดถึงความคิดเด็กในวัยปฐมวัย เพื่อจะได้ใส่ความนึกคิดแบบเด็กๆ ลงไปในเรื่อง ทำให้เด็กเข้าใจง่ายขึ้น ตัวละครในเรื่องต้องมีชีวิตและมีชื่อเหมือนจริง เด็กจะได้เห็นภาพพจน์ของตัวละครได้ชัดเจน เนื้อหาของเรื่องควรมีสาระและแทรกสิ่งที่ครูตั้งวัตถุประสงค์ไว้เพื่อปลูกฝังหรือสอนเด็กในขณะดำเนินเรื่องต่อไป และเมื่อจบควรจบอย่างมีความสุข

สุนีย์ ชุ่มจิต (2542, น. 69) กล่าวว่า การเขียนหนังสือสำหรับเด็กแบบที่เหมาะสมควรเป็นรูปนิทาน และในการเขียนเรื่องมีสิ่งที่พึงระวัง ดังนี้

1. การเขียนหนังสือสำหรับเด็กที่ดี จะต้องมียุทธศาสตร์ที่แน่นอนว่าจะให้อะไรแก่ผู้อ่านบ้าง เช่น ความรู้ ความสนุกสนาน ความจรรโลงใจ ความสุขใจ หรือการสร้างเสริมจินตนาการในทางสร้างสรรค์ เป็นต้น
2. มีแก่นเรื่องจุดคิดที่แน่นอน มีโครงเรื่องชวนติดตาม ใช้ภาษาตรงกับค่านิยมของเด็ก
3. การดำเนินเรื่องและพฤติกรรมของผู้แสดง เหมาะกับสภาพจริงที่วัยตัวแสดงพึงกระทำ มิใช่กำหนดตัวแสดงเป็นเด็ก แต่พฤติกรรมเป็นผู้ใหญ่ที่มีวัยวุฒิเกินเด็ก
4. ตัวเอกของเรื่องควรมีอายุสูงกว่าผู้อ่านเล็กน้อย สรรพนามที่ใช้ควรเป็นสรรพนามที่หนึ่งเด็กจะชอบมากกว่า
5. เรื่องที่ให้ความรู้หรือข้อเท็จจริงที่จะใส่ลงในเรื่องต้องศึกษาค้นคว้าเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้องก่อนลงมือเขียน
6. รายละเอียดของเรื่องต้องมีเหตุผลสัมพันธ์เกี่ยวเนื่องเรื่องเป็นเรื่องเดียวกัน ดำเนินเรื่องไปสู่การจบที่ไม่น่าไว้อ่านให้คล้อยตามและชื่นชม
7. การวางแผนการเขียนการดำเนินเรื่องอย่างมีระเบียบรับช่วงต่อเนื่องกัน เช่น กำหนดการเขียนต้นเรื่อง การดำเนินเรื่องตอนกลางและตอนจบ
8. กำหนดอุปนิสัยตัวละครแต่ละตัวไว้ชัดเจนโดยเฉพาะตัวเอก อุปนิสัยที่กำหนดไว้ต้องคงที่ตลอดเรื่อง
9. สร้างฉาก สถานที่ในแต่ละบทให้รายละเอียดไว้แจ่มชัด กำหนดระยะเวลาและฤดูกาลให้ถูกต้อง รวมทั้งเครื่องแต่งกายตัวละครด้วย
10. กำหนดความยาวของเรื่องไว้เป็นเกณฑ์
11. เมื่อเขียนเรื่องอย่างละเอียดจบลง ต้องตรวจทานอย่างละเอียดและทบทวนข้อกำหนดให้รอบคอบ ตลอดจนภาษาที่ใช้

12. ทำสคริปท์ใส่ภาพประกอบให้ตรงกับเนื้อเรื่อง
13. จัดลำดับรูปเล่ม
14. ดำเนินงานพิมพ์

สุภัทรา ฉัตรเงิน (2528, น. 245–246) ได้กล่าวถึงหลักการทำหนังสือสำหรับเด็กไว้ ดังนี้

1. ขนาดของหนังสือ เด็กขนาดนี้กล่อมเนื้อมือและนิ้วยังไม่แข็งแรงพอที่จะจับดินสอหรือของเล็กๆ ได้ถนัด ดังนั้นขนาดของหนังสือจึงต้องมีขนาดโตพอสมควรแต่ไม่ควรมีน้ำหนักมาก ขนาด 10×7 นิ้ว 12×8 นิ้ว
 2. ขนาดของตัวหนังสือ กล่อมเนื้อที่ตาของเด็กยังไม่เจริญพอที่จะกลอกนัยน์ตา หรือเพ่งสายตาจับจ้องตัวหนังสือ ตัวหนังสือจึงควรมีขนาดโตพอสมควร มีความชัดเจนเขียนด้วยหมึกสีดำหรือน้ำเงินเข้ม ขนาดโต $\frac{1}{3} - 1$ นิ้ว หน้าหนึ่งๆ ไม่ควรมีตัวหนังสือเกิน 10 คำ
 3. รูปภาพมีขนาดประมาณ 3 – 4 นิ้ว สีสด สะดุดตา ให้เป็นแม่สีภาพ และสีไม่จำเป็นต้องคำนึงถึงชื่อเท็จจริง แต่ต้องเป็นภาพที่เด่นชัด ถ้าเป็นหนังสือภาพแสดงความหมายที่เด็กจะสามารถตีความได้ง่ายๆ
 4. ความหนาของหนังสือ เด็กวัยนี้มีความสนใจไม่นานพอ หนังสือไม่ควรเกิน 14 หน้า
 5. กระดาษที่ใช้เขียนหนังสือควรเป็นกระดาษที่หนา และเหนียวพอสมควร เพื่อให้ฉีกขาดได้ง่ายๆ ปกหนังสือควรเป็นกระดาษแข็ง หรือกระดาษผนึกกับผ้า
 6. คำถามต่างๆ ที่ใช้ในหนังสือบางเล่ม อาจเป็นหนังสือภาพ ไม่มีตัวหนังสือ เพราะเด็กยังเล็กอยู่ ถ้าเล่มที่มีตัวหนังสือประกอบภาพก็ควรเป็นภาพและคำอธิบายที่เหมาะสมกับระดับความรู้ความสนใจของเด็ก
 7. เรื่องที่เขียนเป็นเรื่องสั้นๆ เกี่ยวกับเรื่องสัตว์ต่างๆ ลูกไก่พูดได้ แม่หมูกับลูกหมูไปเที่ยว เป็นต้น เรื่องที่เขียนนอกจากมุ่งหวังให้เด็กได้รับความสนุกสนานเพลิดเพลินแล้วจะต้องเป็นการเตรียมความพร้อมของเด็กในด้านต่างๆ ด้วยเช่น การเรียนภาษา การนับตัวเลข เป็นต้น
- สรุปได้ว่าหลักการสร้างหนังสือนั้นควรเหมาะสมกับระดับความรู้ความสนใจของเด็ก ผู้จัดทำควรตั้งวัตถุประสงค์อย่างชัดเจน กำหนดวัสดุอุปกรณ์ในการจัดทำ การสร้างหนังสือประกอบไปด้วยการเตรียมต้นฉบับ การสร้างภาพให้สัมพันธ์เนื้อเรื่องและเนื้อเรื่องไม่ควรยาวเกินไป ภาษาที่ใช้ควรเป็นคำที่เด็กคุ้นเคยมีความกะทัดรัด เข้าใจง่าย อาจมีคำซ้ำๆ เพราะการที่เด็กปฐมวัยได้เห็นคำซ้ำบ่อยๆ ก็จะทำให้เด็กจำได้ มีขนาดรูปเล่มเหมาะสมกับการหยิบจับและมีความคงทน

1.5 แนวทางการจัดกิจกรรมการสร้างหนังสือนิทานโดยเด็ก

นอร์ตัน (Norton, 1987 อ้างถึงในเบญญา แสงมลิ, 2537, น. 344) เรื่องการทำหนังสือสำหรับเด็กพบว่า เด็กชอบอ่านหนังสือที่ตนเองเป็นผู้เขียนหรือแต่งขึ้น ในบางครั้งเด็กจะเขียนภาพเรื่องต่างๆ หลังจากที่เด็กได้ฟังครูอ่านหนังสือ หรืออ่านคำคล้องจองและกลอนให้ฟัง แล้วนำมาจัดเย็บเล่มเป็นหนังสือ หนังสือเหล่านี้เป็นหนังสือส่วนหนึ่งที่ควรจัดไว้ในมุมหนังสือสำหรับเด็ก หรือห้องสมุดสำหรับเด็ก เพื่อฝึกเด็กให้ดูแล บำรุงรักษาหนังสือเป็นการปลูกฝังนิสัยในการอ่านด้วย การที่เด็กเขียนภาพจากเรื่องราวที่คิดออกมาได้นั้นเด็กจะต้องมีโมเมนต์ในเรื่องนั้น เมื่อเด็กนำภาพที่ตนเองเขียนมาแล้วให้เพื่อนๆ หรือผู้อ่านฟัง เด็กจะขยายความนึกคิดเอง จินตนาการของเด็กออกไปอย่างกว้างขวาง

เบญญา แสงมลิ (2537, น. 344-345) ให้ตัวอย่างแนวทางการสร้างหนังสือด้วยตัวเด็กเองโดยมีกิจกรรมดังต่อไปนี้

กิจกรรมที่ 1 หนังสือที่เด็กบอกคำบอก

บอกให้เด็กเล่าเรื่องที่เด็กแต่งขึ้นเองหรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นกับตัวเด็กเอง ขณะที่เด็กบอกครูควรจดเรื่องที่เด็กเล่าทุกคำพูดให้เหมือนกับเด็กพูด กิจกรรมนี้เด็กอาจถ่ายทอดคำพูดจากบันทึกที่ครูจดไว้ออกมาเป็นภาพภายหลังหรือไม่ก็ได้แล้วแต่เด็ก สิ่งที่เด็กควรตระหนักคือไม่ควรบังคับเด็กให้ทำในสิ่งที่เด็กไม่ต้องการหรือไม่พร้อม

กิจกรรมที่ 2 : หนังสือภาพนิทาน

1. บอกให้เด็กเขียนหรือวาดภาพบนส่วนของแผ่นกระดาษตามหัวข้อที่เด็กคิดเองหรือครูเสนอแนะ
2. ครูอาจเขียนบรรยายประกอบภาพตามคำบอกของเด็ก ภาพอาจเรียงตามลำดับเหตุการณ์ของท้องเรื่อง หรือหนังสือเล่มนั้นเป็นหนังสือรวมภาพแต่ละเรื่องในเล่มเดียวกันก็ได้

กิจกรรมที่ 3 : หนังสือภาพพจนานุกรมภาพ

1. ให้เด็กนำภาพจากนิตยสารต่างๆ หรือวาดภาพเองก็ได้มาปะบนกระดาษ
2. ให้เด็กให้คำจำกัดความเกี่ยวกับภาพ ครูเขียนคำอธิบายนั้นข้างๆ ภาพ ในกรณีที่เด็กผิดพลาด ครูอาจอธิบายเสนอแนะให้เด็กเข้าใจความถูกต้อง แล้วให้เด็กแก้ไขคำจำกัดความนั้นด้วยตนเอง

กิจกรรมที่ 4 : หนังสือประสบการณ์ทางภาษา

หนังสือของเด็กทุกเล่มเป็นหนังสือที่ให้ประสบการณ์ด้านภาษา แต่กิจกรรมนี้เป็นกิจกรรมที่ต้องการเน้นการใช้ภาษาสำหรับเด็ก โดยการให้เด็กแต่งหนังสือประเภทที่ต้องใช้คำต่างๆ เช่น กลอนให้เด็กแต่งคำคล้องจองโดยการอธิบายความหมายของคำคล้องจองให้เด็กเข้าใจก่อน แล้วยกตัวอย่างก่อนให้เด็กแต่งเองนอกจากคำคล้องจองแล้ว ครูอาจให้เด็กทดลองแต่งหนังสือโดยใช้คำเปรียบเทียบ

เช่น เย็นเป็นน้ำแข็ง นิ่มเป็นสำลี และอีกหนึ่งตัวอย่าง คือการใช้คำเกี่ยวกับประสาทสัมผัสทั้งห้า เช่น เสนอแนะเสียงที่เด็กคุ้นเคยให้เด็กระบุว่าเป็นเสียงอะไร นอกจากนั้นได้ยินเสียงอะไรอีกครบถ้วนทุกคำพูดที่เด็กบอก โดยที่ครูไม่ควรเปลี่ยนหรือปรับคำบอก “เสียง” ที่เด็กได้ยิน เพราะคำที่เด็กบอกจากการได้ยินนั้น มีความหมายสำหรับเด็กเองเมื่อเด็กได้ยินโดยฟังครูอ่านหนังสือที่เด็กทำเอง

เบญจา แสงมณีได้ให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมว่าการจัดทำหนังสือของเด็กปฐมวัยด้วยตนเองทำได้ดังนี้

1. ใช้ปากกาเส้นใหญ่หรือเมจิก เขียนตัวหนังสือประกอบ ตัวหนังสือควรเป็นตัวพิมพ์ที่อ่านง่าย
2. ใช้กระดาษขนาด 8.5 × 11 นิ้ว ที่สามารถเย็บเองได้ด้วยเชือกหรือง่ายต่อการเจาะตาไก่สำหรับใส่ห่วง
3. ใช้กระดาษที่หนาแข็งทำปก เช่น กระดาษเทาขาว กระดาษสีชนิดแข็ง หรือกระดาษห่อปกสีน้ำตาลปกควรให้เด็กออกแบบตกแต่งเองและที่สำคัญคือควรเขียนชื่อเด็กบนปกด้วย
4. ใช้หนังสือให้เป็นประโยชน์ที่สุด ดูแล บำรุงรักษาให้ดีเหมือนกับหนังสือเล่มอื่นๆ และในกรณีที่เด็กต้องนำหนังสือกลับบ้าน ครูควรอนุญาตไม่ควรห้ามเด็ก

1.6 กระบวนการสร้างหนังสือนิทานโดยเด็ก

ธารทิพย์ สินรัตนนท์ และธนารีย์ นันทสมบัติ (2557) ได้กล่าวถึงกระบวนการสร้างหนังสือนิทานโดยเด็กเป็นกิจกรรมที่เด็กได้ร่วมกันเลือกนิทานและร่วมกันแต่งนิทาน โดยเลือกชื่อเรื่องร่วมกันนำตัวละครหรือสถานที่มาแต่งเป็นเนื้อเรื่องต่อเนื่องกันจนจบเรื่อง โดยครูมีส่วนร่วมในการอ่านนิทานให้เด็กฟังและกระตุ้นเด็กให้เกิดกระบวนการในการสร้างหนังสือนิทานด้วยตนเองกระบวนการสร้างหนังสือนิทานโดยเด็กมี 4 ขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 1 กิจกรรมการเล่านิทานประกอบการวาดภาพ

1.1 ครูอ่านนิทานให้เด็กฟัง โดยครูชี้ตัวหนังสือไปด้วยจนจบเรื่อง ครูอธิบายส่วนประกอบสำคัญของหนังสือนิทาน คือ หน้าปก ชื่อเรื่อง ปกใน ชื่อผู้แต่ง ชื่อผู้วาดภาพ ชื่อสำนักพิมพ์และปกนอก

1.2 ครูถามคำถามและซักชวนให้เด็กตอบคำถามเกี่ยวกับเนื้อเรื่องของนิทานที่เด็กให้ครูอ่านให้ฟัง

1.3 ครูซักชวนให้เด็กเลือกตัวละครหรือสถานที่ในนิทานที่เด็กชอบ

1.4 เด็กวาดตัวละครที่ชอบลงในกระดาษและระบายสี

1.5 เด็กเล่าเรื่องราวที่ตนเองวาดให้ครูฟัง

1.6 ครูจดบันทึกสิ่งที่เด็กเล่าโดยไม่แก้ไขคำพูดของเด็ก

1.7 ครูกล่าวคำชมเชยในการทำงานของเด็กด้วยความจริงใจ

ขั้นที่ 2 กิจกรรมการสร้างนิทานต่อเนื่อง 4 ช่อง

- 2.1 ครูชักชวนเด็กสร้างนิทาน 4 ช่อง โดยแต่งประโยคคนละ 4 ประโยคจากตัวละครหรือสถานที่ที่เด็กชื่นชอบ และครูจดบันทึกคำพูดของเด็ก
- 2.2 ครูนำกระดาษวาดเขียนแจกให้เด็กคนละ 1 แผ่นโดยครูแนะนำวิธีแบ่งกระดาษให้เป็น 4 ช่อง
- 2.3 เด็กสร้างนิทาน 4 ช่องโดยการวาดภาพประกอบลงในกระดาษ 4 ช่อง และระบายสีให้สวยงาม
- 2.4 เด็กเล่าเรื่องราวที่ตนเองวาดให้เพื่อนและครูฟัง
- 2.5 ครูฟังเด็กอย่างตั้งใจโดยการสบตาเด็ก
- 2.6 เมื่อเด็กเล่าจบครูให้เด็กนำบรรยายไปคัดลอกลงในนิทานที่ได้วาด (หรือไม่คัดลอกก็ได้)

ขั้นที่ 3 กิจกรรมการสร้างหนังสือนิทานโดยเด็ก

- 3.1 ครูชักชวนเด็กสร้างนิทานโดยร่วมกันเลือกชื่อเรื่องว่าต้องการนิทานเกี่ยวกับอะไร
- 3.2 เด็กเลือกตัวละครหรือสถานที่แต่งประโยคคนละ 1 ประโยค ต่อเนื่องกันเป็นจนจบเรื่อง
- 3.3 ครูจดบันทึกขณะเด็กเล่านิทานและเขียนชื่อกำกับไว้
- 3.4 ครูอ่านนิทานที่เด็กร่วมกันแต่งให้ฟังอีกครั้ง ให้เด็กร่วมกันคิดว่าจะปรับปรุงแก้ไขเนื้อหาในส่วนใดจนได้นิทานที่สมบูรณ์
- 3.5 เด็กๆ ร่วมกันแต่งชื่อเรื่องและเลือกชื่อเรื่องร่วมกัน
- 3.6 เด็กๆ แบ่งกลุ่ม 3 - 4 คนตามเนื้อเรื่องที่ต่อเนื่องกัน
- 3.7 เด็กๆ ร่างลงในกระดาษ A 4 ก่อนวาดจริง โดยวางแผนร่วมกันในการวาดว่าจะวางอะไรไว้ตรงไหน
- 3.8 ครูแจกกระดาษแผ่นใหญ่ให้เด็กกลุ่มละ 1 แผ่น ลงมือวาดจริงแล้วระบายสีหรือตกแต่งให้สวยงาม
- 3.9 ขณะที่เด็กทำกิจกรรมครูเดินดูแนะนำในการใช้สีต่างๆ ให้เหมาะสมกับการระบายสี และกล่าวคำชมเชยให้กำลังใจในการทำกิจกรรม

ขั้นที่ 4 กิจกรรมนิทานของหนู

- 4.1 เด็กๆ ร่วมกันทำปก มีภาพประกอบ มีชื่อเรื่อง ชื่อผู้แต่งชื่อสมาชิกที่สร้างหนังสือ
- 4.2 เด็กๆ นำผลงานที่เสร็จมารวมเล่มให้เป็นนิทานเรื่องเดียวกัน มีปกหน้า ปกใน เนื้อเรื่อง ปกหลัง
- 4.3 ครูเย็บเล่ม

- 4.4 ครูอ่านนิทานที่เด็กๆร่วมกันสร้างให้เด็กๆฟังอีกครั้ง
- 4.5 ครูออกจดหมายเชิญผู้ปกครองชมนิทรรศการกิจกรรมการสร้างนิทานโดยเด็กเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการเขียนของเด็กปฐมวัย
- 4.6 ครูและเด็กร่วมกันจัดห้องเรียนให้เอื้อต่อการแสดงนิทรรศการ ดังนี้
- 4.6.1 ครูนำผลงานเด็กแสดงไว้ในห้องให้ดูสวยงาม
- 4.6.2 ครูชักชวนเด็กๆ ร่วมกันเก็บอุปกรณ์การเรียนให้ดูเรียบร้อย
- 4.6.2 ครูและเด็กร่วมกันตกแต่งห้องให้สวยงามและติดคำเชิญชมงานนิทรรศการกิจกรรมการสร้างหนังสือนิทานโดยเด็กเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการเขียนของเด็กปฐมวัย
- 4.7 เด็กและครูร่วมกันจัดเตรียมอุปกรณ์การแสดงดังนี้
- 4.7.1 เตรียมหน้าฉากเพื่อใช้ในการแสดง
- 4.7.2 เตรียมชุดสำหรับการแสดง
- 4.7.3 ประดิษฐ์ต้นไม้ ดอกไม้ไว้เป็นฉาก
- 4.7.4 ซ้อมการแสดง กำหนดบทบาทของแต่ละตัวละคร
- 4.8 ครูเตรียมเด็กต้อนรับผู้ปกครองและผู้ปกครองแลให้ผู้ปกครองเซ็นชื่อเข้าร่วมกิจกรรม
- 4.9 ผู้อำนวยการและผู้ปกครองชมการแสดงละครที่เด็กสร้างขึ้นใช้เวลาประมาณ 20 – 30 นาที เมื่อเด็กแสดงละครที่เด็กๆ สร้างขึ้นจบ ครูเตรียมตัวแทนผู้ปกครองกล่าวคำชมเชย สรุยัญญา ช่างฉัตร (2554, น. 44) กระบวนการสร้างหนังสือนิทานโดยเด็ก เป็นกิจกรรมที่เด็กได้ร่วมกันแต่งนิทานเองโดยนำตัวละครหรือสถานที่ที่ประทับใจนำมาแต่งนิทานร่วมกัน ซึ่งกระบวนการสร้างหนังสือนิทานโดยเด็กแบ่งเป็น 4 ขั้นตอน คือ
- ขั้นที่ 1 การเล่านิทานประกอบการวาดภาพ โดยใช้หนังสือนิทานผ่านการอ่านนิทานให้ฟังแนะนำส่วนประกอบสำคัญของหนังสือนิทานและเด็กเลือกตัวละครหรือสถานที่ที่ประทับใจวาดลงในกระดาษ
- ขั้นที่ 2 การสร้างนิทานต่อเนื่อง 4 ช่อง เป็นขั้นที่เด็กเลือกตัวละครหรือสถานที่ที่ชอบมาแต่งปากเปล่า 4 ประโยค โดยครูทำหน้าที่จดบันทึกเรื่องราวที่เด็กเล่าและเด็กสร้างนิทาน 4 ช่องด้วยตนเองโดยวาดภาพประกอบลงในกระดาษ 4 ช่องตามจินตนาการ
- ขั้นที่ 3 การสร้างหนังสือนิทานโดยเด็ก เป็นขั้นที่เด็กร่วมกันแต่งเนื้อเรื่องเป็นเรื่องราวต่อเนื่องกันจนจบเรื่องและร่วมกันเลือกชื่อเรื่อง โดยเด็กเป็นผู้คิดเรื่องราว วาดวาดและเขียนภาพประกอบ ระบายสี และเขียนคำประกอบตามความสนใจ

ขั้นที่ 4 นิทานของหนู เป็นการนำนิทานจัดทำเป็นรูปเล่ม มีปก มีภาพประกอบ มีชื่อเรื่อง ชื่อผู้แต่ง ชื่อสมาชิกหนังสือนิทานและนำผลงานของตนเองมานำเสนอในรูปแบบของการแสดงนิทาน ให้เพื่อนๆครูและผู้ปกครองฟัง

จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี บทสัมภาษณ์และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมการสร้างหนังสือนิทานโดยเด็ก ผู้วิจัยได้ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการสร้างหนังสือนิทานโดยประกอบด้วย 5 ขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นนิทานของเด็ก/เล่าเรื่อง

ขั้นที่ 2 ชวนกันแต่งเรื่อง

ขั้นที่ 3 ทบทวนเนื้อเรื่องและทดลองวาด

ขั้นที่ 4 ขั้นการสร้างหนังสือนิทาน

ขั้นที่ 5 ขั้นทำรูปเล่ม/นำเสนอผลงาน

1.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการการสร้างหนังสือนิทาน

1.7.1 งานวิจัยภายในประเทศ

กิจกรรมการสร้างหนังสือ เป็นกิจกรรมที่พัฒนาด้านความคิด จินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสร้างหนังสือสำหรับเด็กปฐมวัยมีดังนี้

นัธริรา เสนสีทอง (2549, น. 38) ที่ได้ทำการวิจัยผลการจัดกิจกรรมการทำหนังสือเล่มใหญ่ที่มีต่อความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัย กลุ่มตัวอย่างคือ เด็กอนุบาลปีที่ 2 อายุ 5-6 ปี ใช้เวลาในการทดลอง 4 สัปดาห์ ผลการศึกษาพบว่าเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการทำหนังสือเล่มใหญ่มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมความเชื่อมั่นในตนเองในทางที่สูงขึ้นเป็นลำดับ

สวาท เกษแดงสกุลวุฒิ (2551, น. 34) ได้ทำการวิจัยการจัดกิจกรรมการสร้างหนังสือที่มีต่อพฤติกรรมร่วมมือของเด็กปฐมวัย กลุ่มตัวอย่างคือ เด็กอนุบาลปีที่ 2 อายุ 5 - 6 ปี ใช้เวลาในการทดลอง 5 สัปดาห์ ผลการศึกษาพบว่าเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการสร้างหนังสือเด็กปฐมวัยมีพฤติกรรมร่วมมือ ด้านการช่วยเหลือ ด้านความรับผิดชอบและด้านการยอมรับผู้อื่นอยู่ในเกณฑ์ดีทุกคน

ชมพูนุท ศุภผลศิริ (2551, น. 65) ได้ทำการวิจัยการศึกษาความสามารถด้านพหุปัญญาของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการทำหนังสือเล่มใหญ่ ของเด็กอนุบาลปีที่ 2 อายุ 5-6 ปี ใช้เวลาทดลอง 8 สัปดาห์ ผลการทดลองพบว่าความสามารถทางพหุปัญญาทุกด้านของเด็กปฐมวัยหลังจากได้รับการจัดกิจกรรมการทำหนังสือเล่มใหญ่สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 แสดงให้เห็นว่าการจัดกิจกรรมการทำหนังสือเล่มใหญ่สามารถพัฒนาเด็กปฐมวัยให้มีความสามารถทางพหุปัญญาสูงขึ้น

สุรัญญา ช่างฉัตร (2554, น. 66) ได้ทำการวิจัยผลการจัดกิจกรรมการสร้างหนังสือนิทานโดยเด็กที่มีต่อความสามารถในการพูดของเด็กปฐมวัยกลุ่มตัวอย่างคือเด็กปฐมวัยปีที่ 2 อายุ 4- 5 ปี ใช้เวลาทดลอง 5 สัปดาห์ ผลการทดลองพบว่าเด็กปฐมวัยหลังได้รับการจัดกิจกรรมการสร้างหนังสือนิทานโดยเด็กมีความสามารถในการพูดสูงกว่าก่อนการจัดกิจกรรมการสร้างหนังสือนิทานโดยเด็กอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 ผลของการสร้างหนังสือนิทานโดยเด็กช่วยเพิ่มพูนความสามารถทางการพูดและได้เรียนรู้คำศัพท์ใหม่ๆ

1.7.2 งานวิจัยต่างประเทศ

มอร์โรว์ (Morrow, 1986, p. 122) โดยทำการวิจัยผลของการเล่านิทานแบบเล่าเรื่องซ้ำโดยไม่มีการชี้แนะในระดับเด็กอนุบาล อายุ 5 ปี 7 เดือน ผู้วิจัยและผู้ช่วยแบ่งเด็กออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม วิธีการดำเนินการวิจัย ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยเล่านิทานเรื่องเดียวกันให้เด็กฟังในช่วงเวลาเล่านิทานปกติหลังการเล่านิทานให้กลุ่มควบคุมวาดภาพจากเรื่องที่ฟัง และกลุ่มทดลองเล่าซ้ำให้ครูฟังเป็นรายบุคคลโดยไม่มีระดับ.05

แกรนท์ (Grant, 1990 อ้างถึงใน สถิรนนท์ อยู่คงแก้ว, 2541, น. 39) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ของการจัดประสบการณ์หนังสือเล่มใหญ่ที่มีต่อการใช้เหตุผลเกี่ยวกับตัวหนังสือของเด็กอย่างมีความหมายโดยใช้หนังสือขนาดต่างๆ ผลการศึกษาพบว่าไม่มีความแตกต่างเกี่ยวกับขนาดของหนังสือ แต่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญในด้านความคิดรวบยอดเกี่ยวกับตัวหนังสือ ซึ่งปรากฏว่าเด็กจะตอบคำถามในขณะที่ใช้หนังสือเล่มใหญ่มากกว่าหนังสือเล่มเล็กและคำถามของเด็กจะมุ่งเน้นไปที่คำอธิบายประกอบภาพมากกว่าตัวหนังสือ

ฟริทซ์ (Fritz, 1990 อ้างถึงใน ชมพูนุท ศุภผลศิริ, 2551, น. 24) ได้ศึกษาการประเมินผลเจตคติในโปรแกรมการอ่านเขียนด้วยหนังสือเล่มใหญ่ของเด็กปฐมวัย ซึ่งประกอบด้วยกิจกรรมการอ่านหนังสือเล่มใหญ่ การจับหนังสือ (Book Handling) ประสบการณ์ในการใช้ภาษา (Relate Language Arts Experiences) และกิจกรรมการเขียนตามโอกาส ผลการศึกษาพบว่าเจตคติที่มีต่อโปรแกรมการอ่าน เขียนหนังสือเล่มใหญ่ของเด็กจะมีส่วนนกรเรียนรู้ความคิดรวบยอดเกี่ยวกับการอ่านเบื้องต้น

2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสามารถด้านการเขียนของเด็กปฐมวัย

2.1 ความหมายความสำคัญจุดมุ่งหมายและองค์ประกอบของความสามารถด้านการเขียนของเด็กปฐมวัย

การเขียนเป็นทักษะหนึ่งของการใช้ภาษา ที่ต้องได้รับการฝึกฝนจนชำนาญ เพื่อที่จะถ่ายทอดความรู้ความคิดของตนเองให้ผู้อื่นเข้าใจ ดังนั้นจึงมีผู้ให้ความหมายของการเขียนไว้มากมายดังนี้

วรนาท รักสกุลไทย (2552, น. 10-17) ได้กล่าวไว้ว่า ลำดับการเรียนรู้เกี่ยวกับการเขียนของเด็กแต่ละคนไม่ได้เป็นไปตามลำดับขั้นตอนที่เหมือนกัน ก่อนที่จะเขียนได้เหมือนผู้ใหญ่ โดยธรรมชาติเด็กจะไม่สามารถเขียนได้อย่างถูกต้องตามแบบผู้ใหญ่แต่เด็กจะเขียนผิดแล้วผิดอีก จนในที่สุดจะเขียนได้อย่างถูกต้องข้อผิดของเด็กเป็นส่วนหนึ่งซึ่งแสดงว่าเด็กกำลังเรียนรู้สิ่งใหม่ เด็กจะจำแบบอย่างการเขียนที่ผิดๆ ไป เพราะการเขียนผิดทำให้ผู้อื่นไม่เข้าใจความหมายที่ต้องการ

พูนสุข บุญยสวัสดิ์ (2552, น. 28) การเขียนเกิดจากการประสานงานระหว่างสมอง ตา และมือ ซึ่งเป็นการประสานกันของกลไกทางจิตและทางกายภาพสำหรับเด็กที่หัดเขียนใหม่ๆ ยังไม่มีความพร้อมในด้านนี้ มักจะเขียนหนังสือกลับอาจจะกลับซ้าย – ขวา หรือกลับบน – ล่าง

กุลยา ตันติผลาชีวะ (2551, น. 135) ภาษาเขียนต่างจากภาษาพูด ในบางครั้งต้องการสื่อความหมายโดยการเขียน ในตอนต้นเด็กจะเขียนไม่ถูกต้องภาษาของเด็กจะเป็นภาษาสัญลักษณ์ ภาษาศิลปะหรือดนตรี เด็กใช้สัญลักษณ์ภาพแทนคำที่เด็กรู้จักประสบการณ์ เด็กจะเรียนรู้และเข้าใจการใช้ภาษาหนังสือจากแบบที่เห็น ถ้าครูจัดสิ่งแวดล้อมสร้างประสบการณ์ทางภาษาจะทำให้เด็กคุ้นเคยกับภาษามากขึ้น เด็กจะจำตัวอักษร คำ และการเขียนมาเขียนเลียนแบบในชั้นเรียน เขียนชื่อลงบนภาพวาด ทำเครื่องหมายที่ชื่อเด็ก เด็กอาจเขียนตัวหนังสือ สระ พยัญชนะไม่สวย ไม่สำคัญ เพราะการคิดไม่ใช่อยู่ในช่วงปฐมวัยและไม่ใช่หลักการสอนแบบเน้นประสบการณ์ สิ่งที่ต้องการคือให้เด็กเขียนและอ่านได้ สำหรับเด็กที่ยังเขียนไม่เป็นอาจให้แสดงออกเป็นงานศิลปะหรือเขียนแบบขีดเขียนแล้วอธิบายหรือบอกให้ครูฟังได้

นิตยา ประพตติกิจ (2536, น. 154) กล่าวว่า การเขียนของเด็กที่มีอายุน้อยกว่า 6 ขวบ เราคงไม่มุ่งหวังให้เด็กวัยนี้เขียนได้ถูกต้องและรัดกุม หรือแต่งนิทานได้ แต่สิ่งที่เราคาดหวังก็คือ การได้เห็นเด็กจับปากกาหรือดินสอแล้วลากไปลากมาบนกระดาษและบอกเราได้ว่ารอยขีดเขียนนั้นคืออะไรและเชื่อมโยงเป็นเรื่องราวให้เราฟังได้เด็กมักชอบแสร้งว่าตัวเองเขียนเป็น อ่านหนังสือออก และแต่งเรื่องเป็นทั้งนี้เด็กเพราะเด็กเห็นผู้ใหญ่เลยอยากเลียนแบบ

ทศนา แคมมณี และคณะ (2535, น. 107) กล่าวว่า การเขียนเป็นการฝึกลีลาการใช้มือ ให้เด็กมีความพร้อมในการเขียนสามารถบังคับกล้ามเนื้อได้ตามต้องการ

ราศี ทองสวัสดิ์ (2527, น. 182) กล่าวว่า การเขียนของเด็กปฐมวัย การเขียนเส้นยุ่งๆ หรือวาดภาพต่างๆ ตามวัย หากเด็กสามารถพัฒนาการเขียนเหล่านี้ได้ก็จะสามารถให้เด็กเขียนภาพที่มีความหมายได้

หรรษา นิลวิเชียร (2535, น. 232-234) กล่าวถึงการเขียนของเด็กจะมีพัฒนาการความสามารถในการเขียนจากขั้นง่ายๆ ไปสู่ขั้นที่ซับซ้อนขึ้นทั้งนี้เพื่อแสดงออกถึงความประทับใจของตน เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้หรือเพื่อสนองสิ่งบันเทิง เด็กต้องการประสบการณ์การทำเครื่องหมาย การทดลองเขียนคำเขียนประโยค เพื่อจะได้เกิดการค้นพบว่าเครื่องหมายเหล่านั้นมีความหมาย

2.1.1 ความสำคัญของการเขียนของเด็กปฐมวัย

นภดล จันท์เพ็ญ (2531, น.19) ได้สรุปความสำคัญของการเขียนไว้ดังนี้

1. การเขียนเป็นการสื่อสารของมนุษย์
2. การเขียนเป็นเครื่องมือถ่ายทอดความรู้
3. การเขียนสามารถสร้างความสามัคคีในมนุษยชาติ
4. การเขียนเป็นเครื่องมือระบายออกทางอารมณ์ของมนุษย์

กรรณิการ์ พวงเกษม (2535, น. 31) ได้กล่าวไว้ว่าการเขียนเป็นวิธีการหนึ่งที่เด็กได้แสดงออกเป็นพัฒนาการทางภาษาอีกด้านหนึ่งที่มีความสำคัญ เช่นเกี่ยวกับการพูด การเขียนเป็นเครื่องมือที่จะพัฒนาความมีเหตุผลในเด็ก เป็นการแสดงออกซึ่งสุนทรียะและความคิดสร้างสรรค์ของเด็กเป็นทางที่จะระบายอารมณ์ เป็นการเพิ่มความเชื่อมั่นให้เพิ่มขึ้นในตนเอง ครูควรแนะนำให้เด็กรู้จักเขียนโดยใช้ความคิดประสบการณ์ ความพอใจ ตลอดจนทักษะในระดับของเด็กเอง

วรรณิ โสมประยูร (2537, น. 139) กล่าวว่า การเขียนเป็นเครื่องมือสื่อสารอย่างหนึ่งของมนุษย์ที่ต้องการถ่ายทอดความคิด ความเข้าใจ และประสบการณ์ของตนออกเสนอผู้อ่าน ช่วยในการระบายอารมณ์ พัฒนาทางสติปัญญา และความคิดสร้างสรรค์ เช่น ใช้บันทึกสิ่งที่ได้จากการฟัง และการอ่านนอกจากนี้ยังช่วยในการเสริมสร้างบุคลิกภาพที่ดี เช่น รู้จักสังเกตพิจารณา มีความตั้งใจ มีความแม่นยำความ เป็นระเบียบความรอบคอบและเกิดนิสัยรักสวกร่างกาย

2.1.2 จุดมุ่งหมายของการเขียนของเด็กปฐมวัย

การถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิดของผู้เขียนนั้น ผู้เขียนย่อมต้องมีจุดมุ่งหมายไว้ใใจว่าจะเขียนอะไร อย่างไร เขียนเพื่อใคร เขียนทำไม จึงทำให้ผู้อ่านเข้าใจเข้าใจเป็นอย่างดี ซึ่งบุญยงค์ เกศเทศ (2524, น. 6-7) ได้กำหนดจุดมุ่งหมายของการเขียนไว้ดังนี้

1. เพื่อเล่าเรื่อง เช่น เล่าเหตุการณ์ เล่าประสบการณ์
2. เพื่ออธิบายคำหรือความหมาย เช่น อธิบายคำที่มักเขียนผิด

3. เพื่อโฆษณาจูงใจ เช่นโฆษณาสินค้าต่างๆ
4. เพื่อปลุกใจ บทความปลุกใจ
5. เพื่อแสดงความคิดเห็นหรือแนะนำ
6. เพื่อสร้างจินตนาการเช่น เรื่องสั้น นวนิยาย
7. เพื่อล้อเลียนเสียดสี เช่น เรื่องทำนองตลกแฝงแง่คิด
8. เพื่อประกาศ แจ้งความ เชิญชวน เช่นประกาศของทางราชการ
9. เพื่อวิเคราะห์ เช่น การวิเคราะห์วรรณกรรม
10. เพื่อพิจารณา เช่นการพิจารณาหนังสือ
11. เพื่อเป็นข่าว เช่นการเสนอข่าว

หรรษา นิลวิเชียร (2535, น. 232-234) กล่าวถึงการกำหนดจุดมุ่งหมายการเขียนในเด็กปฐมวัยไว้ว่าเด็กจะพัฒนาความสามารถการเขียนจากขั้นง่ายๆ ไปสู่ขั้นที่ซับซ้อนยิ่งขึ้น ทั้งนี้ เพื่อแสดงออกถึงความประทับใจของตน เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ เพื่อแสดงความต้องการ หรือเพื่อเสนอสิ่งบันเทิง เด็กต้องการประสบการณ์การทำเครื่องหมายและการทดลองเขียนคำ เขียนประโยค เพื่อที่จะได้เกิดการค้นพบว่าเครื่องหมายเหล่านั้นมีความหมาย

ผกาศรี เย็นบุตร (2526, น. 95) ได้กำหนดจุดมุ่งหมายในแต่ละครั้งไว้ดังนี้

1. เพื่ออธิบาย เป็นการบอกเล่าให้ทราบต้องการให้ผู้อ่านได้รับความรู้ ความคิด ประสบการณ์ เช่น บทความ สารคดี ตำราวิชาการ ฯลฯ
2. เพื่อพรรณนาเป็นการบอกความรู้สึกให้ทราบ ต้องการให้ผู้อ่านทราบความรู้สึกต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งหรือบุคคลใดบุคคลหนึ่ง เช่น รู้สึกรัก โกรธ ฯลฯ เช่น เรียงความ นวนิยาย เรื่องสั้น ฯลฯ
3. เพื่อเปลี่ยนความคิด เปลี่ยนใจเปลี่ยนความรู้สึกของผู้อ่านตามที่ผู้เขียนต้องการ เช่นให้เห็นจริงหรือปฏิบัติตาม

2.1.3 องค์ประกอบของการเขียนของเด็กปฐมวัย

ภาวินี แสนทวีสุข (2538, น. 10-27) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของการเขียนที่เด็กควรเรียนรู้ไว้ดังนี้

1. การสร้างสัญลักษณ์ภาษาเขียน หมายถึงการสร้างภาพ และ/หรือข้อความด้วยการวาด การลอก การจำมาเขียนทั้งที่ไม่ถูกต้องสมบูรณ์และถูกต้องสมบูรณ์ การคิดพยัญชนะขึ้นเสียงของคำ ตลอดจนการคิดสะกดคำ
2. ทิศทางการเขียน หมายถึง การจัดเรียงตำแหน่งของสิ่งที่เขียน ตั้งแต่การจัดเรียงตามแนวตั้งและแนวนอนอย่างสะเปะสะปะ ไปจนกระทั่งเด็กสามารถเขียนจากซ้ายไปขวา และบนลงล่างอย่างสม่ำเสมอ

3. วิธีถ่ายทอดความหมายของสัญลักษณ์ภาษาเขียน หมายถึง การแสดง ความหมายของภาพ และ/หรือข้อความที่ตนเขียน ให้ผู้อื่นรับรู้ด้วยการบอกให้ครูช่วยเขียนให้ เขียนเองบางส่วน ตลอดจนเขียนเองทั้งหมด

4. ความซับซ้อนของความหมาย หมายถึง ความชัดเจน ความละเอียดลออ และครอบคลุมความหมายที่ต้องการสื่อโดยใช้หน่วยไวยากรณ์ที่เป็นตัวอักษร คำ หรือประโยคง่าย สนิท ฉิมเล็ก (2540, น. 181-182) และวรรณิ โสมประยูร (2537, น.142)

กล่าวไว้สอดคล้องกันว่าการเขียนมีองค์ประกอบสำคัญ 4 ประการ คือ

1. ผู้เขียนหรือผู้ส่งสาร ผู้เขียนเป็นจุดกำเนิดที่ทำให้เกิดงานเขียนขึ้น ลักษณะต่างๆ ของผู้เขียน ที่ช่วยให้เกิดงานเขียนได้แก่ ความรู้ การแสดงความคิดเห็น ความสามารถในการใช้ภาษาลำดับความ ลักษณะท่าทางการเขียนที่ส่งผลไปถึงลายมือ และความมีมารยาทในการเขียน

2. ภาษา ภาษาที่ใช้ในการเขียนมี 3 ระดับ คือ ภาษาพูด ภาษากึ่งแบบแผน และภาษามีแบบแผนสามารถสอนผู้เรียนเขียนได้ทั้ง 3 ระดับ แต่ความสำคัญอยู่ที่การเลือกใช้ภาษาอย่างเหมาะสมกับกาลเทศะ บุคคล จุดมุ่งหมาย สถานที่ เวลา และสถานการณ์สิ่งแวดล้อม

3. เครื่องมือ เครื่องมือที่ทำให้เกิดสาร คือ เครื่องเขียน เช่น ดินสอ ปากกา กระดาษ หรืออื่นๆ ที่ใช้แทนกันได้ และตัวอักษรที่อาจจะเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า ลายมือ ถ้าลายมือสะอาดเรียบร้อย ถูกต้องและชัดเจนถือว่าเป็นเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพ

4. ผู้อ่าน ผู้อ่านเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่ผู้เขียนต้องคำนึงถึง เพราะเป้าหมายสำคัญของการเขียน คือ มุ่งให้ผู้อ่านเกิดการรับรู้และเข้าใจในสิ่งที่สื่อสารออกไปดังนั้นผู้เขียนจึงจำเป็นต้องเลือกเนื้อหา ภาษา วิธีเขียน รูปแบบการเขียนให้เหมาะสมและสอดคล้องกับผู้อ่านจึงจะทำให้การสื่อสารเกิดประสิทธิภาพ

สรุปได้ว่า การเขียนเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการสื่อสารที่จำเป็นในชีวิตประจำวัน เพราะการเขียนทำให้ทุกคนสามารถถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิด ตลอดจนความต้องการของตนเองให้ผู้อื่น เข้าใจการจัดสิ่งแวดล้อมสร้างประสบการณ์ทางภาษาจะทำให้เด็กคุ้นเคยกับภาษา รวมทั้งเป็นการพัฒนาสติปัญญาและความคิดสร้างสรรค์จุดมุ่งหมายของการเขียนจึงเป็นการถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิดของตนเองต้องการสื่อสารให้ผู้อ่านเข้าใจรับรู้ความรู้สึกที่เขียนข้อความนั้นเพื่อแสดงออกถึงความประทับใจ แลกเปลี่ยนความรู้ความคิดเห็น องค์ประกอบของการเขียนของเด็กปฐมวัยมี 4 ประการ คือ ผู้เขียน หรือผู้ส่งสาร ภาษา เครื่องมือ และผู้อ่านการเขียนของเด็กปฐมวัยนั้นเกี่ยวข้องกับความพร้อมในด้านต่างๆ ของร่างกายเช่น ความพร้อมด้านการรับรู้ทางตา ความพร้อมด้านกล้ามเนื้อแขน มือ นิ้วมือ ความพร้อมที่ใช้ตาและมือให้สัมพันธ์กัน ความพร้อมด้านสติปัญญาเช่น การรับรู้และจำ ช่วงความสนใจ ความสามารถในการเชื่อมโยงความคิดและสัญลักษณ์แทนความหมายของสิ่งต่างๆ รอบตัวเด็กไม่ว่าจะเป็นสภาพครอบครัว โรงเรียน เพื่อน คุณครูรวมทั้งการจัดประสบการณ์การเขียนให้แก่เด็กเป็นต้น

2.2 ทฤษฎีพัฒนาการเขียนของเด็กปฐมวัย

ฮอลลิเดย์ (Morrow, 1993, pp. 237-239; citing Holliday, 1975, Learning how to mean : Exploration in the development of language) กล่าวว่าพัฒนาการภาษาของเด็กสามารถพัฒนาได้โดยผ่านการเรียนรู้ ทั้งนี้เพื่อที่จะแสดงความรู้สึกแลกเปลี่ยนความคิดและความเข้าใจ ความหมายของคนในสังคม

ไวทอตส์กี (Morrow, 1993, p. 239; citing Vygotsky, 1978. Mind in society : the development of psychological processes) กล่าวว่า เด็กพัฒนาภาษาเพื่อที่จะเข้าร่วมกิจกรรมในสังคม ฉะนั้น เด็กต้องเรียนรู้ที่จะเข้าใจและสร้างสัญลักษณ์ขึ้น นั่นคือ การสื่อสารโดยใช้สัญลักษณ์ซึ่งเป็นสิ่งที่มีความสำคัญมาก กระบวนการพัฒนาสัญลักษณ์เด็กต้องเรียนรู้ที่จะฟัง พูด เขียนและอ่าน ซึ่งคือการพัฒนาทักษะทางภาษาทั้ง 4 ด้าน เด็กเริ่มเรียนรู้ภาษาตั้งแต่ทารกเรียนรู้ที่จะฟังเพื่อที่จะพูดหรือใช้กิริยาท่าทาง หรือการใช้สัญลักษณ์หรือการวาดรูป จนกระทั่งพัฒนาเป็นการเขียนและการอ่าน

ไดสัน (Morrow, 1993, p. 293; citing Dyson, 1985, Individual differences in emerging writing) กล่าวว่าเด็กจะเรียนรู้ภาษาเพื่อที่จะเรียนรู้การรู้หนังสือนั่นคือเด็กต้องมีประสบการณ์เกี่ยวกับสัญลักษณ์และติดต่อในสังคมโดยใช้สัญลักษณ์แยกเป็นระยะได้ดังนี้

1. พัฒนาการรู้หนังสือโดยผ่านพัฒนาการทางภาษา
2. พัฒนาการทางภาษาโดยผ่านการพัฒนาสัญลักษณ์
3. พัฒนาการทางสัญลักษณ์โดยผ่านพัฒนาการทางสังคม และการเข้าใจวัฒนธรรม

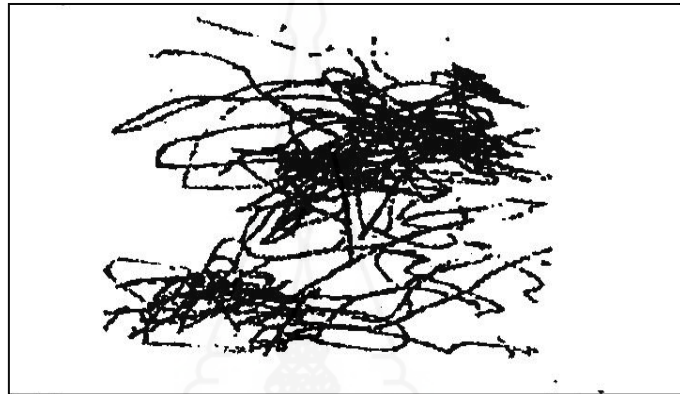
เด็กส่วนใหญ่จะมีการพัฒนาภาษาอย่างต่อเนื่อง โดยไม่มีช่องว่างระหว่างระยะใดระยะหนึ่งและมีทิศทางของแต่ละคน พัฒนาการรู้หนังสือของเด็กเริ่มจากเรียนรู้ที่จะติดต่อกับคนอื่นขั้นแรกคือการพูดที่ไม่มี ความหมาย พัฒนามาสู่การพูดที่มีความหมาย พัฒนามาสู่การเล่นสัญลักษณ์ และในที่สุดคือการเขียนระยะใหม่ๆ ที่เกิดขึ้นจะมีพื้นฐานมาจากระยะก่อนๆ ทั้งนี้เพื่อที่จะหารูปแบบใหม่ในการติดต่อสื่อสาร

จากนักการศึกษากล่าวสรุปได้ว่า พัฒนาการเขียนเป็นกระบวนการทางภาษาที่มีลำดับขั้นตอนตั้งแต่ฟัง พูด อ่านและเขียน เด็กเรียนรู้สร้างรูปแบบการเขียนของตนเองและต่อมาเด็กจะสามารถรู้จักตัวอักษร และท้ายที่สุดเด็กจะเข้าใจความหมายของคำจากการเขียนและขั้นต่อไปนั้นเด็กจะสามารถรู้เกี่ยวกับคำที่เป็นสัญลักษณ์ที่แท้จริง

2.3 ลักษณะพัฒนาการการเขียนของเด็กปฐมวัย

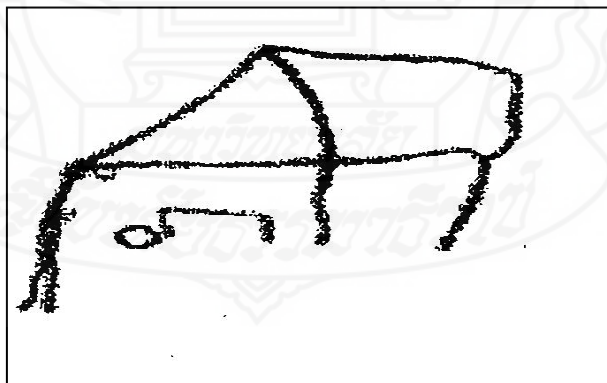
สิริมา ภิญญอนันตพงษ์ (2550, น. 124-125) การสอนเขียนแก่เด็กจะไม่เป็นทักษะการสอนเขียนที่แยกทักษะให้เขียนโดดๆ อย่างเดียว แต่จะเป็นกระบวนการที่เด็กได้รับคัดลอกตัวอักษรขึ้นเขียนตัวอักษรอย่างอิสระ และขั้นเขียนตัวพยัญชนะได้หรือเขียนเป็นคำวลีประโยค และเด็กซึมซับ

จากการอ่านหนังสือนิทาน สามารถจดจำส่วนต่างๆ โดยไม่รู้ความหมายในขั้นแรกซึ่งนับเป็นการให้เด็กได้มีทักษะการเขียนโดยไม่มีการบังคับแต่เป็นพลังอำนาจในตัวเด็กที่อยากเขียนถ่ายทอดออกมาเป็นภาษาเขียน ซึ่งนำมาสู่ความสามารถเขียนได้ในที่สุด การสอนเขียนและสอนอ่านเป็นทักษะที่สอนควบคู่ไปพร้อมๆ กัน การที่เด็กฝึกอ่านคำ นำไปสู่การที่เด็กสามารถเขียนคำได้ ซึ่งเด็กสามารถเขียนเป็นเนื้อเรื่องได้ในที่สุด พัฒนาการเขียนของเด็กมีลำดับขั้น ดังนี้

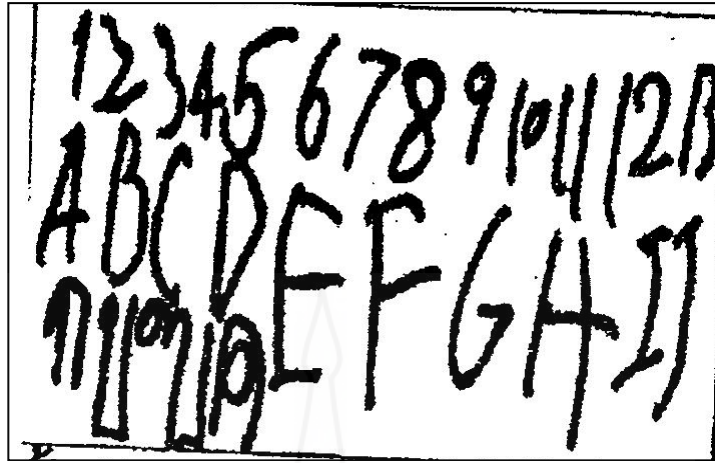
ภาพที่ 2.1 ชั้นขีดเขียน

ชั้นขีดเขียน เป็นความสามารถที่เด็กเริ่มต้นขีดเขียนเส้นต่างๆ ทั้งที่มีความหมายและไม่มีมีความหมาย

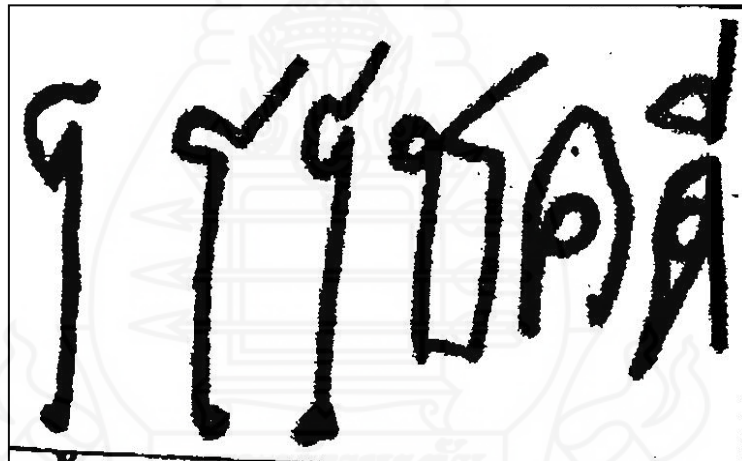
ภาพที่ 2.2 ชั้นวาดภาพอิสระ

ชั้นวาดภาพอิสระ เป็นความสามารถที่เด็กมีความคิดและจินตนาการ

ภาพที่ 2.3 ชั้นคัดลอกตัวอักษร

ชั้นคัดลอกตัวอักษร เป็นความสามารถขีดเขียนตามตัวอักษรต้นแบบ

ภาพที่ 2.4 ชั้นเขียนตัวอักษรอย่างอิสระ

ชั้นเขียนตัวอักษรอย่างอิสระ เป็นความสามารถเขียนตัวอักษรด้วยตนเอง

ภาพที่ 2.5 ชั้นเขียนตัวพยัญชนะหรือเขียนเป็นคำ

ชั้นเขียนพยัญชนะหรือเขียนเป็นคำ เป็นความสามารถเขียนเป็นคำสะกด วลี หรือประโยคสั้นๆ ด้วยตนเอง อาจเขียนสะกดผิดก็ได้

กุลยา ตันติผลาชีวะ (2551, น. 148) กล่าวว่า พัฒนาการการเขียนตัวหนังสือของเด็กปฐมวัยมีลักษณะดังนี้

1. อายุ 2 ขวบเขียนเป็นวงกลมในเส้นสายได้ เลียนแบบการขีดเส้น
2. อายุ 3 ขวบ จับดินสอได้ถูกต้อง ลากเส้นเป็นรูปเหลี่ยมได้ เลียนแบบเส้นต่างๆ ได้
3. อายุ 4 ขวบสามารถเขียนเส้นตามรอยปะได้
4. อายุ 5 - 6 ขวบลอกตัวพยัญชนะตามรอยปะได้ เขียนชื่อตนเองได้ เขียนคำคุ้นได้

การพัฒนาทักษะการเขียนของเด็กปฐมวัยเป็นสิ่งที่ต้องทำความเข้าใจอย่างยิ่ง โดยเฉพาะวุฒิภาวะของเด็กด้านการเคลื่อนไหวของกล้ามเนื้อและการรับรู้ เด็กจะเขียนได้ต่อเมื่อกลไกสมองด้านการเรียนรู้สัญลักษณ์ทางภาษาตัวอักษรมีความพร้อมก่อน จากนั้นเด็กจึงจะถ่ายทอดคำหรือตัวอักษรนั้นๆ ลงมาที่มือโดยการลากเส้น แต่ด้วยวุฒิภาวะของกล้ามเนื้อและการประสานสัมพันธ์กับสายตายังไม่มีวุฒิภาวะพอ ขนาดตัวอักษร ความใหญ่เล็ก การเขียนกลับยังคงปะปนกันอยู่ แต่เด็กจะสามารถพัฒนาทักษะการเขียนได้ตามวุฒิภาวะของเด็ก

บุษบง ตันติวงศ์ (2536 อ้างถึงใน วรรณาท รักสกุลไทย, 2552, น. 10-16) พัฒนาการด้านการเขียนของเด็กปฐมวัยตามลำดับพัฒนาการ มีรายละเอียดดังนี้

ขั้นที่ 1 วาดแทนเขียน เด็กจะสื่อความคิดโดยใช้การวาดภาพแทนการเขียน

ขั้นที่ 2 ขีดเขียนแทนเขียน เด็กพยายามที่จะเขียนหนังสือแบบผู้ใหญ่แต่การเขียนของเด็กคือการขีดเขียน ในระยะแรกเด็กอาจขีดเขียนไปทั่วหน้ากระดาษอย่างไม่มีระบบ ต่อมาเด็กจะรู้จักขีดเขียนจากซ้ายไปขวา สิ่งที่ขีดเขียนคล้ายตัวหนังสือมากกว่าภาพ

ขั้นที่ 3 เขียนโดยทำเครื่องหมายคล้ายตัวหนังสือ เด็กพยายามเขียนตัวหนังสือบางตัวคล้ายตัวอักษร บางตัวไม่คล้าย แต่เป็นรูปร่างที่เด็กคิดขึ้นเอง

ขั้นที่ 4 เขียนตัวอักษรที่รู้จักด้วยวิธีที่คิดขึ้นเอง เด็กอาจเขียนคำที่เขียนได้แล้ว ด้วยการสลับที่ตัวอักษร หรือเขียนตัวอักษรกลับ

ขั้นที่ 5 คัดลอกตัวอักษร เด็กอาจคัดลอกตัวอักษร เด็กอาจคัดลอกตัวอักษรที่เห็นอยู่รอบตัว หรือบอกให้ผู้ใหญ่ช่วยเขียนข้อความที่ต้องการแล้วนำไปคัดลอก บางครั้งอาจเป็นการคัดลอกหมดทุกตัว บางครั้งเป็นการคัดลอกเฉพาะคำที่ต้องการไปผสมกับคำที่เขียนได้แล้ว

ขั้นที่ 6 เขียนโดยวิธีสะกดขึ้นเอง เด็กเริ่มตระหนักว่าตัวอักษรแต่ละตัวมีเสียงเฉพาะ เมื่อทราบวิธีสะกดแบบผู้ใหญ่ เด็กจึงพยายามสะกดตามวิธีของตนเอง อาจเขียนเฉพาะพยัญชนะต้น หรือมีสระแบบที่เด็กคิดขึ้น

ขั้นที่ 7 เขียนสะกดคำได้ใกล้เคียง หรือเหมือนวิธีสะกดแบบผู้ใหญ่ เด็กพยายามสะกดคำโดยการผสมพยัญชนะและสระ แต่อาจไม่ถูกต้องเหมือนผู้ใหญ่

สิริมา ภิญญอนันตพงษ์ (2553, น. 267-269) ได้กล่าวถึง ความสามารถด้านการเขียนของเด็กปฐมวัยตามลำดับพัฒนาการ มีรายละเอียดดังนี้

ขั้นที่ 1 ขีดเขียนแทนเขียน หมายถึง เด็กขีดเขียนเป็นเส้นประกอบภาพที่แตกต่างกัน บอกความหมายของเส้นที่ขีดเขียนและเชื่อมโยงเรื่องราวได้สัมพันธ์กันสิ่งที่ขีดเขียนได้และเชื่อมโยงเรื่องราวได้สัมพันธ์กัน

ขั้นที่ 2 เขียนตั้งชื่อผลงานด้วยสัญลักษณ์ต่างๆ เด็กขีดเขียนออกมาเป็นรูปสัญลักษณ์ต่างๆ บอกความหมายของสิ่งที่ขีดเขียนและเชื่อมโยงเป็นเรื่องราวได้สัมพันธ์กัน

ขั้นที่ 3 เขียนโดยไม่มีแบบและกฎเกณฑ์เด็กขีดเขียนโดยคิดขึ้นเอง โดยไม่รู้ว่าถูกหรือผิด บอกความหมายของสิ่งที่ขีดเขียนและเชื่อมโยงเรื่องราวได้สัมพันธ์กัน

ขั้นที่ 4 เขียนโดยลอกเลียนแบบ เด็กเขียนด้วยการคัดลอกจากต้นแบบบอกความหมายของสิ่งที่คัดลอกเชื่อมโยงเป็นเรื่องราวได้สัมพันธ์กัน

ขั้นที่ 5 เขียนในรูปของตัวอักษรและภาพวาดเด็กเขียนออกมาเป็นภาพและสัญลักษณ์ที่ไม่สัมพันธ์กันกับเสียงของคำที่ต้องการบันทึก บอกความหมายของตัวอักษรที่ขีดเขียนเชื่อมโยงสัมพันธ์กัน

ขั้นที่ 6 เขียนโดยสะกดคำขึ้นเอง เด็กเขียนโดยอิสระสะกดขึ้นเองโดยไม่รู้การสะกดจริงทำอย่างไร บอกความหมายได้เชื่อมโยงเป็นเรื่องราวได้สัมพันธ์กัน

นิตยา ประพฤติกิจ (2536, น. 160–179) ได้แบ่งพัฒนาการทางการเขียนของเด็กปฐมวัยดังนี้

1. เด็ก 2 ขวบ ลากเส้นขยุกขยิก ลากเส้นตามรูปร่างกลมได้ จับดินสอหรือปากกาโดยใช้ทั้งมือจับและทั้งแขนขยับเขยื้อน จะขีดเขียนตามหน้ากระดาษ พอใจกับรอยขีดเขียนของตนเอง

2. เด็ก 3 ขวบ ชอบเขียนตัวอักษรตัวโต ทุกหนทุกแห่ง ชอบวาดและระบายสีภาพที่ออกมาจะใหญ่ ดูง่ายและไม่สมบูรณ์

3. เด็ก 4 ขวบ จดจำตัวอักษรบางตัวได้ รวมทั้งจำชื่อตนเองก็ได้ อาจเขียนชื่อตนเองได้หรือเขียนได้เป็นบางตัว ชอบวาดและระบายสี การวาดรูปคนแค่เพียงเส้นตรงแนวตั้งและร่างแบบหยาบๆแต่วาดรูปร่างกลมและสี่เหลี่ยมได้

4. เด็ก 5 ขวบ เขียนชื่อตนเองได้ การเขียนพยัญชนะ ตัวเลข อาจเขียนไม่เรียงลำดับ และบางที่เขียนกลับหัวก็มี สามารถเขียนตัวเลขได้แต่ตัวไม่เท่ากัน และมีขนาดพอดีๆ จับดินสอ ปากกาหรือพู่กันได้ดีขึ้น ชอบวาดและระบายสี สามารถวาดภาพที่ยากขึ้นได้ และภาพที่มีความสมบูรณ์มากขึ้น ชอบเลียนแบบ สามารถวาดรูปสี่เหลี่ยมและวงกลมเข้าด้วยกัน ชอบถามถึงตัวสะกดคำ

ทิสนา แชมมณี และคณะ (2536, น. 76-77) ได้กล่าวไว้ว่า การเขียนของเด็กจะพัฒนาไปตามวัยและวุฒิภาวะของกล้ามเนื้อและการใช้สายตาซึ่งแบ่งพฤติกรรมการเขียนตามธรรมชาติของเด็กปฐมวัยออกเป็น 7 ลักษณะดังนี้

1. วาดแทนเขียน เด็กสื่อการคิดโดยการวาดแทนเขียน

2. ขีดเขียนแทนภาพ เด็กพยายามที่จะเขียนหนังสือแบบผู้ใหญ่ แต่การเขียนของเด็กคือการขีดเขียนในระยะแรกเด็กอาจจะขีดเขียนไปทั่วหน้ากระดาษอย่างไม่มีระบบ ต่อมาเด็กจะรู้จักขีดเขียนจากซ้ายไปขวา สิ่งที่ขีดเขียนดูคล้ายตัวหนังสือมากกว่าภาพ

3. เขียนโดยทำเครื่องหมายคล้ายตัวหนังสือ เด็กพยายามเขียนตัวหนังสือบางตัวคล้ายตัวอักษรบางตัวก็ไม่คล้ายตัวอักษรแต่เป็นรูปร่างตัวอักษรที่เด็กคิดขึ้นเอง

4. เขียนตัวอักษรที่รู้จักด้วยวิธีคิดขึ้นเอง เด็กอาจเขียนคำที่เขียนได้แล้ว เช่น ชื่อของตัวเอง ด้วยการสลบที่ตัวอักษรหรืออาจเขียนตัวอักษรกลับ

5. คัดตัวอักษร เด็กอาจคัดลอกตัวอักษรที่เห็นอยู่รอบตัวหรือบอกข้อความที่ต้องการจะเขียนให้ผู้ใหญ่ช่วยเขียนให้แล้วจึงนำไปลอก บางครั้งอาจเป็นการลอกหมดทุกตัว บางครั้งเป็นการลอกเฉพาะคำที่ต้องการไปผสมกับคำที่เขียนได้แล้ว

6. เขียนโดยสะกดขึ้นเอง เด็กจะคิดวิธีสะกดขึ้นเอง เมื่อเขาไม่ทราบวิธีสะกดแบบผู้ใหญ่เช่น เด็กเขียน ต ม แทนคำว่า ดอกไม้

7. เขียนสะกดคำใกล้เคียงหรือเหมือนกับวิธีสะกดของผู้ใหญ่ เช่น เขียนว่า “ขอบคุณค่ะ” โดยผสมพยัญชนะและสระตามเสียงของคำที่เขาพูดหรือได้ยิน

สรุปได้ว่า ลักษณะและพัฒนาการการเขียนของเด็กปฐมวัย จะเริ่มจากการวาดรูป เพื่อสื่อความคิดแล้วพัฒนามาสู่การขีดเขียน การเขียนโดยทำเครื่องหมายคล้ายตัวหนังสือ การเขียนตัวอักษรที่รู้จักด้วยวิธีที่คิดขึ้นเอง การคัดลอกตัวอักษร เขียนโดยวิธีสะกดขึ้นเอง จนกระทั่งเขียนสะกดคำได้ใกล้เคียง กระบวนการเขียนของเด็กเกี่ยวข้องกับวุฒิภาวะ พัฒนาการและการได้รับประสบการณ์ในการเขียนของเด็กแต่ละคน

2.4 ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเขียนของเด็กปฐมวัย

การเขียนเป็นการถ่ายทอดความคิดความรู้สึกและความเข้าใจของตนเองออกมาเพื่อสื่อความหมายของตนให้ผู้อื่นเข้าใจ เป็นเครื่องมือสำหรับพัฒนาความคิดสติปัญญาตลอดจนเจตคติด้วยการเขียนจึงเป็นการแสดงออกที่สำคัญและสลับซับซ้อน ซึ่ง วรณี สมประยูร (2538, น. 146–148) กล่าวว่าปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเขียนมีหลายประการดังนี้

1. อวัยวะที่เกี่ยวข้องกับการเขียน การเขียนเป็นทักษะที่ต้องใช้อวัยวะของร่างกายหลายอย่างประกอบกันดังนี้
2. มือ การพัฒนากล้ามเนื้อมือมีส่วนสำคัญในการเขียนเด็กบางคนไม่สามารถบังคับกล้ามเนื้อให้เขียนตัวอักษรได้ บางคนมือพิการก็ทำให้การเขียนไม่ถนัดหรือไม่สามารถเขียนได้เลย การเขียนต้องใช้มือเป็นประการสำคัญ ดังนั้นจึงต้องมีการฝึกกล้ามเนื้อด้วย
3. ตา การเขียนจำเป็นต้องใช้สายตาในการดูขณะเขียน สำหรับเด็กที่มีพัฒนาการทางอวัยวะตาไม่เจริญไปตามปกติ จะมองภาพกลับกันกับภาพจริง คือ มองอักษรกลับหัวความสัมพันธ์ระหว่างตากับกล้ามเนื้อ การเขียนต้องอาศัยตามองเพื่อรับเข้าและใช้มือเขียนสิ่งที่มองนั้น นอกจากตายังมองสิ่งที่เขียนว่าเหมือนที่คิดไว้หรือไม่
4. สมอหรือสติปัญญาเมื่อการเขียนเป็นการถ่ายทอดความคิด ความเข้าใจ และเป็นเครื่องมือสำหรับพัฒนาความคิดและสติปัญญาดังกล่าวข้างต้นแล้ว สมอก็จะเป็นปัจจัยหนึ่งที่เป็นต่อการเขียนอย่างยิ่ง เพราะถ้าสมอไม่คิดสิ่งใดแล้วก็ไม่มีความต้องการที่จะเขียนแสดงสิ่งนั้นออกมาให้ผู้อื่นเข้าใจนอกจากนี้สมอยังเกี่ยวข้องกับการเขียนในเรื่องต่างๆ อีก
5. เช่นความสามารถในการรับรู้คำสั่ง เช่นการสังเกตสิ่งที่เขียนว่ามีลักษณะอย่างไร การเห็นเห็นความสัมพันธ์ของเรื่องที่เขียน ดารลำดับความคิดเพื่อบรรยายเรื่อง การจำลักษณะตัวอักษร คำ ประโยค และข้อความ
6. ความสามารถในการแสดงออกที่ต่างกันเนื่องจากความสามารถในการรับและการถ่ายทอดของแต่ละบุคคลแตกต่างกัน คือบางคนเขียนได้เร็ว แต่บางคนบังคับกล้ามเนื้อให้เขียนได้ไม่ดี
7. ช่วงความสนใจและความตั้งใจต่างกันเด็กที่มีช่วงความสนใจสั้นมักเขียนได้น้อยทำให้ทักษะการเขียนไม่ดีเท่าที่ควร และมีความตั้งใจเรียนน้อยลง

8. การเขียนมีความจำเป็นต่อโยงความคิดให้สัมพันธ์ ต่อเนื่องเพราะความคิดที่สัมพันธ์และต่อเนื่องกันจะเป็นสื่อให้เด็กเขียนเรื่องราวต่างๆ ให้ติดต่อสัมพันธ์กันได้มากขึ้น

9. สิ่งแวดล้อมการเขียนต้องอาศัยประสบการณ์พื้นฐานอื่นๆ ทั้งจากบ้าน โรงเรียน และสังคมซึ่งเป็นปัจจัยที่เกี่ยวข้องกันและมีอิทธิพลต่อการพัฒนาทักษะการเขียนของเด็กปฐมวัยดังนี้

9.1 สิ่งแวดล้อมทางบ้าน ได้แก่ฐานะทางเศรษฐกิจ สังคม ความสัมพันธ์ในครอบครัว ภาษาพูด จำนวนพี่น้องในครอบครัว และการอบรมเลี้ยงดู สิ่งแวดล้อมที่กล่าวมานี้นับเป็นสิ่งแวดล้อมที่มีอิทธิพล ต่อพัฒนาการทางภาษาของเด็กมาก ทั้งนี้เพราะบ้านเป็นสิ่งแวดล้อมที่เด็กประสบก่อนและอยู่ใกล้ตัวมากที่สุด นอกจากนี้กระบวนการเรียนรู้ภาษาอย่างหนึ่งที่เด็กใช้เป็นอันดับแรกคือการเอาอย่างและเลียนแบบพฤติกรรมการออกเสียง การแสดงท่าทาง เมื่อบ้านมีอิทธิพลต่อการฟัง การพูด การอ่าน ดังนั้นบ้านจึงเป็นอันดับแรกที่มีอิทธิพลต่อการเขียนเพราะ เด็กยอม ชีต เขียนตามสิ่งที่ตนเองสนใจ ได้ฟังหรือประทับใจ เรื่องราวและประสบการณ์ในชีวิตประจำวัน

9.2 สิ่งแวดล้อมทางโรงเรียน ที่ทำหน้าที่สร้างเสริมปรับปรุงแก้ไขพฤติกรรมต่างๆ ดังนั้นทักษะทางภาษาของเด็ก ซึ่งรวมทักษะการเขียนด้วยย่อมพัฒนาไปตามสภาพแวดล้อม ได้แก่ ตัวครู เพื่อน ตัวครูเป็นสิ่งแวดล้อมที่มีอิทธิพลต่อภาษาของเด็กมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเขียนของเด็กมักเริ่มต้นจากครู เช่น วิธีเขียนของครูเป็นต้นแบบการเขียนของเด็ก เจตคติครู บรรยากาศการเรียนรู้ ประสบการณ์ด้านการฝึกกล้ามเนื้ออย่างสร้างสรรค์ทำให้เด็กมีความสุขเพลิดเพลินกับสิ่งที่ได้ลงมือปฏิบัติอย่างอิสระสร้างสรรค์ ส่วนเพื่อนถือว่าเป็นสิ่งแวดล้อมที่อยู่ใกล้ตัวเด็กมาก เพราะในการเขียนเด็กจะซักถาม ซักชวน และเล่าเรื่องที่เขียนให้เพื่อนได้รับรู้อย่างภาคภูมิใจหรือขีดเขียนตามเพื่อน

9.3 สิ่งแวดล้อมทางสังคมและชุมชน เด็กต้องเกี่ยวข้องกับสังคมและชุมชน ตลอดเวลาดังนั้นสภาพแวดล้อมรอบตัวเด็กย่อมมีบทบาทสำคัญ ในการพัฒนาเด็กในด้านพฤติกรรม บุคลิกภาพ เจตคติ ทักษะทางภาษาและอื่นๆ ด้านการเขียนของเด็กปฐมวัยจะเขียนตามประสบการณ์ที่พบเห็นจากสิ่งต่างๆรอบตัวที่พบเห็นจากสังคม ชุมชน สื่อมวลชนหนังสือพิมพ์ โทรทัศน์ฯ

พูนสุข บุญยสวัสดิ์ (2532, น. 9-14) กล่าวถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลสำคัญในการสร้างความสนใจในการเขียนให้เด็กมีความสนใจอยากเขียนจนกระทั่งฝึกหัดเขียนได้อย่างคล่องแคล่ว มีดังนี้

1. บุคคลใกล้ชิดเช่น พ่อแม่ พี่ ผู้ปกครอง เป็นบุคคลสำคัญอย่างยิ่งในการวางพื้นฐานการเขียนให้กับเด็ก ควรให้ความสนใจ ส่งเสริมการเขียน ทั้งทางตรงและทางอ้อม โดยการจัดเตรียมอุปกรณ์ การให้ความเอาใจใส่และการให้คำชมเชย เพราะจากการวิจัยพบว่า เด็กที่พ่อแม่ประกอบอาชีพรับจ้างและพ่อค้าที่ขายอุปกรณ์จำพวกเครื่องเขียนจะมีอิทธิพลทำให้เด็กเขียนได้เร็วกว่าที่พ่อแม่อาชีพอื่น

นอกจากนี้ ถ้าพ่อแม่ปล่อยปละละเลยไม่สนใจการเขียนของลูก ไม่มีการส่งเสริมการเขียนปล่อยให้ทำหน้าที่ครู เด็กจะเขียนไม่ค่อยคล่อง และไม่ประสบความสำเร็จในการเขียน

2. ครูต้องใจเย็น เข้าใจและรักเด็ก รู้จักการให้กำลังใจและต้องมีความรู้หลายอย่างคือ ต้องรู้จุดมุ่งหมายของการสอน รู้พัฒนาการและความพร้อมในการเขียนของเด็กอีกทั้งการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการเขียน

3. อุปกรณ์ที่ใช้ในการเขียน เช่น ดินสอ ปากกา ยางลบ กระดาษ โต๊ะ เก้าอี้ ครูที่สอนต้องรู้ว่า อุปกรณ์ใดมีลักษณะอย่างไรควรมีขนาดใดจึงจะเหมาะสมกับเด็กเริ่มเรียนรวมถึงรู้วิธีการใช้ด้วย

4. สิ่งแวดล้อม ประกอบไปด้วยสภาพบรรยากาศในห้องเรียน กับสภาพและบรรยากาศนอกห้องเรียน กล่าวคือ สภาพและบรรยากาศในห้องเรียนมีผลต่อการเขียนของเด็กช่วยส่งเสริมการเขียนทำให้เด็กเกิดความกระตือรือร้น กระตุ้นความอยากรู้อยากเห็น การจัดห้องเรียนที่โปร่ง อากาศถ่ายเทได้สะดวก มีแสงสว่างพอเหมาะ เก้าอี้และโต๊ะที่มีขนาดพอเหมาะกับเด็ก รวมทั้งสภาพและบรรยากาศนอกห้องเรียนก็มีส่วนในการส่งเสริมการเขียน เช่นการมีป้ายประกาศต่างๆที่มีตัวหนังสือเขียนไว้ถูกต้อง สวยงาม การติดผลงานดีเด่นทางศิลปะผลงานชนะเลิศการประกวด และกิจกรรมส่งเสริมการเขียน เช่น การประกวดคัดลายมือ การประกวดคำขวัญ การประกวดเรียงความ เด็กระดับชั้นต่างๆ เหล่านี้ล้วนส่งเสริมให้การเขียนเกิดประสิทธิภาพ

5. สื่อมวลชน โทรทัศน์ เป็นสื่อมวลชนที่มีอิทธิพลต่อเด็กมากที่สุดในการใช้ภาษาทั้งพูดและเขียนโดยเฉพาะรายการโฆษณา เพราะเป็นภาพสีสวยงามเคลื่อนไหวได้แปลกๆ เสียงดังฟังชัดแจ่ม และมีอักษรตัวโตสีสดใส บางครั้งค่อยๆเรียงมาทีละตัวทำให้เด็กเห็นได้ชัด การฉายซ้ำบ่อยๆทำให้เด็กจำได้แม่นยำ ทำให้เด็กสนใจอยากเข้าไปอ่านและหัดขีดเขียนตาม

6. หนังสือสำหรับเด็กมีมากมาย ไม่ว่าจะเป็นการตูน นิทาน แบบฝึกวาดภาพแบบฝึกในการอ่านหรือเขียน การคัดเลือกหนังสือควรเริ่มต้นจากง่ายไปหายากและควรเลือกหนังสือที่มีกิจกรรมฝึกความพร้อมของเด็กทางสายตา ฝึกตากับมือให้สัมพันธ์กันรวมทั้งฝึกความคิด หนังสือที่มีภาพสีสวยงามจะดึงดูดความสนใจของเด็กได้ดี

นภเนตร ธรรมบวร (2549, น. 116) กล่าวว่า เด็กจำเป็นต้องมีปฏิสัมพันธ์ทางภาษาอย่างสม่ำเสมอกับผู้อื่น มีโอกาสได้ใช้ภาษาตามวัยของตนในการแสดงความรู้สึก นึกคิด และความต้องการ มีโอกาสฟังเสียงต่างๆ ที่หลากหลาย ควรได้รับการตอบสนองทางบวกเมื่อแสดงความคิดเห็นที่จะใช้ภาษา ได้รับการฝึกฝนให้ใช้ภาษาอย่างถูกกาลเทศะ ยิ่งกว่านั้น เด็กควรได้มีโอกาสคิดสร้างสรรค์จากเนื้อเรื่องในนิทาน ตามระดับความสามารถทั้งการพูดและการเขียน เด็กควรอยู่ในสภาพแวดล้อมที่มีการอ่านและการเขียน เพื่อพัฒนานิสัยรักการอ่านและเขียนตามระดับความสามารถของตน

สรุปได้ว่า ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเขียนของเด็กปฐมวัยประกอบด้วย อวัยวะที่เกี่ยวข้องกับการเขียนคือ ตา และกล้ามเนื้อมือที่ต้องมีความสัมพันธ์กัน สมองหรือสติปัญญา ใช้คิดลำดับความคิด หาความสัมพันธ์และจดจำภาพและตัวอักษรในเรื่องที่จะเขียน ส่วนสิ่งแวดล้อมรอบตัว

ครอบครัว สังคม ชุมชนและสื่อต่างๆ รอบตัวเด็ก การได้มีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่นอย่างสม่ำเสมอทำให้เด็กมีระดับความสามารถทั้งการพูดและเขียน ดังนั้นเด็กจึงเขียนตามประสบการณ์ที่พบเห็นและสิ่งที่ประทับใจนำมาขีดเขียนเพื่อเล่าประสบการณ์การเรียนรู้ต่างๆ

2.5 การเตรียมความพร้อมและแนวทางส่งเสริมความสามารถด้านการเขียนของเด็กปฐมวัย

เบเกอร์ (Baker, 1988, p. 192) ได้ให้ความคิดเห็นสนับสนุนเกี่ยวกับความพร้อมในการเขียนโดยเน้นว่า ก่อนจะสอนเขียนผู้สอนควรพิจารณาถึงความพร้อมในด้านต่างของเด็กเสียก่อน หากยังไม่พร้อมก็หาทางส่งเสริมโดยการจัดประสบการณ์เบื้องต้นอันจะนำไปสู่การเขียนให้เด็กๆ เมื่อเด็กมีความพร้อมทางสมองแล้ว สำหรับความพร้อมทางกล้ามเนื้อนั้นส่งเสริมได้โดยให้เด็กได้ฝึกใช้มือในงานต่างๆ เช่น วาดเขียน ปั้น เย็บ ถัก และสาน เป็นต้น

ฮิลเดรِيث (Hildreath, 1950, pp. 327-330) ได้กล่าวถึงความพร้อมในการเขียนว่าการเขียนต้องประกอบไปด้วยปัจจัย 2 อย่าง คือวุฒิภาวะทางการเคลื่อนไหวของกล้ามเนื้อ และวุฒิภาวะการรับรู้เด็กที่ยังไม่บรรลุลวุฒิภาวะในด้านใดก็ตาม การเขียนของเขาก็จะไม่ได้ผล หนึ่งความพร้อมของการประสานระหว่างสายตากับมือ นั้น มีความจำเป็นต่อการเขียนมาก

ดิวสัน (Dawson, 1957, pp. 391-392) ได้กล่าวถึงความพร้อมไว้ว่า วุฒิภาวะของการรับรู้ทางภาพเป็นปัจจัยสำคัญของความพร้อมทางการเขียน นั่นคือ เด็กพร้อมที่จะเขียนก็ต่อเมื่อสามารถที่จะจำแนกภาพที่เขาเห็นได้ว่าเป็นภาพอะไร และการเขียนมิใช่จะเป็นเพียงกระบวนการของการใช้แรงงานทางกล้ามเนื้อ หรือเป็นการตอบสนองกิริยาสะท้อนขั้นต่ำเท่านั้น แต่เป็นกระบวนการแห่งการคิด เป็นกระบวนการที่ต้องใช้กิจกรรมของระบบประสาทส่วนกลางด้วย

ราซี ทองสวัสดิ์ (2527, น. 182) ได้กล่าวถึงจุดประสงค์ในการเตรียมความพร้อมให้กับเด็กปฐมวัยเกี่ยวกับการเขียนดังนี้

1. เพื่อพัฒนาทักษะในการแสดงออกทางความคิดของตน
2. เพื่อพัฒนากล้ามเนื้อละเอียด เช่น นิ้วมือ ให้สามารถจับดินสอ หรือสีเขียนไปในทิศทางที่ต้องการ
3. เพื่อพัฒนาประสานสัมพันธ์ระหว่างมือกับตา ซึ่งอาจฝึกด้วยเครื่องเล่นที่ต้องเล่นด้วยมือ เช่น การเล่นเกมตัดต่อ การเล่นเกมบล็อก เป็นต้น นอกจากนี้ก็อาจฝึกโดยให้ทำงานศิลปะ เช่น การปั้น การวาดภาพด้วยสีน้ำ การวาดภาพด้วยสีเขียน เป็นต้น
4. เพื่อพัฒนาการเคลื่อนไหวสายตาจากซ้ายไปขวา ให้ทราบสัญลักษณ์ของหนังสือไทยจะเริ่มอ่านเขียน จากซ้ายไปขวาในบรรทัดเดียวกัน เมื่อจบบรรทัดที่หนึ่งก็เลื่อนลงมาเขียนในบรรทัดที่สองต่อไป
5. เพื่อพัฒนาการสังเกตมาคิดหาเหตุผลใช้เป็นประโยชน์ในกิจกรรมศิลปะ

6. เพื่อฝึกกล้ามมือที่จะนำไปสู่การเขียนตัวอักษรที่ถูกต้อง ตามทิศทางที่ควรฝึกเมื่อเด็กมีความพร้อมดีแล้ว

พูนสุข บุญยสวัสดิ์ (2552, น. 21) ได้กล่าวไว้ว่า การเตรียมความพร้อมทางพัฒนาการด้านต่างๆก่อนเขียนไว้ดังนี้

1. การเตรียมความพร้อมด้านร่างกาย

1.1 เตรียมความพร้อมในการรับรู้ทางตา ให้มีสายตาดูสามารถสังเกตและจำแนกสิ่งที่เห็นได้ เคลื่อนสายตาจับภาพต่างๆ จากซ้ายไปขวา

1.2 เตรียมความพร้อมของกล้ามเนื้อแขน มือ นิ้วมือ ให้มีนิ้วมือที่แข็งแรงสามารถจับดินสอได้มั่นคง และเคลื่อนมือ แขนไปมาได้สะดวก รวมทั้งมีลักษณะท่าหนึ่ง ทำจับดินสอ การวางสมุด และการเคลื่อนไหวของมือถูกต้อง

1.3 เตรียมความพร้อมที่จะใช้ตาและมือให้สัมพันธ์กันอย่างดี คือให้มือ นิ้วมือสามารถจับดินสอลากไปตามทิศทางและให้เป็นรูปร่างที่ตามองเห็นได้

2. การเตรียมความพร้อมด้านสติปัญญา

2.1 เตรียมความพร้อมด้านการจำ คือ ให้สามารถจำภาพของตัวอักษร และจำลีลาการเขียนอักษรแต่ละตัวให้ได้ก่อนที่จะเขียน

2.2 เตรียมความพร้อมในการคิดและการเข้าใจ คือ ให้สามารถคิด และเข้าใจสิ่งที่เป็นนามธรรมได้ เช่น เข้าใจคำซึ่งเป็นสัญลักษณ์แทนความหมายของสิ่งต่างๆ

3. การเตรียมความพร้อมด้านอารมณ์และจิตใจ คือให้มีสุขภาพจิตดี อารมณ์ดี มีความสุข มีคุณธรรม มีความสนใจและมีแรงจูงใจที่ทำงานต่างๆอย่างที่ดีได้นานพอสมควร ไม่เบื่อหน่ายและไม่เครียด

4. การเตรียมความพร้อมด้านสังคม คือ ให้รู้จักพูดคุย เล่น และทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างดี

แนวทางส่งเสริมความสามารถด้านการเขียนสำหรับเด็กปฐมวัย

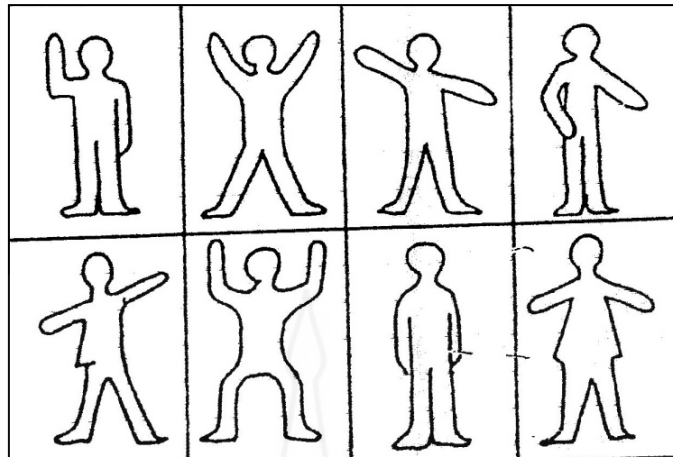
ความสามารถทางการเขียนของเด็กปฐมวัยเป็นสิ่งที่ต้องส่งเสริมเพราะเด็กจะได้รับการพัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญา ซึ่งส่วนใหญ่เริ่มต้นที่การวาดภาพถ้าเด็กได้รับการพัฒนาด้วยการใช้ความคิด โดยการขีดเขียนสัญลักษณ์ต่างๆ เป็นประจำก็สามารถพัฒนามาเป็นการเขียนตัวอักษรได้

เกล็บ (Gelb, 1973 อ้างถึงใน วริฐา ไมตรีจิต, 2552, น. 34) ได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับการเรียนของเด็กเริ่มเขียนไว้ว่า การเขียนตามความรู้สึกรู้สึกของเด็กเป็นงานยากและซับซ้อนกว่าการอ่านมากเพราะการอ่านนั้นเด็กใช้เพียงแต่สังเกตความแตกต่างของตัวอักษรกับทำความเข้าใจ

ความหมายตัวอักษรและใช้ความสัมพันธ์ระหว่างตัวอักษรกับสมองเท่านั้นแต่การเขียนเด็กจะต้องเพิ่มการประสานสัมพันธ์ระหว่างมือ สายตา และการเคลื่อนไหวของกล้ามเนื้อด้วย

มอร์โรว์ (Morrow, 1993, p. 245) กล่าวว่า แนวทางการส่งเสริมพฤติกรรมการเขียนให้กับเด็กปฐมวัย สามารถทำได้ดังนี้

1. ควรจัดสิ่งแวดล้อมให้มีอุปกรณ์ที่หลากหลายสำหรับเด็กได้ฝึกเขียน
 2. ควรจัดกิจกรรมที่สนุกสนานให้เด็กได้เข้าร่วมเพราะเด็กจะทำผลงานจากประสบการณ์ที่เขาพอใจ
 3. เด็กจะสังเกตการเขียนของผู้ใหญ่เสมอทั้งขณะทำงาน และในเวลาว่างเพราะฉะนั้นผู้ใหญ่ควรทำตนให้เป็นแบบอย่างที่ดีแก่เด็ก
 4. เด็กต้องการโอกาสและวัสดุอุปกรณ์ที่เขียนด้วยตนเอง
 5. บางครั้งเด็กต้องการความช่วยเหลือในการตัดสินใจที่จะเขียน อย่าปล่อยให้เด็กเขียนคนเดียว
 6. เด็กจะให้ความหมายสิ่งที่เขาเขียนขึ้น เช่น ตัวหนังสือ คำ เป็นต้น
 7. ในการเขียนของเด็กโดยมาก มักจะมีความหมายในการสื่อสาร ดังนั้นต้องให้ความสนใจ
 8. เด็กควรรับการสนับสนุนในระยะยาวทั้งเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม อาจจะมีการให้เขียนบันทึก เขียนการ์ด เขียนบัตรอวยพรในโอกาสต่างๆ เขียนคำ เขียนสัญลักษณ์ เขียนประกาศ เขียนเรื่องราว และเขียนหนังสือ เป็นต้น
 9. ควรอ่านเรื่องราวที่หลากหลายให้เด็กฟัง เพราะอาจเป็นการจุดประกายความคิดของเด็ก
 10. ควรหาโอกาสที่เหมาะสมในการสอนเด็กเขียน
 11. ควรเปิดโอกาสให้เด็กได้เขียนคำจากต้นแบบ
- นิตยา ประพฤติกิจ (2539, น. 155-157) ได้กล่าวถึงกิจกรรมที่ส่งเสริมการเขียนไว้ดังนี้
1. การฝึกใช้กล้ามเนื้อเล็ก (Small Muscles) ได้แก่การเล่นปักหมุดบนแผ่นบอร์ด การตัดต่อภาพ (Puzzles) การร้อยลูกปัด การผูกเชือก การรัดเชือก การวาดและการระบายสี
 2. การฝึกเคลื่อนไหวโดยการใช้ส่วนของร่างกาย จะช่วยให้เด็กได้สังเกต ได้รู้สึกและเข้าใจคำว่า “สูง” “ต่ำ” และทิศทาง รู้จักรูปร่างและเส้น (เส้นตรง) การหมุนแขน (วงกลม) การยกขาขึ้นตรง หรือครูอาจให้เด็กเลียนแบบท่าทางตามรูปที่ครูชูให้ดู บัตรควมมีขนาดใหญ่พอสมควรและท่าทางดังนี้

รูปที่ 2.6 บัตรร่างรูปคนเพื่อให้เด็กเลียนแบบท่าทาง

3. การฝึกความเข้าใจเรื่อง “ซ้าย – ขวา” โดยครูบอกให้เด็กใช้อวัยวะส่วนใดส่วนหนึ่งเคลื่อนไหวการผูกกริบบิ้นหรือลูกกระดิ่งที่ข้อเท้าหรือมือของเด็ก
4. การเล่นเกมที่อาศัยการใช้นิ้วมือ เช่น การต่อบล็อกพลาสติกขนาดเล็ก และขนาดกลาง การใช้แผ่นกระดานแม่เหล็ก
5. การเล่นเกมเช่น เกมปฏิบัติตามคำสั่ง การเล่นเกมที่ต้องอาศัยนิ้วมือ
6. การฝึกเรื่องตัวอักษร ครูแจกซองให้เด็กแต่ละคนเพื่อประสมตัวอักษรตามชื่อตนเอง หรือแจกตัวเลขให้เรียงก็ได้ ถ้าโรงเรียนมีกระดานและตัวอักษรแม่เหล็กก็สามารถใช้ตัวอักษรหรือตัวเลขเรียงบนกระดานนี้ได้ นอกจากนี้ครูอาจใช้ตัวอักษรที่ทำด้วยไม้ พลาสติกหรือกระดาษแข็งเพื่อให้นักเรียนลากเส้นตาม
7. การเรียงชื่อสิ่งของ ครูจัดสิ่งของให้เรียงจากซ้ายไปขวา หรือจากบนลงล่างและเรียกเด็กให้ชี้พร้อมทั้งบอกชื่อสิ่งของนั้นตามลำดับที่วาง
8. การวาดภาพ
 - 8.1 ควรให้เด็กวาดให้เสร็จ อย่างน้อยสักส่วนหนึ่งก็ยั้งดี
 - 8.2 ให้เด็กลากเส้นตามรอยปะ เช่น ลากเส้นตรง โค้ง (ไปมา) เส้นเฉียง
 - 8.3 ให้เด็กเขียนในอากาศหรือใช้นิ้วมือจุ่มน้ำแล้วเขียนบนพื้นซีเมนต์
 - 8.4 ให้ลากเส้นต่อภาพให้สมบูรณ์
 - 8.5 การโยงเส้นจับคู่ เช่น ระหว่างแม่กับลูก (ของสัตว์ชนิดต่างๆ) รองเท้าแบบต่างๆ

ต่างๆ

9. การติดป้ายชื่อ นอกจากเด็กมีป้ายชื่อมีป้ายชื่อติดเสื้อแล้ว ครูควรจัดทำป้ายชื่อนักเรียนเพื่อให้นักเรียนหยิบไปแขวนบนแผ่นกระดาษ ซึ่งครูเขียนชื่อศูนย์การเรียนรู้ต่างๆ ไว้ เด็กจะต้องตัดสินใจก่อนว่าจะเลือกเล่นศูนย์ใด แล้วจึงนำป้ายชื่อตนไปแขวนหรือถ้ามีป้าย “อาสาสมัครวันนี้” ก็ให้เด็กนำไปแขวนด้วย

10. ศิลปะ เช่น ให้เด็กละเลงสี แล้วใช้นิ้วเขียน (Finger Painting) ลงบนสีเรียบๆ นั้นหรือเขียนบนทราย การปะเศษกระดาษเป็นรูปร่างต่างๆ เป็นตัวอักษร การขยำกระดาษ การสานกระดาษหรือไหมพรมเส้นใดๆก็ได้

นิตยา ประพฤติกิจ ได้กล่าวเสริมอีกว่า การสร้างประสบการณ์การเขียนขึ้นต้นควรเริ่มด้วยการใช้สีเทียนแท่งโต ๆ กับดินสอและกระดาษแผ่นใหญ่ๆ การสร้างความสนใจและแรงจูงใจที่จะให้เด็กอยากเขียน คือ การส่งเสริมแค่เพียงจัดทิวทัศน์ดังกล่าวให้พร้อมและถึงมือทุกเมื่อเท่านั้น ครูควรเขียนชื่อเด็กลงบนมุมซ้ายของแผ่นงานศิลปะ และเขียนที่ข้างของของเด็ก เช่น ตู้เก็บของ สมุด ฯลฯ เพื่อให้เด็กเรียนรู้ว่าลักษณะอักษรแบบนี้หมายถึงชื่อของตน ครูควรนั่งข้างๆ เด็กและเขียนอย่างสวยงามและประณีต เพื่อเป็นแบบอย่างแก่เด็กครูไม่ควรนั่งตรงข้ามกับเด็กหรือนั่งเฉยๆ เพราะเมื่อเด็กมองไปจะเป็นตัวอักษรในอีกรูปแบบหนึ่ง เด็กๆ มีความภูมิใจที่เห็นผลงานของตนและต้องการเห็นชื่อตนเองปรากฏอยู่บนสิ่งนั้น ถ้าเด็กยังเล็กและเขียนชื่อตนเองไม่ได้ ครูควรเขียนให้และเขียนอย่างสวยงามด้วย ส่วนผู้ปกครองควรมีทัศนคติที่ดีต่อการเขียนของลูกไม่ว่าจะขยุกขยิกหรือไม่ก็ตามเพราะนั่นคือพื้นฐานขั้นต้นของการเขียน จัดหากระดาษ ดินสอ ไว้ให้ลูกพร้อมเสมอให้ลูกวาดภาพ พ่อแม่เขียนคำบรรยายตามคำบอกเล่าของลูก ช่วยเหลือลูกเมื่อลูกต้องการเขียนจดหมาย ชื่นชมเมื่อเห็นลูกตั้งใจที่ขีดเขียนเขียนชื่อลูก (หรือคำอื่นๆ ถ้าลูกสนใจ) ให้ลูกได้เห็น

พูนสุข บุญสวัสดิ์ (2552, น. 53-54) กล่าวว่า เด็กที่เริ่มเขียนจะยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง เมื่อมีความสนใจอยากจะทำอะไร ก็จะลงมือกระทำทันที ดังนั้นควรเตรียมสภาพแวดล้อมหรือบรรยากาศในชั้นเรียนให้เร้าใจเด็กดังนี้

1. จัดห้องเรียนให้มีมุมหรือโต๊ะกิจกรรม หรือศูนย์การเรียนรู้ต่างๆ เช่น มุมบ้าน มุมธรรมชาติ มุมหนังสือ มุมศิลปะ มุมดนตรี มุมไม้บล็อก มุมของเล่น มุมทักษะ ฯลฯ แต่ละมุมจะมีวัสดุอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับมุมนั้นๆ วางอยู่อย่างเป็นระเบียบ สวยงาม เพื่อเร้าให้เด็กสนใจและสะดวกให้เด็กเข้าทำกิจกรรมทันที ในมุมทักษะเพื่อส่งเสริมด้านการเขียนจะต้องมีกระดาษ ดินสอสี หรือปากกาปลายสักหลาด หรือสีเทียน และแบบตัวอักษรที่ทำให้เด็กเขียนตามวิธีการต่างได้ ในมุมศิลปะก็มีกระดาษ สีและตัวอักษรแบบฉลุให้เด็กได้เล่นลอกแบบตามแล้วระบายสี ในมุมของเล่นอาจมีของเล่นเป็นตัวอักษรให้เด็กเล่นได้ เช่น ใส่ตัวอักษรลงในกรอบบลูวางเชือกลงในตัวอักษรเซาะร่อง จัดภาพตัดต่อตัวอักษรให้ถูกต้อง เป็นต้น

2. จัดห้องเรียนที่จะให้เด็กเรียนหรือฝึกเขียนอยู่ในทำเลที่เงียบสงบไม่มีเสียงอึกทึกหรือผู้คนพลุกพล่าน มีแสงสว่างพอเหมาะ แสงไม่จ้าเกินไปและควรให้แสงสว่างเข้าทางซ้ายมือของเด็กหรือจากทางด้านบน มีโต๊ะวางเข้าทางด้านขวา หรือตรงหน้าของเด็ก เพราะจะทำให้เกิดเงามือบังตัวอักษรที่จะเขียน แต่ถ้าเด็กถนัดมือซ้ายก็ควรให้แสงสว่างเข้าทางขวามือของเด็ก

3. จัดเวลาให้เด็กฝึกเขียนไว้ตอนเช้า ดังที่ มอสโบ (Mosbo) ได้กล่าวว่า การให้เด็กหัดเขียนในตอนเช้า เชื่อกันว่าจะเขียนได้ดีกว่า และช่วงเวลาในการสอนเขียนลายมือแต่ละครั้งกำหนดประมาณ 15 – 20 นาที

นฤมล เนียมหอม (2552, น. 10-31) ได้กล่าวไว้ว่า สภาพแวดล้อมในห้องเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ภาษาจะจัดให้มีมุมเล่นหรือมุมประสบการณ์ต่างๆ โดยมีมุมที่เด่นชัด คือ มุมห้องสมุด มุมอ่าน มุมเขียน ส่วนมุมอื่นๆที่อาจจัดไว้ ได้แก่ มุมวิทยาศาสตร์ มุมบล็อก มุมบ้าน หรือมุมบทบาทสมมติ ฯลฯ โดยที่มุมทุกมุมที่จัดไว้สามารถจัดให้เอื้อต่อการเรียนรู้ภาษาโดยจัดให้มีหนังสือ ป้าย สัญลักษณ์ เครื่องหมาย หรือกิจกรรมต่างๆที่มีความหมายในการสื่อสารกับเด็กมีวัสดุอุปกรณ์ที่สามารถกระตุ้นให้เด็กต้องการใช้ภาษาและมีการปรับเปลี่ยนไปตามความสนใจของเด็ก

สรุปได้ว่า การเตรียมความพร้อมในการเขียน เพื่อเป็นการฝึกประสบการณ์พื้นฐานให้เด็กสามารถเขียนตัวอักษรได้เพื่อปูพื้นฐานที่ดีไปสู่อนาคต โดยไม่เร่งรัดให้เด็กเขียนได้เหมือนผู้ใหญ่ แต่เป็นการส่งเสริมพัฒนาการเขียนให้เป็นไปตามลำดับขั้น ซึ่งการเตรียมความพร้อมในการเขียนของเด็คนั้นขึ้นอยู่กับพัฒนาการ วุฒิภาวะ ประสบการณ์ ความสนใจและแรงจูงใจสามารถส่งเสริมพฤติกรรม การเขียนให้แก่เด็กปฐมวัย ครูและผู้ปกครอง ต้องร่วมมือกันในการจัดสิ่งแวดล้อมรอบตัวเด็กให้ประกอบไปด้วยมีอุปกรณ์ที่ส่งเสริมการเขียนอย่างหลากหลายจัดกิจกรรมที่สนุกสนานและควรคำนึงถึงการบูรณา- การทักษะการเขียนเข้าด้วยเพื่อให้เด็กเกิดการเรียนรู้อย่างแท้จริงในสิ่งแวดล้อมที่มีความหมายครูควรจัด ให้เด็กมีความกระตือรือร้น ได้มีโอกาสสำรวจค้นคว้า เปิดโอกาสให้เด็กได้ใช้ความคิดโดยการขีดเขียน สัญลักษณ์ต่างๆ ทั้งครูและผู้ปกครองให้กำลังใจเด็กที่จะคิดแบบการเขียนของตนเองขึ้นและเน้น ความสำคัญของความหมายมากกว่าความถูกต้องของตัวสะกด

จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี บทสัมภาษณ์และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสามารถ ด้านการเขียนของเด็กปฐมวัย ผู้วิจัยได้แนวทางการส่งเสริมความสามารถด้านการเขียนของเด็กปฐมวัย ดังนี้

1. จัดสภาพแวดล้อมรอบตัวเด็กที่เต็มไปด้วยภาษาเขียน คือ จัดทำป้ายชื่อเด็ก เขียนชื่อที่สิ่งของเครื่องใช้เด็ก เช่น ตู้เก็บของ หนังสือ สมุด ของเด็ก และจัดให้มีพื้นที่สำหรับเขียน โดยมี โต๊ะเก้าอี้สำหรับนั่งเขียน

2. จัดอุปกรณ์การเขียนที่หลากหลายให้เด็กสามารถหยิบใช้ได้ง่าย เช่น เขียนทั้งกระดาษที่ไม่มีเส้น และมีเส้นหลายสีหลายแบบ หลายขนาด กระดาษบันทึกเล็กๆ ของจดหมาย การ์ด ดินสอ ปากกา สีชนิดต่างๆ เครื่องเล่นดินสอ ตรายางและแท่นประทับ สำหรับให้เด็กได้ฝึกเขียน
3. จัดกิจกรรมหลากหลายกระตุ้นความคิดจินตนาการในการเขียนเพื่อสื่อความหมาย เช่น การอ่านเรื่องราวที่หลากหลายให้เด็กฟัง การวาดภาพ การเขียนอิสระ ฯลฯ
4. จัดกิจกรรมให้เด็กได้มีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนและครู
5. เปิดโอกาสให้เด็กได้เลือก กิจกรรมที่ชอบและสนใจอย่างอิสระ
6. ให้ความสนใจสนทนาพูดคุย ชักถามถึงสิ่งที่เด็กเขียน ตอบคำถามเมื่อเด็กสงสัย
7. ยอมรับในผลงานของเด็กกล่าวคำชมเชยและให้กำลังใจในการเขียนของเด็ก

2.6 การประเมินความสามารถด้านการเขียนของเด็กปฐมวัย

อนงค์ วรพันธ์ (2546, น. 37) ได้ประเมินพัฒนาการทางภาษาด้านการเขียนกำหนดเป็น 6 ขั้นดังนี้ ขั้นที่ 1 ขีดเขียนแทนเขียน ขั้นที่ 2 ตั้งชื่อผลงานด้วยสัญลักษณ์และกฎเกณฑ์ ขั้นที่ 3 เขียนโดยไม่มีแบบ ขั้นที่ 4 เขียนโดยลอกเลียนแบบตัวอักษร ขั้นที่ 5 เขียนในรูปอักษร และขั้นที่ 6 เขียนโดยสะกดขึ้นเองตามหลักไวยากรณ์

นฤมล ฉียบแหลม (2545, น. 45) ได้ให้คะแนนตามขั้นพัฒนาการเขียนแบ่งเป็นคะแนน 1 -7 คะแนนแบ่งเป็น 7 ขั้นดังนี้

1. คะแนน 1 หมายถึง ขั้นวาดแทนเขียน คือ วาดภาพอย่างเดียว ไม่เขียนสื่อความหมายบอกความหมายของภาพที่วาดได้เหมาะสม และเชื่อมโยงเรื่องราวได้สัมพันธ์กัน
2. คะแนน 2 หมายถึงขั้นขีดเขียนแทนเขียน คือ เขียนขีดเขียนจากซ้ายไปขวาได้บ่อยครั้งบอกความหมายของสิ่งที่ขีดเขียนได้และเชื่อมโยงเรื่องราวได้สัมพันธ์กัน
3. คะแนน 3 หมายถึง ขั้นเขียนโดยทำเครื่องหมายคล้ายตัวอักษร คือ เขียนโดยทำเครื่องหมายคล้ายตัวหนังสือ บางตัวไม่คล้ายแต่เป็นรูปร่างที่เด็กคิดขึ้นเอง บอกความหมาย ได้เชื่อมโยงเรื่องราวได้สัมพันธ์กัน
4. คะแนน 4 หมายถึง ขั้นเขียนตัวอักษรที่รู้จักด้วยวิธีที่คิดขึ้นเอง คือ เขียนคำที่เขียนได้ด้วยสลับที่ตัวอักษร เขียนตัวอักษรกลับ
5. คะแนนที่ 5 หมายถึง ขั้นเขียนโดยคัดลอกตัวหนังสือ คือ คัดลอกตัวอักษรที่เห็นรอบๆ ตัวอาจลอกหมดทุกตัวหรือลอกเฉพาะคำที่ต้องการไปพร้อมกับคำที่เขียนได้แล้ว บอกความหมายได้ เชื่อมโยงเป็นเรื่องราวได้สัมพันธ์กัน
6. คะแนนที่ 6 หมายถึง ขั้นเขียนโดยสะกดขึ้นเอง คือ เขียนโดยอิสระสะกดขึ้นเอง โดยไม่รู้ว่าการสะกดจริงๆ ทำอย่างไร บอกความหมายได้ เชื่อมโยงเป็นเรื่องราวได้สัมพันธ์กัน

7. คะแนนที่ 7 หมายถึง ชั้นเขียนสะกดแบบเหมือนผู้ใหญ่ คือ เขียนสะกดตามแบบผู้ใหญ่โดยผสมพยัญชนะและสระตามเสียงของคำที่พูด หรือได้ยิน อาจสะกดผิดบ้าง

นภเนตร ธรรมบวร (2549, น. 105) กล่าวว่าไว้ว่าการใช้แบบทดสอบ เป็นการทราบความรู้สึกของเด็กปฐมวัยโดยการสร้างสถานการณ์ (รูปภาพ) มาถามแล้วให้เด็กตอบโดยเลือกรูปที่แสดงอารมณ์ต่างๆ ทั้งนี้เพื่อประเมินความรู้สึกนึกคิดของเด็กที่มีต่อเหตุการณ์ต่างๆ

นฤมล เนียมหอม (2552, น. 10-37) กล่าวว่า การประเมินความสามารถด้านการเขียนของเด็กปฐมวัย ควรเป็นการประเมินอย่างไม่เป็นทางการโดยมีวิธีการที่เหมาะสม ได้แก่

1. การสังเกตและการบันทึกพฤติกรรม/คำพูดของเด็ก ครูควรใช้เวลาในการสังเกตและเฝ้าดูการใช้ภาษาของเด็ก (kid watching) เพื่อให้ทราบเด็กแต่ละคนมีจุดเด่น ความต้องการ ความสนใจและต้องการความช่วยเหลือในเรื่องใด โดยครูจดบันทึกทั้งประเภทสำรวจรายการ (checklist) หรือแบบสำหรับการจดบันทึก (anecdotal) ให้ครอบคลุมด้านการเขียน รวมทั้งกำหนดเวลาและแนวทางที่ชัดเจนในการบันทึกอย่างต่อเนื่อง

2. การเก็บตัวอย่างผลงานที่แสดงความก้าวหน้าของเด็ก เป็นวิธีการที่ครูรวบรวมและจัดระบบตัวอย่างที่แสดงความก้าวหน้าด้านการเขียนของเด็กจากชิ้นงานที่เด็กสร้างขึ้นในกิจวัตรประจำวัน ครูควรกำหนดจุดมุ่งหมายที่ชัดเจนในการเก็บรวบรวมผลงาน เช่น เก็บตัวอย่างผลงานการเขียนที่แสดงการเปลี่ยนแปลงพัฒนาการด้านการเขียนของเด็กเดือนละ 1 ชิ้นงาน แล้วนำมาจัดรวบรวมไว้อย่างเป็นระบบ

พัชรี ผลโยธิน (2555, น. 9-13) ได้กล่าวไว้ว่า การวัดประเมินมี 2 ประเภท คือ การวัดประเมินแบบเป็นทางการ (Formal assessments) และการวัดประเมินแบบไม่เป็นทางการ (Informal assessments) ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. การวัดประเมินแบบเป็นทางการ (Formal assessments) เป็นการวัดประเมินที่เน้นผลเชิงปริมาณโดยมีเครื่องมือที่ใช้ในการวัด ได้ค่าออกมาเป็นตัวเลขหรือคะแนนนั้นมาสรุปเพื่อแสดงพัฒนาการในแต่ละด้าน เครื่องมือวัดได้แก่ แบบทดสอบต่างๆ เช่น แบบวัดทดสอบความพร้อม แบบทดสอบวัดความคิดสร้างสรรค์ แบบทดสอบวาดรูปคน เป็นต้น

2. การวัดประเมินแบบไม่เป็นทางการ (Informal assessments) เป็นการวัดประเมินที่ไม่เน้นผลการประเมินเชิงปริมาณที่เป็นตัวเลขหรือคะแนน ใช้การสังเกต การสนทนา การสัมภาษณ์ การรวบรวมผลงานที่แสดงออกถึงความก้าวหน้าของเด็กรายบุคคล เครื่องมือที่ใช้เช่น แบบสังเกต แบบบันทึกพฤติกรรม แบบสัมภาษณ์ เป็นต้น และทำการจดบันทึกเป็นระยะๆ เพื่อพิจารณาพัฒนาการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมและความสามารถที่บ่งชี้พัฒนาการในแต่ละด้าน

สิริมา ภิญโญอนันตพงษ์ (2553, น. 184-192) ได้กล่าวถึงแบบทดสอบสำหรับพัฒนาการด้านการเขียนไว้ว่าไม่ใช่เป็นการให้เด็กเขียนตอบเนื่องจากเด็กยังเขียนหนังสือได้ไม่คล่อง อาจ

เป็นการเขียนตามความคิดวาดภาพ เขียนตัวอักษรเท่าที่เด็กสามารถเขียนได้ แต่ครูจัดบันทึกดูความคิด และจินตนาการของเด็ก ซึ่งในการออกแบบทดสอบมีหลายวิธี ครูควรเลือกแบบที่เหมาะสมกับ ความสามารถของเด็กและความเหมาะสมของอายุ แบบทดสอบสำหรับเด็กปฐมวัยควรมีลักษณะเป็น รูปภาพ ครูควรอธิบายคำสั่งให้ชัดเจนขณะสอบ

สรุปได้ว่า เครื่องมือการวัดและประเมินความสามารถด้านการเขียนของเด็กปฐมวัยนั้น มีวิธีการต่างๆที่หลากหลาย ได้แก่ การสังเกต การสัมภาษณ์ แบบทดสอบ และแฟ้มสะสมผลงาน ซึ่ง ครูและผู้ประเมินควรคำนึงถึงวัตถุประสงค์ของการวัดและประเมินเลือกใช้วิธีการที่หลากหลายวัด ประเมินพัฒนาการอย่างต่อเนื่องและประเมินตามสภาพจริง ซึ่งการทำวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยเลือกใช้การ ประเมินความสามารถด้านการเขียนแบบวัดจากความสามารถด้านการเขียน 3 ด้านมีลักษณะเป็น รูปภาพเพื่อให้เด็กดังนี้ เขียนลอกเลียนแบบคำ เขียนคำจากภาพ เขียนเป็นประโยคจากภาพ

2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเขียน

2.7.1 งานวิจัยภายในประเทศ

อนงค์ วรพันธ์ (2546, น. 55) ได้ศึกษาพัฒนาการอ่านและการเขียนของเด็ก ปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่นิทานประกอบการทำสมุดเล่มเล็ก ผลการวิจัยพบว่าพัฒนาการ ทางภาษาด้านการเขียนของเด็กปฐมวัยในแต่ละช่วงของการจัดกิจกรรมการเล่นิทานประกอบการทำ สมุดเล่มเล็ก มีการเปลี่ยนแปลงขั้นพัฒนาการทางภาษาด้านการเขียนสูงขึ้นทุกคน

อธิกา อินนุพัฒน์ (2549, น. 95) ได้ศึกษาความสามารถด้านการเขียนของเด็ก ปฐมวัยที่ใช้ชุดพัฒนาทักษะการเขียนพบว่า ความสามารถด้านการเขียนของเด็กปฐมวัยมีการ เปลี่ยนแปลงขั้นความสามารถด้านการเขียนของในแต่ละช่วงระยะเวลาของการจัดกิจกรรมโดยใช้ชุด พัฒนาทักษะการเขียน มีการเปลี่ยนแปลงขั้นความสามารถด้านการเขียนสูงขึ้นแตกต่างกันอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยเด็กบางคนจะมีขั้นการเขียนคงเดิมอยู่ในขั้นเดียวกันระยะหนึ่งแล้ว ค่อยเปลี่ยนแปลงสูงขึ้น โดยใช้เวลาแตกต่างกัน ตั้งแต่สัปดาห์ที่ 1 ถึงสัปดาห์ที่ 8

ภัสลาภรณ์ มูลโพธิ์ (2551, น. 87) ได้ศึกษาผลการจัดกิจกรรมวาดภาพอิสระ ที่มีต่อความสามารถด้านการเขียนของเด็กปฐมวัย พบว่า ความสามารถด้านการเขียนของเด็กปฐมวัยมี การเปลี่ยนแปลงขั้นความสามารถด้านการเขียนในแต่ละช่วงระยะเวลาของการจัดกิจกรรมการวาดภาพ อิสระตามการจัดสิ่งแวดล้อมทางภาษามีการเปลี่ยนแปลงขั้นความสามารถด้านการเขียนสูงขึ้นแตกต่าง กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 โดยเด็กบางคนจะมีขั้นการเขียนคงเดิมอยู่ในขั้นเดียวกันระยะ หนึ่งแล้วค่อยเปลี่ยนแปลงสูงขึ้น โดยใช้เวลาแตกต่างกัน ตั้งแต่สัปดาห์ที่ 1 ถึงสัปดาห์ที่ 8

มนตราน คุ่มรักษา (2551, น. 78) ได้ศึกษาผลของการจัดกิจกรรมทัศนศึกษา ประกอบการบันทึกข้อมูลที่มีต่อการสื่อความหมายด้านการเขียนของเด็กปฐมวัย พบว่าในแต่ละช่วง สัปดาห์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 โดยที่การเปลี่ยนแปลงการสื่อความหมายด้านการ

เขียน ก่อนการทดลอง กับระหว่างการจัดกิจกรรมในช่วง 6 สัปดาห์จนถึงหลังการทดลอง มีการเปลี่ยนแปลงในทางที่เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

วีริฐา ไมตรีจิต (2552, น. 83) ได้ศึกษาผลการจัดการเรียนรู้แบบเด็กนักวิจัยที่มีต่อความสามารถด้านการเขียนของเด็กปฐมวัย พบว่า เด็กปฐมวัยมีคะแนนความสามารถด้านการเขียนโดยรวมเฉลี่ยสูงขึ้นกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้แบบนักวิจัยอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ.01 แสดงว่าการจัดการเรียนรู้แบบเด็กนักวิจัย ส่งเสริมให้เด็กปฐมวัยมีความสามารถด้านการเขียนทั้งรายด้านและโดยรวมสูงขึ้นอย่างชัดเจน

อรนุช นนท์ตา (2556, น. 60) ได้ศึกษาผลการจัดประสบการณ์การเขียนร่วมกันตามแนวภาษาสมดุลที่มีต่อความสามารถด้านการเขียนของเด็กปฐมวัย พบว่า เด็กปฐมวัยมีความสามารถด้านการเขียนสูงขึ้นหลังจากได้รับการจัดประสบการณ์การเขียนร่วมกันตามแนวภาษาสมดุลโดยในสัปดาห์ที่ 6-8 และหลังการทดลอง ค่าเฉลี่ยของคะแนนความสามารถด้านการเขียนของเด็กปฐมวัยสูงขึ้นเท่ากับ 7.05 7.11 7.55 และ 7.68 ตามลำดับ ผลคะแนนความสามารถด้านการเขียนอยู่ในระดับสูง

2.7.2 งานวิจัยต่างประเทศ

ควินทานิลลา (Quintanilla, 1994 อ้างถึงใน อริยพร คงนางวัง, 2542, น. 32) ได้ศึกษาการแสดงการยอมรับของครูต่องานเขียนของเด็ก โดยการให้การเสริมแรงในทางบวกด้วยคำพูดที่ไพเราะเป็นพิเศษ กับเด็กในกลุ่มทดลองและให้การเสริมแรงอย่างปกติในกลุ่มควบคุมใช้เวลาในการศึกษา 10 สัปดาห์ โดยให้เด็กทำกิจกรรมการเขียน สัปดาห์ละ 3 ครั้ง ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มทดลองที่ได้รับการเสริมแรงในทางบวกมีพัฒนาการเขียนดีขึ้นและดีกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

บลัด (Blood, 1996 อ้างถึงใน อนงค์ วรพันธ์, 2546, น. 18) ได้ศึกษาความสามารถทางภาษาของเด็กปฐมวัยอายุระหว่าง 3 – 5 ปี จำนวน 67 โรงเรียน โดยทดสอบพัฒนาการทางภาษา การรับรู้ การเขียน และมีการศึกษาระยะยาวมีผู้ปกครองของเด็กเข้าร่วม 56 คน จากการศึกษาพบว่า การเรียนรู้ภาษาของเด็กขึ้นอยู่กับความสนใจ และเจตคติของผู้ปกครองรวมทั้งการช่วยส่งเสริมให้เด็กเขียนชื่อ ตนเอง จะทำให้เด็กสามารถเรียนรู้การเขียนอ่านได้อย่างมีความหมาย

สซิม (Schum, 1995 อ้างถึงในภัสสราภรณ์ มูลโพธิ์, 2551, น. 31) ได้ศึกษาธรรมชาติในการเขียนของเด็กปฐมวัย อายุ 4 – 5 ปี จำนวน 14 คน ใช้เวลาในการศึกษา 9 เดือน ขณะอยู่ที่บ้านและที่โรงเรียนโดยให้เด็กเขียนภาพร่วมกับครอบครัว ครูและเพื่อนร่วมชั้นซึ่งแบ่งการเขียนออกเป็น 2 แบบ คือการเขียนที่เป็นทางการ เช่น การเขียนถึงครูประจำชั้น เขียนที่เกี่ยวกับหน้าที่ของตนเอง เป็นต้นและการเขียนที่ไม่เป็นทางการ เช่นการเขียนสร้างสรรค์กับเพื่อนนอกเหนือหลักสูตร เป็นต้น และการเขียนที่ไม่เป็นทางการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

จากงานวิจัยงานวิจัยต่างประเทศและในประเทศจะเห็นได้ว่าการจัดกิจกรรมการสร้างหนังสือนิทานโดยเด็ก เป็นรูปแบบการสอนที่สามารถส่งเสริมพัฒนาการทางด้านภาษาให้กับเด็กปฐมวัยโดยเฉพาะอย่างยิ่งความสามารถทางด้านการเขียนผู้วิจัยจึงมีความมั่นใจและสนใจที่จะนำกิจกรรมการสร้างหนังสือนิทานโดยเด็กมาใช้ในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาเรื่อง ผลการจัดกิจกรรมการสร้างหนังสือนิทานโดยเด็กที่มีต่อความสามารถด้านการเขียนของเด็กปฐมวัยโรงเรียนฐานปัญญา กรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนในการดำเนินการศึกษาดังต่อไปนี้

1. รูปแบบการวิจัย
2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
3. เครื่องมือการวิจัย
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. รูปแบบการวิจัย

แบบแผนการวิจัยเป็นการวิจัยกลุ่มเดียววัดก่อนและหลังการทดลอง (One Group Pretest – Posttest Design)

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร ได้แก่ เด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 3 อายุ 5-6 ปี โรงเรียนฐานปัญญา กรุงเทพมหานคร

2.2 กลุ่มตัวอย่าง เด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 3 อายุ 5-6 ปี ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2558 โรงเรียนฐานปัญญา กรุงเทพมหานคร จำนวน 25 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้เครื่องมือ 2 ประเภท ได้แก่

- 3.1 คู่มือการจัดกิจกรรมการสร้างหนังสือนิทานโดยเด็ก
- 3.2 แบบวัดความสามารถด้านการเขียนของเด็กปฐมวัย

4. การสร้างเครื่องมือและหาคุณภาพเครื่องมือ

4.1 การสร้างคู่มือการจัดกิจกรรมการสร้างหนังสือนิทานโดยเด็ก

การสร้างคู่มือการจัดกิจกรรมการสร้างหนังสือนิทานโดยเด็ก มีลำดับขั้นตอนดังนี้

4.1.1 ศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎีบทสัมภาษณ์ ที่เกี่ยวกับความสามารถด้านการเขียนปฐมวัย เพื่อใช้เป็นแนวทางในการจัดสร้างคู่มือการจัดกิจกรรมการสร้างหนังสือนิทานโดยเด็กที่ส่งเสริมความสามารถด้านการเขียนของเด็กปฐมวัย

4.1.2 กำหนดขั้นตอนการจัดกิจกรรมการสร้างหนังสือนิทานโดยเด็กที่มีต่อ

ความสามารถด้านการเขียนของเด็กปฐมวัย จากการวิเคราะห์แนวทางการส่งเสริมความสามารถด้านการเขียนของเด็กปฐมวัย และขั้นตอนการจัดกิจกรรมการสร้างหนังสือนิทานโดยเด็ก แล้วนำมาสังเคราะห์เป็นขั้นตอนการจัดกิจกรรมการสร้างหนังสือนิทานโดยเด็กที่ส่งเสริมความสามารถด้านการเขียนของเด็กปฐมวัย ดังแสดงในตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1 แสดงแนวทางการส่งเสริมความสามารถด้านการเขียนของเด็กปฐมวัยขั้นตอนการจัดกิจกรรมการสร้างหนังสือนิทานโดยเด็กและขั้นตอนกิจกรรมการสร้างหนังสือนิทานโดยเด็กที่มีต่อความสามารถด้านการเขียนของเด็กปฐมวัย

แนวทางการส่งเสริม ความสามารถด้านการเขียนของ เด็กปฐมวัย	ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการสร้าง หนังสือนิทานโดยเด็ก	ขั้นตอนกิจกรรมการสร้างหนังสือ นิทานโดยเด็กที่มีต่อความสามารถ ด้านการเขียนของเด็กปฐมวัย
1. จัดสภาพแวดล้อมรอบตัวเด็ก ที่เต็มไปด้วยภาษาเขียน คือ จัดทำป้ายชื่อเด็ก, เขียนชื่อที่ สิ่งของเครื่องใช้เด็ก เช่น ตู้ เก็บของ หนังสือ สมุด ของ เด็ก และจัดให้มีพื้นที่สำหรับ เขียน โดยมีโต๊ะเก้าอี้สำหรับ นั่งเขียน	ขั้นที่ 1 ชั้นนิทานของเด็ก/เล่า เรื่อง ขั้นที่ 2 ขวนกั้นแต่งเรื่อง ขั้นที่ 3 ทบทวนเนื้อเรื่องและ ทดลองวาด ขั้นที่ 4 ขั้นการสร้างหนังสือนิทาน ขั้นที่ 5 ขั้นทำรูปเล่ม/นำเสนอ ผลงาน	ขั้นที่ 1 ชั้นนิทานของเด็ก/เล่าเรื่อง มีขั้นตอนย่อยๆ ประกอบด้วย 1.1 ฟังนิทาน 1.2 เลือกตัวละครที่ชอบ 1.3 วาดภาพตัวละครที่ชอบ 1.4 เขียนชื่อตัวละครที่ชอบ 1.5 แต่งเรื่องจากตัวละครที่ ชอบ
2. จัดอุปกรณ์การเขียนที่ หลากหลายให้เด็กสามารถ หยิบใช้ได้ง่าย เช่น เขียนทั้ง กระดาษที่ไม่มีเส้น และมีเส้น		1.6 สร้างนิทาน 4 ช่อง 1.7 เล่าเรื่องจากนิทานของ ตนเอง

ตารางที่ 3.1 (ต่อ)

แนวทางการส่งเสริม ความสามารถด้านการเขียนของ เด็กปฐมวัย	ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการสร้าง หนังสือนิทานโดยเด็ก	ขั้นตอนกิจกรรมการสร้างหนังสือ นิทานโดยเด็กที่มีต่อความสามารถ ด้านการเขียนของเด็กปฐมวัย
หลายสี หลายแบบ หลาย ขนาด กระดาษบันทึกเล็ก ๆ ซองจดหมาย การ์ด ดินสอ ปากกา สีชนิดต่าง ๆ เครื่อง เหล้าดินสอ ตรายางและแท่น ประทับสำหรับให้เด็กได้ฝึก เขียน		ขั้นที่ 2 ชวนกันแต่งเรื่อง มีขั้นตอน ย่อยๆ ประกอบด้วย 2.1 เด็กแต่งประโยค ต่อเนื่องกันจนจบเรื่อง 2.2 แต่งชื่อเรื่องของนิทาน
3. จัดกิจกรรมหลากหลาย กระตุ้นความคิดจินตนาการ ในการเขียนเพื่อสื่อ ความหมายเช่น การอ่าน เรื่องราวที่หลากหลายให้เด็ก ฟัง การวาดภาพ การเขียน อิสระ ฯลฯ		ขั้นที่ 3 ทบทวนเนื้อเรื่องและทดลอง วาด มีขั้นตอนย่อยๆ ประกอบด้วย 3.1 ทบทวนนิทานที่เด็กสร้าง ขึ้น 3.2 ทดลองวาดนิทานที่เด็ก สร้างขึ้น 3.3 วาดภาพนิทานให้สัมพันธ์ กับเนื้อเรื่อง 3.4 เขียนประโยคที่สร้างขึ้น ร่วมกัน 3.5 ทำปก ประกอบไปด้วย เขียนชื่อเรื่อง วาดภาพประกอบเขียน ชื่อผู้แต่ง เขียนชื่อสมาชิกผู้สร้าง หนังสือนิทาน
4. จัดกิจกรรมให้เด็กได้มี ปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนและครู		ขั้นที่ 4 ขั้นการสร้างหนังสือนิทาน มีขั้นตอนย่อยๆ ประกอบด้วย 4.1 วาดภาพประกอบเนื้อ เรื่อง 4.2 ตกแต่งระบายสีภาพ 4.3 เขียนประโยคที่สร้างขึ้น ร่วมกัน 4.4 ทำปกนิทานที่เด็กสร้าง ขึ้นประกอบไปด้วย เขียนชื่อเรื่อง วาดภาพประกอบเขียนชื่อผู้แต่ง เขียนชื่อสมาชิกผู้สร้างหนังสือ
5. เปิดโอกาสให้เด็กได้เลือก กิจกรรมที่ชอบและสนใจ v อย่างอิสระ		
6. ให้ความสนใจสนทนาพูดคุย ซักถามถึงสิ่งที่เด็กเขียน ตอบ คำถามเมื่อเด็กสงสัย		
7. ยอมรับในผลงานของเด็ก กล่าวคำชมเชยและให้ กำลังใจในการเขียนของเด็ก		

ตารางที่ 3.1 (ต่อ)

แนวทางการส่งเสริม ความสามารถด้านการเขียนของ เด็กปฐมวัย	ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการสร้าง หนังสือนิทานโดยเด็ก	ขั้นตอนกิจกรรมการสร้างหนังสือ นิทานโดยเด็กที่มีต่อความสามารถ ด้านการเขียนของเด็กปฐมวัย
		ชั้นที่ 5 ชั้นทำรูปเล่ม/นำเสนอผลงาน มีขั้นตอนย่อยๆ ประกอบด้วย 5.1 ทำรูปเล่มหนังสือนิทานที่ เด็กสร้างขึ้น 5.1.1 นำผลงานของเด็ก มารวมเล่มและเย็บเล่ม 5.1.2 เล่านิทานที่เด็ก สร้างขึ้นร่วมกัน 5.2 นำเสนอผลงานนิทานที่ เด็กสร้างขึ้น 5.2.1 จัดเตรียมการจัด นิทรรศการ 5.2.2 ซ้อมการแสดง ละคร 5.2.3 จัดห้อง นิทรรศการ 5.2.4 จัดนิทรรศการ/ แสดงละคร

จากตารางที่ 3.1 จะเห็นได้ว่าการจัดกิจกรรมการสร้างหนังสือนิทานโดยเด็กที่ส่งเสริมความสามารถด้านการเขียนของเด็กปฐมวัย ดังนี้

ชั้นที่ 1 ชั้นนิทานของเด็ก/เล่าเรื่องมีขั้นตอนย่อยๆ ประกอบด้วย 1.1) ฟังนิทาน 1.2) เลือกตัวละครที่ชอบ 1.3) วาดภาพตัวละครที่ชอบ 1.4) เขียนชื่อตัวละครที่ชอบ 1.5) แต่งเรื่องจากตัวละครที่ชอบ 1.6) สร้างนิทาน 4 ช่อง 1.7) เล่าเรื่องจากนิทานของตนเอง

ชั้นที่ 2 ชวนกันแต่งเรื่องมีขั้นตอนย่อยๆ ประกอบด้วย 2.1) เด็กแต่งประโยคต่อเนื่องกันจนจบเรื่อง 2.2) แต่งชื่อเรื่องของนิทาน

ชั้นที่ 3 ทบทวนเนื้อเรื่องและทดลองวาดมีขั้นตอนย่อยๆ ประกอบด้วย 3.1) ทบทวนนิทานที่เด็กสร้างขึ้น 3.2) ทดลองวาดนิทานที่เด็กสร้างขึ้น 3.3) วาดภาพนิทานให้สัมพันธ์กับ

เนื้อเรื่อง 3.4) เขียนประโยคที่สร้างขึ้นร่วมกัน 3.5) ทำปก ประกอบไปด้วยเขียนชื่อเรื่อง วาดภาพประกอบ เขียนชื่อผู้แต่งเขียนชื่อสมาชิกผู้สร้างหนังสือนิทาน

ชั้นที่ 4 ชั้นการสร้างหนังสือนิทาน มีขั้นตอนย่อยๆ ประกอบด้วย 4.1) วาดภาพประกอบเนื้อเรื่อง 4.2) ตกแต่งระบายสีภาพ 4.3) เขียนประโยคที่สร้างขึ้นร่วมกัน 4.4) ทำปกนิทานที่เด็กสร้างขึ้นประกอบไปด้วยเขียนชื่อเรื่อง วาดภาพประกอบ เขียนชื่อผู้แต่งเขียนชื่อสมาชิกผู้สร้างหนังสือ

ชั้นที่ 5 ชั้นทำรูปเล่ม/นำเสนอผลงาน มีขั้นตอนย่อยๆ ประกอบด้วย 5.1) ทำรูปเล่มหนังสือนิทานที่เด็กสร้างขึ้น 5.1.1) นำผลงานของเด็กมารวมเล่มและเย็บเล่ม 5.1.2) เล่านิทานที่เด็กสร้างขึ้นร่วมกัน 5.2) นำเสนอผลงานนิทานที่เด็กสร้างขึ้น 5.2.1) จัดเตรียมการจัดนิทรรศการ 5.2.2) ซ้อมการแสดงละคร 5.2.3) จัดห้องนิทรรศการ 5.2.4) จัดนิทรรศการ/แสดงละคร

4.1.3 สร้างคู่มือในการดำเนินการจัดกิจกรรมการจัดกิจกรรมการสร้างหนังสือนิทาน โดยเด็กที่มีต่อความสามารถด้านการเขียนของเด็กปฐมวัย องค์ประกอบของคู่มือในการจัดกิจกรรมการสร้างหนังสือนิทานโดยเด็กเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการเขียนของเด็กปฐมวัยประกอบไปด้วย ความสำคัญและความเป็นมาหลักการ วัตถุประสงค์ กระบวนการจัดกิจกรรม บทบาทครู สื่อและแหล่งการเรียนรู้ การประเมินผลและแผนการจัดกิจกรรมการสร้างหนังสือนิทานโดยเด็ก จำนวน 20 แผน ดังแสดงในภาคผนวก ก

4.1.4 หากคุณภาพของคู่มือการจัดกิจกรรมการสร้างหนังสือนิทานโดยเด็กที่มีต่อความสามารถด้านการเขียนของเด็กปฐมวัย ดังนี้

1) นำคู่มือการจัดกิจกรรมการสร้างหนังสือนิทานโดยเด็กที่มีต่อความสามารถด้านการเขียนของเด็กปฐมวัยเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสม แล้วปรับแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา

2) นำคู่มือการจัดกิจกรรมการสร้างหนังสือนิทานโดยเด็กที่มีต่อความสามารถด้านการเขียนของเด็กปฐมวัยที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่านตรวจสอบความถูกต้องตามหลักการทฤษฎีแนวคิดและรูปแบบการจัดกิจกรรมการสร้างหนังสือนิทานโดยเด็ก โดยใช้แบบประเมินชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่านให้ค่าน้ำหนักคะแนนเฉลี่ย 4.47 มีระดับคุณภาพเหมาะสมมากที่สุด

4.1.5 ปรับปรุงแก้ไขคู่มือการจัดกิจกรรมและการใช้แผนการจัดกิจกรรมการสร้างหนังสือนิทานโดยเด็กที่มีต่อความสามารถด้านการเขียนของเด็กปฐมวัย ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญดังนี้

- 1) การใช้ภาษาให้สละสลวย
- 2) กำหนดจำนวนเด็กให้เหมาะสมกับปริมาณงาน

4.1.6 นำคู่มือการจัดกิจกรรมการสร้างหนังสือนิทานโดยเด็กที่มีต่อความสามารถด้านการเขียนของเด็กปฐมวัยฉบับสมบูรณ์ไปใช้ทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่าง

4.2 แบบวัดความสามารถด้านการเขียนมีลำดับขั้นตอนการสร้างดังนี้

4.2.1 ศึกษาตำรา เอกสาร ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสามารถด้านการเขียนของเด็กปฐมวัยดังนี้ข้อมูลเบื้องต้นในการสร้างกฎเกณฑ์การให้คะแนนพัฒนาการด้านการเขียนของเด็กปฐมวัยตามขั้นตอนพัฒนาการด้านการเขียนจาก นฤมล เจียบแหลม (2545) อนงค์ วรพันธ์ (2546) นภเนตร ธรรมบวร (2549) นฤมล เนียมหอม (2552) สิริมา ภิญโญอนันตพงษ์ (2553) พชรี ผลโยธิน (2555)

4.2.2 สร้างแบบวัดความสามารถด้านการเขียนของเด็กปฐมวัย จำนวน 3 ชุด ดังนี้ ชุดที่ 1 “แบบวัดเขียนลอกเลียนแบบคำ” ชุดที่ 2 “แบบวัดเขียนคำจากภาพ” ชุดที่ 3 “แบบวัดเขียนเป็นประโยคจากภาพ”

แบบวัดชุดที่ 1 เขียนลอกเลียนแบบคำ จำนวน 7 ข้อ ในแต่ละข้อมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

1.1 เขียนลอกเลียนแบบคำที่กำหนดให้ได้ครบถ้วนถูกต้องและบอกคำที่เขียนได้ ให้ 3 คะแนน

1.2 เขียนลอกเลียนแบบคำที่กำหนดให้ได้ครบถ้วนถูกต้องแต่อาจเขียนตัวอักษรกลับและบอกคำที่เขียนได้ให้ 2 คะแนน

1.3 เขียนลอกเลียนแบบคำที่กำหนดให้ได้ไม่ครบถ้วน และสลับที่ตัวอักษรหรือตัวอักษรกลับ บอกคำที่เขียนได้ให้ 1 คะแนน

1.4 ไม่เขียนลอกเลียนแบบคำที่กำหนดให้ 0 คะแนน

แบบวัดชุดที่ 2 เขียนคำจากภาพ จำนวน 5 ข้อ ในแต่ละข้อมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

2.1 เขียนคำโดยคิดขึ้นเองได้ถูกต้องและบอกคำที่เขียนได้ให้ 4 คะแนน

2.2 เขียนคำโดยคิดขึ้นเองจากภาพได้แต่อาจเขียนตัวอักษรกลับและบอกคำที่เขียนได้ให้ 3 คะแนน

2.3 เขียนคำขึ้นเองไม่ตรงกับภาพและสลับที่ตัวอักษรหรือตัวอักษรกลับบอกคำที่เขียนได้ให้ 2 คะแนน

2.4 เขียนคำขึ้นเองไม่ถูกต้องและบอกคำที่เขียนไม่ได้ให้ 1 คะแนน

2.5 ไม่เขียนคำขึ้นเองให้ 0 คะแนน

แบบวัดชุดที่ 3 เขียนเป็นประโยคจากภาพ จำนวน 4 ข้อ ในแต่ละข้อมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

3.1 เขียนเป็นประโยคขึ้นเองได้ใกล้เคียงกับภาพและบอกประโยคที่เขียนได้ให้ 4 คะแนน

3.2 เขียนเป็นประโยคขึ้นเองได้ถูกต้องใกล้เคียงกับภาพแต่ตัวอักษรกลับและบอกประโยคที่เขียนได้ให้ 3 คะแนน

3.3 เขียนเป็นประโยคขึ้นเองไม่ตรงกับภาพและเขียนสลับที่ตัวอักษรหรือตัวอักษรกลับ บอกประโยคที่เขียนได้ให้ 2 คะแนน

3.4 เขียนเป็นประโยคขึ้นเองไม่ตรงกับภาพและบอกประโยคที่เขียนไม่ได้ให้ 1 คะแนน

3.5 ไม่เขียนเป็นประโยคขึ้นเองให้ 0 คะแนน

4.2.3 สร้างคู่มือในการดำเนินการวัดความสามารถด้านการเขียนของเด็กปฐมวัยให้สอดคล้องกับแบบวัดความสามารถด้านการเขียนของเด็กปฐมวัย

4.2.4 นำแบบวัดความสามารถด้านการเขียนและคู่มือในการดำเนินการวัดความสามารถด้านการเขียนของเด็กปฐมวัยให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบความถูกต้อง

4.2.5 นำแบบวัดความสามารถด้านการเขียนของเด็กปฐมวัยและคู่มือในการดำเนินการวัดความสามารถด้านการเขียนของเด็กปฐมวัย ให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่านตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา ภาษาที่ใช้และความสอดคล้องของจุดประสงค์ผลการประเมิน มีค่าดัชนีความสอดคล้อง 1.00 ทุกข้อ และได้รับข้อเสนอแนะ ดังนี้

1) แบบวัดชุดที่ 1 เขียนลอกเลียนแบบคำควรปรับปรุงเกณฑ์การเขียนไม่ถูกหรือบอกตัวอักษรที่เขียนไม่ได้ให้คะแนนเท่าใด

2) แบบวัดชุดที่ 2 เขียนคำจากภาพ ควรปรับปรุงเกณฑ์ที่ได้คะแนนเต็มเขียนขัดแย้งกัน คือ บอกไม่รู้สะกดจริงเป็นอย่างไรแต่ต้องเขียนให้ถูกต้อง

3) แบบวัดชุดที่ 3 เขียนเป็นประโยคจากภาพควรปรับปรุงคำว่าตรงกับใกล้เคียงเป็นคำคนละความหมาย

4.2.6 นำแบบวัดความสามารถด้านการเขียนของเด็กปฐมวัย และคู่มือการวัดความสามารถด้านการเขียนของเด็กปฐมวัย มาปรับปรุงตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้

1) แบบวัดชุดที่ 1 เขียนลอกเลียนแบบคำเพิ่มเกณฑ์การเขียนไม่ถูกและบอกตัวอักษรสระที่เขียนไม่ได้ให้คะแนน 1 คะแนน

2) แบบวัดชุดที่ 2 เขียนคำจากภาพ ปรับแก้คำที่ขัดแย้งกันเป็นเขียนคำขึ้นเองได้ถูกต้องกับภาพ

3) แบบวัดชุดที่ 3 เขียนเป็นประโยคจากภาพ ปรับปรุงคำว่าตรงกับใกล้เคียง เป็น เขียนเป็นประโยคขึ้นเองได้ถูกต้องตรงกับภาพและบอกประโยคที่เขียนได้

4.2.6 นำแบบวัดความสามารถด้านการเขียนของเด็กปฐมวัยและคู่มือในการ ดำเนินการวัดความสามารถด้านการเขียนของเด็กปฐมวัยที่ผ่านการปรับปรุงแก้ไขไปทดลอง (try out) กับนักเรียนชั้นอนุบาลที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 25 คนโรงเรียนฐานปัญญา กรุงเทพมหานคร

4.2.7 นำข้อมูลที่ได้จากการวัดความสามารถด้านการเขียนมาวิเคราะห์เป็นรายข้อ เพื่อหาความยากง่ายและค่าอำนาจจำแนกและคัดเลือกข้อที่มีค่าความยากง่ายระหว่าง 0.20 – 0.80 และมีค่าอำนาจจำแนก 0.02 ขึ้นไป ชุดที่ 1 เอาไว้ 5 ข้อ ชุดที่ 2 เอาไว้ 3 ข้อ ชุดที่ 3 เอาไว้ 2 ข้อ

4.2.8 นำแบบวัดความสามารถด้านการเขียนของเด็กปฐมวัยที่ผ่านการคัดเลือกมา หาความเชื่อมั่นของแบบวัดโดยใช้การหาสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ซึ่งแบบวัดที่คัดเลือกไว้มีคุณภาพดังนี้

ชุดที่ 1 แบบวัดเขียนลอกเลียนแบบคำ มีความเชื่อมั่น 0.96

ชุดที่ 2 แบบวัดเขียนคำจากภาพที่เห็น มีความเชื่อมั่น 0.84

ชุดที่ 3 แบบวัดเขียนเป็นประโยคจากภาพ มีความเชื่อมั่น 0.89

4.2.9 นำแบบวัดความสามารถด้านการเขียนของเด็กปฐมวัยที่หาความเชื่อมั่นแล้ว ไปวัดความสามารถด้านการเขียนของเด็กปฐมวัยกลุ่มตัวอย่างเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลก่อนและหลังการ ทดลอง

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยในครั้งนี้มีขั้นตอนในการดำเนินการดังนี้

5.1 จัดเตรียมสภาพแวดล้อมภายในสถานที่ในการทดลองให้เหมาะสมและเอื้อต่อ การจัดกิจกรรมการสร้างหนังสือนิทานโดยเด็กที่มีต่อความสามารถด้านการเขียน

5.2 นำแบบวัดความสามารถด้านการเขียนมาวัดความสามารถด้านการเขียนกับเด็กกลุ่ม ตัวอย่างก่อนได้รับการจัดกิจกรรมการสร้างหนังสือนิทานโดยเด็กบันทึกคะแนนลงในแบบบันทึกผล การวัดความสามารถด้านการเขียน

5.3 ดำเนินการจัดกิจกรรมการสร้างหนังสือนิทานโดยเด็กที่ส่งเสริมความสามารถด้าน การเขียนของเด็กปฐมวัย จำนวน 5 สัปดาห์ สัปดาห์ 4 วัน วันละ 20 - 50 นาที(ยืดหยุ่นเวลา ตามกิจกรรมที่จัด)

5.4 นำแบบวัดความสามารถด้านการเขียนมาวัดความสามารถด้านการเขียนกับเด็กกลุ่มตัวอย่างหลังได้รับการจัดกิจกรรมการสร้างหนังสือนิทานโดยเด็กบันทึกคะแนนลงในแบบบันทึกผลการวัดความสามารถด้านการเขียน

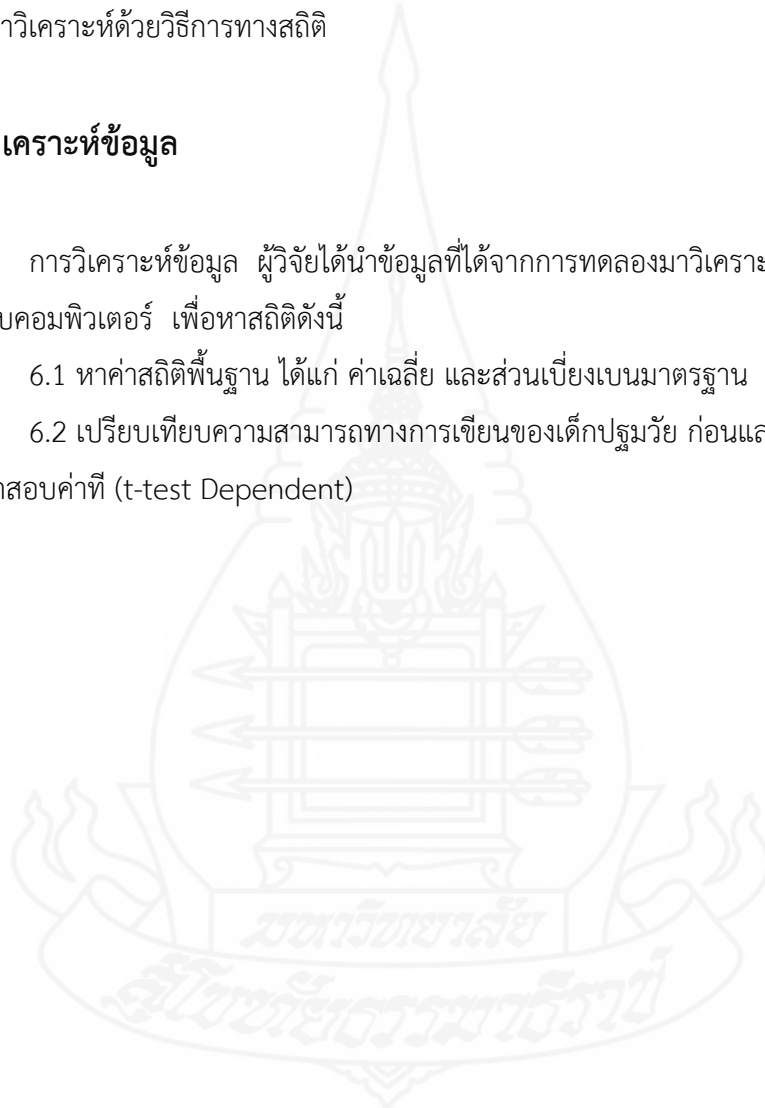
5.5 นำผลคะแนนที่ได้จากการวัดความสามารถด้านการเขียนของเด็กปฐมวัยหลังการทดลองไปเปรียบเทียบกับผลคะแนนที่ได้จากการวัดความสามารถด้านการเขียนของเด็กปฐมวัยก่อนการทดลอง มาวิเคราะห์ด้วยวิธีการทางสถิติ

6. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้จากการทดลองมาวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมทางสถิติสำหรับคอมพิวเตอร์ เพื่อหาสถิติดังนี้

6.1 หาค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

6.2 เปรียบเทียบความสามารถทางการเขียนของเด็กปฐมวัย ก่อนและหลังการทดลอง โดยการทดสอบค่าที (t-test Dependent)

บทที่ 4

การวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาผลการจัดกิจกรรมการสร้างหนังสือนิทานโดยเด็กที่มีต่อความสามารถด้านการเขียนของเด็กปฐมวัยโรงเรียนฐานปัญญากรุงเทพมหานคร มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบความสามารถด้านการเขียนของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการสร้างหนังสือนิทานโดยเด็กซึ่งนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

N	แทน	จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง
\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ย
S.D.	แทน	ผลต่างของค่าเฉลี่ยระหว่างคะแนนก่อนและหลังการทดลองของกลุ่มตัวอย่าง
t	แทน	อัตราค่าวิกฤตที่พิจารณาจากค่าตาราง t
**	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำคะแนนจากการวัดความสามารถด้านการเขียนก่อนการทดลองและหลังการทดลองมาเปรียบเทียบโดยใช้การทดสอบค่า t แบบ Dependent และนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

ตอนที่ 1 การเปรียบเทียบความสามารถด้านการเขียนของเด็กปฐมวัยโดยภาพรวมก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการสร้างหนังสือนิทานโดยเด็ก

ตอนที่ 2 การเปรียบเทียบความสามารถด้านการเขียนของเด็กปฐมวัยรายด้าน ก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการสร้างหนังสือนิทานโดยเด็ก

ตอนที่ 1 การเปรียบเทียบความสามารถด้านการเขียนของเด็กปฐมวัยโดยภาพรวม ก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการสร้างหนังสือนิทานโดยเด็ก

ตารางที่ 4.1 การเปรียบเทียบความสามารถด้านการเขียนของเด็กปฐมวัยโดยภาพรวมก่อนและหลัง
การจัดกิจกรรมการสร้างหนังสือนิทานโดยเด็ก (คะแนนเต็ม 40 คะแนน)

ระยะเวลา	จำนวน (N)	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	t
ก่อนการทดลอง	25	20.92	2.60	34.047**
หลังการทดลอง	25	36.68	1.91	

** มีนัยสำคัญที่ระดับ .01

จากตารางที่ 4.1 พบว่าค่าเฉลี่ยของคะแนนความสามารถด้านการเขียนของเด็กปฐมวัยก่อนการจัดกิจกรรมการสร้างหนังสือนิทานโดยเด็กมีคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 20.92 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.60 หลังการจัดกิจกรรมการสร้างหนังสือนิทานโดยเด็ก มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 36.68 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.91 เมื่อเปรียบเทียบความสามารถด้านการเขียนของเด็กปฐมวัยก่อนการจัดกิจกรรมการสร้างหนังสือนิทานโดยเด็กและหลังการจัดกิจกรรมการสร้างหนังสือนิทานโดยเด็กปรากฏว่าความสามารถด้านการเขียนของเด็กปฐมวัย หลังการจัดกิจกรรมการสร้างหนังสือนิทานโดยเด็กสูงกว่าก่อนการจัดกิจกรรมการสร้างหนังสือนิทานโดยเด็กอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยที่กำหนดไว้

ตอนที่ 2 การเปรียบเทียบความสามารถด้านการเขียนของเด็กปฐมวัยรายด้าน ก่อน และหลังการจัดกิจกรรมการสร้างหนังสือนิทานโดยเด็ก

2.1 การเปรียบเทียบความสามารถด้านการเขียนของเด็กปฐมวัยด้านเขียนลอกเลียนแบบ
คำ ก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการสร้างหนังสือนิทานโดยเด็ก

ตารางที่ 4.2 การเปรียบเทียบความสามารถด้านการเขียนของเด็กปฐมวัยด้านเขียนลอกเลียนแบบคำ
ก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการสร้างหนังสือนิทานโดยเด็ก (คะแนนเต็ม 20คะแนน)

ระยะเวลา	จำนวน (N)	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	t
ก่อนการทดลอง	25	11.12	1.67	22.738**
หลังการทดลอง	25	19.64	1.25	

** มีนัยสำคัญที่ระดับ .01

จากตารางที่ 4.2 พบว่าค่าเฉลี่ยของคะแนนความสามารถด้านการเขียนของเด็กปฐมวัย
ด้านเขียนลอกเลียนแบบคำก่อนการจัดกิจกรรมการสร้างหนังสือนิทานโดยเด็กมีคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ
11.12 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 1.67 หลังการจัดกิจกรรมการสร้างหนังสือนิทานโดยเด็กมี
คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 19.64 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.25 เมื่อเปรียบเทียบความสามารถด้าน
เขียนลอกเลียนแบบคำก่อนการจัดกิจกรรมการสร้างหนังสือนิทานโดยเด็กและหลังการจัดกิจกรรม
การสร้างหนังสือนิทานโดยเด็กปรากฏว่าความสามารถด้านการเขียนลอกเลียนแบบคำของเด็กปฐมวัย
หลังการจัดกิจกรรมการสร้างหนังสือนิทานโดยเด็กสูงกว่าก่อนการจัดกิจกรรมการสร้างหนังสือนิทาน
โดยเด็กอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2.2 การเปรียบเทียบความสามารถด้านการเขียนของเด็กปฐมวัยด้านเขียนคำจากภาพ
และหลังการจัดกิจกรรมการสร้างหนังสือนิทานโดยเด็ก

ตารางที่ 4.3 การเปรียบเทียบด้านเขียนคำจากภาพก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการสร้างหนังสือ
นิทานโดยเด็ก (คะแนนเต็ม 12 คะแนน)

ระยะเวลา	จำนวน (N)	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	t
ก่อนการทดลอง	25	5.72	1.28	25.205**
หลังการทดลอง	25	10.44	1.19	

** มีนัยสำคัญที่ระดับ .01

จากตารางที่ 4.3 พบว่าค่าเฉลี่ยของคะแนนความสามารถด้านการเขียนของเด็กปฐมวัยด้านเขียนคำจากภาพก่อนการจัดกิจกรรมการสร้างหนังสือนิทานโดยเด็กมีคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 5.72 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 1.28 หลังการจัดกิจกรรมการสร้างหนังสือนิทานโดยเด็ก มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 10.44 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 1.19 เมื่อเปรียบเทียบความสามารถด้านการเขียนของเด็กปฐมวัยด้านเขียนคำจากภาพก่อนการจัดกิจกรรมการสร้างหนังสือนิทานโดยเด็กและหลังการจัดกิจกรรมการสร้างหนังสือนิทานโดยเด็กปรากฏว่าความสามารถด้านการเขียนคำจากภาพของเด็กปฐมวัย หลังการจัดกิจกรรมการสร้างหนังสือนิทานโดยเด็กสูงกว่าก่อนการจัดกิจกรรมการสร้างหนังสือนิทานโดยเด็กอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2.3 การเปรียบเทียบความสามารถด้านการเขียนของเด็กปฐมวัยด้านเขียนเป็นประโยค จากภาพก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการสร้างหนังสือนิทานโดยเด็ก

ตารางที่ 4.4 การเปรียบเทียบความสามารถด้านการเขียนของเด็กปฐมวัยด้านเขียนเป็นประโยคจากภาพ ก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการสร้างหนังสือนิทานโดยเด็ก (คะแนนเต็ม 8 คะแนน)

ระยะเวลา	จำนวน (N)	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	t
ก่อนการทดลอง	25	4.08	0.81	12.050**
หลังการทดลอง	25	6.60	0.76	

** มีนัยสำคัญที่ระดับ .01

จากตารางที่ 4.4 พบว่าค่าเฉลี่ยของคะแนนความสามารถด้านการเขียนของเด็กปฐมวัยด้านเขียนเป็นประโยคจากภาพ ก่อนการจัดกิจกรรมการสร้างหนังสือนิทานโดยเด็กมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.08 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.81 หลังการจัดกิจกรรมการสร้างหนังสือนิทานโดยเด็กมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 6.60 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.76 เมื่อเปรียบเทียบความสามารถด้านการเขียนของเด็กปฐมวัยด้านเขียนเป็นประโยคจากภาพ ก่อนการจัดกิจกรรมการสร้างหนังสือนิทานโดยเด็กและหลังการจัดกิจกรรมการสร้างหนังสือนิทานโดยเด็กมีปรากฏว่าความสามารถด้านเขียนเป็นประโยคของเด็กปฐมวัย หลังการจัดกิจกรรมการสร้างหนังสือนิทานโดยเด็กสูงกว่าก่อนการจัดกิจกรรมการสร้างหนังสือนิทานโดยเด็กอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

บทที่ 5

สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อเปรียบเทียบความสามารถด้านการเขียนของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการสร้างหนังสือนิทานโดยเด็ก โรงเรียนฐานปัญญา กรุงเทพมหานคร สรุปผลการวิจัย ได้ดังนี้

1. สรุปการวิจัย

1.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อเปรียบเทียบความสามารถด้านการเขียนของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการสร้างหนังสือนิทานโดยเด็ก

1.2 สมมติฐานการวิจัย

ความสามารถด้านการเขียนของเด็กปฐมวัยหลังได้รับการจัดกิจกรรมการสร้างหนังสือนิทานโดยเด็กสูงกว่าก่อนได้รับการจัดกิจกรรมการสร้างหนังสือนิทานโดยเด็ก

1.3 ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตการวิจัย ดังนี้

1.3.1 ประชากร เด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 3 อายุ 5-6 ปี โรงเรียนฐานปัญญา กรุงเทพมหานคร

1.3.2 กลุ่มตัวอย่าง เด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2558 โรงเรียนฐานปัญญา กรุงเทพมหานคร จำนวน 25 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม

1.4 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้เครื่องมือ 2 ประเภท ได้แก่

1.4.1 คู่มือการจัดกิจกรรมการสร้างหนังสือนิทานโดยเด็ก

1.4.2 แบบวัดความสามารถด้านการเขียนของเด็กปฐมวัย

1.5 วิธีดำเนินการวิจัย

1.5.1 ผู้วิจัยนำแบบวัดความสามารถด้านการเขียนของเด็กปฐมวัยไปวัดกับกลุ่มตัวอย่างเป็นรายบุคคล

1.5.2 ดำเนินการทดลองโดยให้กลุ่มตัวอย่างได้รับการจัดกิจกรรมการสร้างหนังสือนิทานโดยเด็ก โดยใช้เวลาในการทดลอง 5 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 4 วัน ใช้เวลาในแต่ละวันตามลักษณะกิจกรรมและความสนใจของเด็ก รวมทั้งสิ้น 20 ครั้ง วันละประมาณ 20 - 50 นาที (ยืดหยุ่นเวลาตามกิจกรรมที่จัด)

1.5.3 หลังการทดลอง ผู้วิจัยได้นำแบบวัดความสามารถด้านการเขียนของเด็กปฐมวัยไปวัดกับกลุ่มตัวอย่างเป็นรายบุคคลอีกครั้ง

1.6 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้จากการทดลองมาวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ โดยการหาค่าสถิติ ดังนี้

1.6.1 หาค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

1.6.2 เปรียบเทียบความสามารถด้านการเขียนของเด็กปฐมวัย ก่อนและหลังการทดลองโดยการทดสอบค่าที (t-test Dependent)

1.7 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล มีดังนี้

1.7.1 หลังจากที่ได้รับการจัดกิจกรรมการสร้างหนังสือนิทานโดยเด็กพบว่าความสามารถด้านการเขียนของเด็กปฐมวัยสูงกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

1.7.2 เปรียบเทียบความสามารถด้านการเขียนของเด็กปฐมวัยรายด้าน พบว่า

1) ด้านเขียนลอกเลียนแบบคำ พบว่าหลังการจัดกิจกรรมการสร้างหนังสือนิทานโดยเด็กเด็กมีความสามารถด้านการเขียนลอกเลียนแบบคำสูงกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2) ด้านเขียนคำจากภาพ พบว่าหลังการจัดกิจกรรมการสร้างหนังสือนิทานโดยเด็ก เด็กมีความสามารถด้านการเขียนคำจากภาพสูงกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3) ด้านเขียนเป็นประโยคจากภาพ พบว่าหลังการจัดกิจกรรมการสร้างหนังสือนิทานโดยเด็ก เด็กมีความสามารถด้านการเขียนเป็นประโยคจากภาพสูงกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. อภิปรายผล

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบความสามารถด้านการเขียนของเด็กปฐมวัย ก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการสร้างหนังสือนิทานโดยเด็ก ผลการวิจัยพบว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมหลังการจัดกิจกรรมการสร้างหนังสือนิทานโดยเด็ก มีความสามารถด้านการเขียนสูงกว่า ก่อนการจัดกิจกรรมการสร้างหนังสือนิทานโดยเด็ก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานของการวิจัย สามารถอภิปรายผลการทดลองได้ดังนี้

2.1 เด็กปฐมวัยมีความสามารถด้านการเขียนโดยภาพรวมสูงกว่าก่อนการจัดกิจกรรมการสร้างหนังสือนิทานโดยเด็ก สามารถแสดงให้เห็นทั้งหมด 5 ชั้น ดังนี้

ชั้นที่ 1 ชั้นนิทานของเด็ก/เล่าเรื่อง ครูเล่านิทานให้เด็กฟังจากนั้นชักชวนเด็กเลือกตัวละครที่ชอบนำไปวาดตามจินตนาการแล้วเขียนชื่อตัวละครตามที่ตนเองคิดและเข้าใจ เด็กบางคนอาจจะเขียนผิด เขียนสระกลับด้าน แต่บอกได้ว่าสิ่งที่ตนเองเขียนคืออะไร แล้วนำมาเล่าให้เพื่อนและครูฟัง พร้อมบอกเหตุผลที่ชอบจากนั้นครูชักชวนเด็กแต่งนิทาน 4 ช่อง จากตัวละครที่ชอบแล้วนำมาเล่าให้เพื่อนและครูฟังในขั้นนี้ผู้วิจัยสังเกตพบว่า เด็กให้ความสนใจมีความกระตือรือร้นและมีความสุขในการทำกิจกรรมโดยสังเกตได้จากการนำเสนอผลงานด้วยรอยยิ้มเสียงปรบมือของเพื่อนและคำชื่นชมจากครู ซึ่งสอดคล้องกับพูนสุข บุญยสวัสดิ์ (2552, น. 28) ได้กล่าวไว้ว่าการเขียนเกิดจากการประสานงานระหว่างสมอง ตา และมือ ซึ่งเป็นการประสานกันของกลไกทางจิตและทางกายภาพสำหรับเด็กที่หัดเขียนใหม่ๆ ยังไม่มีความพร้อมในด้านนี้ มักจะเขียนหนังสือกลับอาจจะกลับซ้าย - ขวา หรือกลับบน - ล่าง หลังการจัดกิจกรรมการสร้างหนังสือนิทานโดยเด็กเด็กได้คิด เกิดจินตนาการ ช่วยก่อให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ มีโอกาสได้เลือกวัสดุด้วยตนเอง ได้ฝึกทักษะและเน้นการลงมือกระทำ ทบทวนความจำสะท้อนให้เห็นความคิดอย่างเสรีและสร้างสรรค์ ได้แสดงออกซึ่งความสามารถของแต่ละคน อีกทั้งได้ใช้กล้ามเนื้อมือและสายตาสัมพันธ์กัน รวมทั้งได้รับความสนุกสนานเพลิดเพลินในขณะที่ทำกิจกรรมเด็กได้มีปฏิสัมพันธ์กันในชั้นนี้เด็กได้เขียนภาพสิ่งที่ตนเองชอบ และเขียนคำจากสิ่งที่ตนเองได้คิด ทำให้เด็กมีความกระตือรือร้นในการเขียน

ชั้นที่ 2 ชั้นชวนกันแต่งเรื่อง ครูชักชวนเด็กร่วมกันแต่งนิทาน โดยทุกคนมีส่วนร่วมในการแต่งประโยคต่อเนื่องกันจนจบเรื่องพร้อมทั้งแต่งชื่อเรื่องให้สอดคล้องกับเนื้อเรื่องที่ร่วมกันแต่งขึ้น โดยครูเป็นผู้เขียนคำพูดของแต่ละคนไว้บนกระดานให้เด็กได้เห็นในขั้นนี้ผู้วิจัยสังเกตพบว่า เด็กสนใจแต่งประโยคเป็นเรื่องราวต่อเนื่องกันจนจบได้นิทาน 1 เรื่อง พร้อมทั้งร่วมกันเลือกชื่อนิทานที่ร่วมกันเสนอ ได้นิทานเรื่อง “เจ้าหญิงซินเดอเรลล่าไปเที่ยว เนื้อเรื่องมีดังนี้ มีพระราชวัง มีพระราชินี พระราชินีมีนก เป็นพระราชวังของเจ้าชายมีเจ้าหญิงคนหนึ่งชื่อว่าซินเดอเรลล่ามีเพื่อนชื่อว่าเซลมอน เจ้าหญิง

ซินเดอเรลล่าตามหาม้าเจม้าม้าแล้วก็ขี่ม้าไปหาเจ้าชายระหว่างทางเจ้าหญิงเจอนางฟ้า นางฟ้าเสกชุดสวยให้เจ้าหญิงซินเดอเรลล่าใส่เจ้าชายเดินทางไปเจอกับโจรสลัดแล้วต่อสู้กัน โจรสลัดตาย เจ้าชายเดินทางต่อไปเจอกับสัตว์ประหลาดตัวใหญ่ต่อสู้กัน สัตว์ประหลาดตายไป เจ้าชายเจอกับเจ้าหญิงซินเดอเรลล่า แล้วก็แต่งงานกันอยู่ด้วยกันอย่างมีความสุข”ซึ่งสอดคล้องกับอารมณ์ สุวรรณपाल (2539, น. 341) กล่าวว่าการเขียนเรื่องให้แก่เด็กปฐมวัยควรมีจุดยืนของความคิดเป็นหลักและนำมาผสมผสานกับประสบการณ์ของครูและพฤติกรรมของเด็กเพื่อจะได้ตั้งวัตถุประสงค์ในการเขียนเรื่องอย่างชัดเจน และมีทิศทางในการเขียนเรื่อง ครูต้องทำให้เข้าใจเด็กคิดถึงความคิดเด็กในวัยปฐมวัย เพื่อจะได้ใส่ความนึกคิดแบบเด็กๆ ลงไปในเรื่อง ทำให้เด็กเข้าใจง่ายขึ้น ตัวละครของเรื่องต้องมีชีวิตและมีชื่อเหมือนจริง เด็กจะได้เห็นภาพพจน์ของตัวละครได้ชัดเจน เนื้อหาของเรื่องควรมีสาระและแทรกสิ่งที่ครูตั้งวัตถุประสงค์ไว้เพื่อปลูกฝังหรือสอนเด็กในขณะดำเนินเรื่องต่อไป และเมื่อจบควรจบอย่างมีความสุขในขั้นนี้เด็กได้คิดประโยคต่อเนื่องกันเป็นเรื่องราวเรียงลำดับขั้นตอนของนิทานตั้งแต่ต้นจนจบเรื่อง และสามารถคิดชื่อเรื่องของนิทานได้สอดคล้องกับเนื้อเรื่อง ได้เห็นภาษาพูดของตนเองเป็นภาษาเขียนโดยครูเป็นผู้เขียนและอ่านให้เด็กฟัง

ขั้นที่ 3 ทบทวนเนื้อเรื่องและทดลองวาด ครูนำนิทานที่เด็กสร้างขึ้นร่วมกันมาเล่าให้เด็กฟังพร้อมกันอีกครั้งจากนั้นครูใช้คำถาม ถามเด็ก ต้องการแก้ไขส่วนใดบ้างเด็กต้องการเพิ่มเติมเนื้อเรื่องส่วนใดบ้าง เมื่อแก้ไขจนเป็นที่พอใจแล้ว เด็กแบ่งกลุ่มๆ ละ 3 คน ตามประโยคที่แต่ง วางแผนร่วมกัน วาดภาพ วางตัวละคร ฉาก ทิศทางตัวละครให้เหมาะสมกับพื้นที่ระบายสีให้สวยงามจนเป็นที่พอใจของสมาชิกในกลุ่มเด็กๆ นำประโยคที่ร่วมกันแต่งไปคัดลอกลงในนิทานของตนเอง แล้ว ร่วมกันวาดภาพปก พร้อมทั้งเขียนชื่อเรื่อง ชื่อผู้จัดทำครูนำมาจัดทำเป็นรูปเล่มผู้วิจัยสังเกตพบว่า เด็กให้ความสนใจร่วมมือในทุกขั้นตอน และสนใจเขียนเนื้อเรื่องของนิทานที่ร่วมกันแต่งอย่างตั้งใจ เด็กมีการวางแผนร่วมกัน กำหนดหน้าที่ของแต่ละคน และมีความสุขเมื่อได้เห็นรูปเล่มนิทานที่เสร็จสมบูรณ์ซึ่งสอดคล้องกับกุกุยา ตันติผลาชีวะ (2551, น. 135) ได้กล่าวว่า ครูจัดสิ่งแวดล้อมสร้างประสบการณ์ทางภาษาจะทำให้เด็กคุ้นเคยกับภาษามากขึ้น เด็กจะจำตัวอักษร คำ และการเขียนมาเขียนเลียนแบบในชั้นเรียน เขียนชื่อลงบนภาพวาด ทำเครื่องหมายที่ชื่อเด็ก เด็กอาจเขียนตัวหนังสือ สระ พยัญชนะไม่สวย ไม่สำคัญเพราะการคิดไม่ใช้อยู่ในช่วงปฐมวัยและไม่ใช่หลักการสอนแบบเน้นประสบการณ์ สิ่งที่ต้องการคือให้เด็กเขียนและอ่านได้ สำหรับเด็กที่ยังเขียนไม่เป็นอาจให้แสดงออกเป็นงานศิลปะหรือเขียนแบบขีดเขียนแล้วอธิบายหรือบอกให้ครูฟังได้ในขั้นนี้เด็กได้คิด ได้ร่วมกันวางแผนจัดองค์ประกอบภาพให้สอดคล้องกับเนื้อเรื่อง พร้อมทั้งได้เขียนคัดลอกตัวอักษรตามเนื้อเรื่องเรียนรู้ขั้นตอนการใช้สี การตัดเส้น การเว้นที่ว่างไว้เขียนเนื้อเรื่อง

ขั้นที่ 4 ขั้นการสร้างหนังสือนิทานเด็กกลุ่มเดิมลงมือวาดภาพประกอบตามประโยคเดิมเพื่อจัดทำรูปเล่มจริงตามขั้นตอนเดิม ผู้วิจัยสังเกตพบว่า เด็กวาดภาพมีรายละเอียดเพิ่มมากขึ้น มีการ

กำหนดพื้นที่ตัวละครได้เหมาะสม และขอเขียนคำเพิ่มเติมจากบทที่กำหนดไว้ เด็กเลือกสีได้เหมาะสมกับสภาพจริงมากขึ้นซึ่งสอดคล้องกับ วรรณาท รักสกุลไทย (2552, น. 10-17) ได้กล่าวว่าลำดับการเรียนรู้เกี่ยวกับการเขียนของเด็กแต่ละคนไม่ได้เป็นไปตามลำดับขั้นตอนที่เหมือนกัน ก่อนที่จะเขียนได้เหมือนผู้ใหญ่ โดยธรรมชาติเด็กจะไม่สามารถเขียนได้อย่างถูกต้องตามแบบผู้ใหญ่แต่เด็กจะเขียนผิดแล้วผิดอีกจนในที่สุดจะเขียนได้อย่างถูกต้อง ซึ่ง สุรัญชญา ช้างฉัตร (2554, น. 67) ได้กล่าวถึงเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการสร้างหนังสือนิทานโดยเด็กเป็นกิจกรรมที่กระตุ้นให้เด็กรู้จักถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิดตลอดจนความต้องการของตนเองเพื่อให้ผู้อื่นได้เข้าใจและสอดคล้องกับอารมณ สุวรรณपाल (2539, น. 341) กล่าวว่า การเขียนเรื่องของเด็กปฐมวัยควรมีจุดยืนของความคิดเป็นหลักและนำมาผสมผสานกับประสบการณ์ของครูและพฤติกรรมของเด็กเพื่อจะได้ตั้งวัตถุประสงค์ในการเขียนเรื่องอย่างชัดเจน และมีทิศทางในการเขียนเรื่องในขั้นนี้เด็กได้สร้างหนังสือนิทานซึ่งมีรายละเอียดเพิ่มมากขึ้น มีความกระตือรือร้นในการเขียนและเขียนอย่างมีความสุขสนุกสนานสังเกตได้จากการหยิบจับดินสอ สี มาเขียนด้วยตนเองโดยครูไม่ต้องแนะนำ

ขั้นที่ 5 ขั้นทำรูปเล่ม/นำเสนอผลงานเด็กนำแผ่นภาพนิทานที่เขียนร่วมกันมาเรียงลำดับก่อน - หลังเพื่อรวบรวมเป็นเล่มประกอบไปด้วย ปกหน้า ปกใน เนื้อเรื่อง ปกหลัง ครอบนิทานเข้าเล่มแล้วแล้วนำมาเล่าให้เด็กฟังจากนั้นเด็กเลือกนำเสนอในแบบแสดงละคร โดยเด็กคัดเลือกตัวนักแสดง กำหนดบทบาทตัวละครให้ตรงกับเนื้อเรื่องในหนังสือนิทานที่เด็กๆ สร้างขึ้น ร่วมกันฝึกซ้อมการแสดงและทำฉากประกอบการแสดงเด็กเขียนการ์ดเชิญผู้ปกครอง เพื่อนนักเรียนและครูเข้าชมการแสดง แล้วจัดทำป้ายต้อนรับผู้ปกครอง ผู้วิจัยสังเกตพบว่า เด็กชื่นชมนิทานของตนเองที่สำเร็จเป็นรูปเล่ม ร่วมแสดงความคิดเห็นในการเลือกผู้แสดงเป็นตัวละครต่างๆ มีความสนใจให้ความร่วมมือในทุกกิจกรรม ในช่วงการแสดงละครเด็กตั้งใจแสดงละครได้สำเร็จจนจบเรื่องอย่างมีความสุขสังเกตได้จากสีหน้า รอยยิ้ม ผู้บริหารกล่าวชื่นชมเด็ก ตัวแทนผู้ปกครองกล่าวชื่นชมเด็กและขอบพระคุณครูที่จัดกิจกรรมให้เด็กได้มีโอกาสแสดงออก ซึ่งสอดคล้องกับ นภเนตร ธรรมบวร (2549, น. 116) ที่กล่าวว่าเด็กจำเป็นต้องมีปฏิสัมพันธ์ทางภาษาอย่างสม่ำเสมอกับผู้อื่น มีโอกาสได้ใช้ภาษาตามวัยของตนในการแสดงความรู้สึก นึกคิด และความต้องการ มีโอกาสฟังเสียงต่างๆ ที่หลากหลาย ควรได้รับการตอบสนองทางบวกเมื่อแสดงความคิดเห็นที่จะใช้ภาษา ได้รับการฝึกฝนให้ใช้ภาษาอย่างถูกต้องเหมาะสมยิ่งกว่านั้น เด็กควรได้มีโอกาสคิดสร้างสรรค์จากเนื้อเรื่องในนิทาน ตามระดับความสามารถทั้งการพูดและการเขียน เด็กควรอยู่ในสภาพแวดล้อมที่มีการอ่านและการเขียน เพื่อพัฒนานิสัยรักการอ่านและเขียนตามระดับความสามารถของตนในขั้นนี้เด็กได้เรียนรู้การใช้ภาษาเขียนแทนภาษาพูดในการทำการ์ดเชิญผู้ปกครอง ทำป้ายเชิญชวน เพื่อนและครูเข้าร่วมชมกิจกรรมแสดงละครประกอบนิทานที่ร่วมกันสร้างขึ้น ได้ร่วมกันเขียนภาพและคำตลกแต่งฉากละครเพื่อใช้ในการแสดง เด็กได้แสดงผลงานของตนเองให้ผู้อื่นร่วมชื่นชมอย่างภาคภูมิใจ

ในการจัดกิจกรรมการสร้างหนังสือนิทานโดยเด็กที่มีต่อความสามารถด้านการเขียนของเด็กปฐมวัยนี้เด็กได้นำเสนอผลงานที่เกิดจากความคิด ความสนใจแล้วคัดลอกเนื้อเรื่องที่เล่าออกมาเป็นประโยค แล้วร่วมกันสร้างเป็นหนังสือนิทาน จากนั้นถ่ายทอดเรื่องราวโดยการแสดงละครเพื่อสื่อสารให้ผู้อื่นเข้าใจเป็นการเรียนรู้การเขียนที่ออกจากความคิดของตนเองอย่างอิสระทำให้เด็กมีความสุขกับการเขียนและเขียนด้วยความเต็มใจ โดยไม่ได้ถูกบังคับหรือทำตามคำสั่ง

2.2 ความสามารถด้านเขียนลอกเลียนแบบคำ ก่อนการจัดกิจกรรมการสร้างหนังสือนิทานโดยเด็ก เด็กเขียนตัวพยัญชนะ สระกลับด้าน เขียนคำไม่ครบ ไม่ถูกต้องตามแบบที่เห็น หลังการจัดกิจกรรมการสร้างหนังสือนิทานโดยเด็ก เด็กมีความสามารถเขียนลอกเลียนแบบคำได้ เพราะเด็กได้มีประสบการณ์ในการเขียนคำที่ตนเองคิดซึ่งครูเป็นผู้เขียนเป็นแบบให้เด็กนำไปคัดลอก ลงในตัวละครที่ชื่นชอบ เขียนคัดลอกเรื่องราวประกอบนิทาน 4 ช่อง ซึ่งสอดคล้องกับสภานันท์ อยู่คงแก้ว (2541, น. 37) กล่าวว่า การเขียนเป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้เด็กได้ฝึกทักษะและลงมือจัดกระทำกับสื่อ วัสดุตามความสามารถของแต่ละคนได้เรียนรู้ซึ่งกันและกัน เกิดการค้นพบ ตลอดจนช่วยดึงจุดความสนใจของเด็กขณะทำกิจกรรม

2.3 ความสามารถด้านเขียนคำจากภาพ ก่อนการจัดกิจกรรมการสร้างหนังสือนิทานโดยเด็ก เด็กเขียนคำโดยการกระตุ้นของครูและไม่ตั้งใจเขียนเพราะสิ่งที่เด็กเขียนไม่ได้เกิดจากความคิดของเด็กทำให้ไม่มีความสุขในการเขียนรวมทั้งไม่เข้าใจสิ่งที่ครูให้เขียน หลังการจัดกิจกรรมการสร้างหนังสือนิทานโดยเด็ก เด็กมีความสามารถเขียนคำประกอบชื่อภาพได้ด้วยตนเอง เด็กมีความกระตือรือร้นในการเขียนด้วยความเต็มใจเพราะเด็กได้รับประสบการณ์ในการเขียนคำ เขียนประโยคประกอบเนื้อเรื่องนิทานที่สร้างขึ้น รวมทั้งได้แลกเปลี่ยนความคิดของตนเองกับเพื่อนในการเขียนสะกดและเขียนคำ ได้รับคำชื่นชมจากครู ทำให้เด็กอยากเขียนด้วยตนเองซึ่งสอดคล้องกับพรหษา นิลวิเชียร (2535, น. 232-234) กล่าวถึงการเขียนของเด็กจะมีพัฒนาการความสามารถในการเขียนจากชั้นง่าย ๆ ไปสู่ขั้นที่ซับซ้อนขึ้นทั้งนี้เพื่อแสดงออกถึงความประทับใจของตนเพื่อแลกเปลี่ยนความรู้หรือเพื่อสนองสิ่งบันเทิง เด็กต้องการประสบการณ์การทำเครื่องหมาย การทดลองเขียนคำเขียนประโยค เพื่อจะได้เกิดการค้นพบว่าเครื่องหมายเหล่านั้นมีความหมายและสอดคล้องกับประภาพันธุ์ นิลอรุณ (2530, น. 83) กล่าวว่าเป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้เด็กได้คิดจินตนาการ ทบทวนความจำ ได้แสดงออกตามความสามารถของแต่ละคน อีกทั้งได้ใช้กล้ามเนื้อมือและสายตาอย่างสัมพันธ์กัน ตลอดจนในการถ่ายโยงการเรียนรู้ซึ่งกันและกัน ขยายความรู้ ความคิดให้เพื่อปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมได้และเกิดความสุขสนุกสนาน

2.4 ความสามารถด้านเขียนเป็นประโยคจากภาพก่อนการทดลองเด็กไม่สามารถเขียนเป็นประโยคได้ เพราะเด็กยังไม่เข้าใจรูปแบบของประโยค หลังการจัดกิจกรรมการสร้างหนังสือนิทานโดยเด็ก เด็กมีความสามารถเขียนเป็นประโยคได้ เพราะเด็กได้ร่วมกันแต่งประโยคจากความคิด ร่วมกันตั้งชื่อเรื่อง วาดภาพประกอบเรื่องราวที่แต่งขึ้น เขียนประโยคที่แต่งขึ้นในนิทาน เขียนชื่อเรื่อง สนทนา

แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเพื่อนและครู นำเสนอผลงานให้เพื่อนและครูฟัง ซึ่งสอดคล้องกับ สิริมา ภิญโญอนันตพงษ์ (2550, น. 124–125) กล่าวว่ากระบวนการที่เด็กได้รับคัดลอกตัวอักษร ขึ้นเขียน ตัวอักษรอย่างอิสระ และขึ้นเขียนตัวพยัญชนะได้หรือเขียนเป็นคำวลีประโยค และเด็กซึมซับจากการ อ่านหนังสือนิทาน สามารถจดจำส่วนต่างๆ โดยไม่รู้ความหมายในขั้นแรกซึ่งนับเป็นการให้เด็กได้มี ทักษะการเขียนโดยไม่มีภาระบังคับแต่เป็นพลังอำนาจในตัวเด็กที่อยากเขียนถ่ายทอดออกมาเป็นภาษา เขียน ซึ่งนำมาสู่ความสามารถเขียนได้ในที่สุด

รายละเอียดในการอภิปรายผล เป็นการแสดงให้เห็นว่าการจัดกิจกรรมการสร้าง หนังสือนิทานโดยเด็ก เป็นวิธีการหนึ่งที่สามารถส่งเสริมความสามารถด้านการเขียนของเด็กปฐมวัย ได้ อย่างมีประสิทธิภาพ และจากผลการวิจัยครั้งนี้จะเป็นแนวทางหนึ่งของครูผู้สอนระดับปฐมวัย ได้นำไปใช้ จัดกิจกรรมให้กับเด็กปฐมวัยต่อไป

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

- 3.1.1 ครูควรศึกษางานวิจัยให้ละเอียดเพื่อนำไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- 3.1.2 ในการเขียนของเด็กครูไม่ควรกำหนดการเขียนถูกผิดเด็กควรได้รับการเขียน อย่างอิสระ
- 3.1.3 ครูควรหากิจกรรมที่หลากหลายกระตุ้นให้เด็กอยากเขียน

3.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

- 3.2.1 ศึกษาพัฒนาการทางการฟัง การพูดและการอ่านควบคู่ไปกับพัฒนาการด้านการ เขียนโดยการจัดกิจกรรมการสร้างหนังสือนิทานโดยเด็ก
- 3.2.2 ศึกษาเจตคติการมาโรงเรียนของเด็กปฐมวัยหลังจากการจัดกิจกรรมการสร้าง หนังสือนิทานโดยเด็ก
- 3.2.3 ศึกษาเจตคติต่อการอ่าน – เขียนของเด็กปฐมวัยหลังจากจัดกิจกรรมการสร้าง หนังสือนิทานโดยเด็ก

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ. (2546). *คู่มือหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2546*. กรุงเทพฯ: คุรุสภา
ลาดพร้าว
- กรรณิการ์ พวงเกษม. (2536). *การสอนเขียนโดยใช้จินตนาการทางสร้างสรรค์ในระดับประถมศึกษา*.
กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- กุลยา ตันติผลาชีวะ. (2551). *การจัดกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย*. กรุงเทพฯ: เบรน-เบส
บุ๊กส์.
- เกริก ยัยพันธ์. (2539). *การเล่านิทาน*. (พิมพ์ครั้งที่ 2) กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ฉวีวรรณ คูหาภินันท์. (2527). *การทำหนังสือสำหรับเด็ก*. กรุงเทพฯ: อมรการพิมพ์.
- ชมพูนุท ศุภผลศิริ. (2551). *การศึกษาความสามารถทางพหุปัญญาของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัด
กิจกรรมการทำหนังสือเล่มใหญ่ (ปฏิญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์)*.
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.
- ทิตนา เขมมณี และคณะ. (2536). *หลักการและรูปแบบการพัฒนาเด็กปฐมวัยตามวิถีชีวิตไทย*.
(พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธารทิพย์ สีนรุตตนนท์ ธนารีย์ นันทสมบัติ. (2557). *การจัดกิจกรรมการสร้างหนังสือนิทาน*. กรุงเทพฯ:
โรงเรียนวรรณสว่างจิต.
- นภดล จันทรเพ็ญ. (2531). *การใช้ภาษาไทย*. กรุงเทพฯ: ต้นอ้อ.
- นภเนตร ธรรมบวร. (2549). *การประเมินผลพัฒนาการเด็กปฐมวัย*. (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ:
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นฤมล ฉียบแหลม. (2545). *การศึกษาพัฒนาการด้านการเขียนของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัด
ประสบการณ์การเรียนรู้ภาษาแบบธรรมชาติ (ปฏิญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต ไม่ได้
ตีพิมพ์)*. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.
- นฤมล เนียมหอม. (2552). *การจัดประสบการณ์เพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยด้านภาษา*. ใน *ประมวลสาระ
ชุดวิชาการการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย*, หน่วยที่ 10. นนทบุรี:
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- นัธธีรา เสนสีทอง. (2549). *ผลการจัดกิจกรรมการทำหนังสือนิทานเล่มใหญ่ที่มีต่อความเชื่อมั่นใน
ตนเองของเด็กปฐมวัยโรงเรียนห่มคะทิวศิลา (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตร
มหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์)*. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, นนทบุรี.

- นิตยา ประพฤติกิจ. (2536). การพัฒนาเด็กปฐมวัย. *ตำรา-เอกสารวิชาการ*, 66. ภาคพัฒนาตำรา และเอกสารวิชาการ หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการฝึกหัดครู.
- เนื่อน้อง สนับบุญ. (2541). *ความสามารถทางภาษาของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมเล่นิทาน* (ปริญญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.
- บุญยงค์ เกศเทศ. (2524). *การเขียน*. กาลสินธุ์: จินตทัศน์การพิมพ์.
- เบญจา แสงมลิ. (2537). การทำหนังสือสำหรับเด็กปฐมวัย. ใน *เอกสารการสอนชุดวิชาการวรรณกรรม และลีลาคดีสำหรับเด็กปฐมวัย*, หน่วยที่ 1-7, หน้า 344 – 345. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ประภาพันธุ์ นิลอรุณ. (2530). *ความพร้อมทางการเรียนภาษาไทยของเด็กปฐมวัยในท้องถิ่นที่มี ปัญหาทางภาษาโดยวิธีมุ่งประสบการณ์ภาษา* (ปริญญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.
- ผกาศรี เย็นบุตร. (2526). *ทักษะและความรู้ทางภาษา*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- พัชรี ผลโยธิน. (2555). การวัดประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัย. ใน *เอกสารการสอนชุดวิชาหลักการ และแนวคิดทางการปฐมวัย*, หน่วยที่ 9, หน้า 13. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- พูนสุข บุญยสวัสดิ์. (2544). *เมื่อหนูน้อยหัดเขียน*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ภรณ์ คุรุรัตน์ และคณะ. (2542). *การเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย*. กรุงเทพฯ: สำนักนายกรัฐมนตรี สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- ภัสลาภรณ์ มูลโพธิ์. (2551). *ผลการจัดกิจกรรมวาดภาพอิสระที่มีต่อความสามารถด้านการเขียนของเด็กปฐมวัย* (ปริญญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.
- ภาวิณี แสนทวีสุข. (2538). *การพัฒนาชุดการจัดประสบการณ์การเขียนร่วมกันตามแนวการสอน ภาษาแบบธรรมชาติสำหรับเด็กอนุบาล* (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- ภิญญาพร นิตยะประภา. (2534). *การผลิตหนังสือสำหรับเด็ก*. กรุงเทพฯ: สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย.
- มนตราน คุ้มรักษา. (2551). *ผลของการจัดกิจกรรมทัศนศึกษาประกอบการบันทึกข้อมูลที่มีต่อการ สื่อความหมายด้านการเขียนของเด็กปฐมวัย* (ปริญญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.

- เยาวพา เดชะคุปต์. (2542). *กิจกรรมสำหรับเด็กปฐมวัย*. กรุงเทพฯ: เจ้าพระยาระบบการพิมพ์.
- ราศี ทองสวัสดิ์. (2527). *การจัดประสบการณ์เพื่อฝึกทักษะทางภาษาแก่เด็กปฐมวัย. เอกสารการ
สอนชุดวิชาสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตในระดับปฐมวัยศึกษา. (พิมพ์ครั้งที่ 3).*
กรุงเทพฯ: สหมิตร.
- วรนาท รักสกุลไทย. (2552). *การจัดประสบการณ์เพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยด้านภาษา. ใน ประมวล
สาระชุดวิชาการการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย, หน่วยที่ 10. นนทบุรี:
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.*
- วรรณิ สมประยูร. (2537). *การสอนภาษาไทยระดับประถมศึกษา*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- วริฐา ไมตรีจิต. (2552). *ผลการจัดการเรียนรู้แบบเด็กนักวิจัยที่มีต่อความสามารถด้านการเขียนของ
เด็กปฐมวัย (ปริญญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.*
- สถิรนนท์ คงอยู่แก้ว. (2541). *ทักษะทางภาษาเด็กปฐมวัยที่ได้รับการสรุปกิจกรรมในวงกลมโดยใช้
เทคนิคการสร้างสมุดเล่มใหญ่ (ปริญญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์).
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.*
- สนิม ฉิมเล็ก. (2540). *พฤติกรรมการสอนภาษาไทยระดับประถมศึกษา. พิษณุโลก: ฝ่ายเอกสารตำรา
สถาบันราชภัฏพิบูลสงคราม.*
- สวาท เกษแดงสกุลฉิม. (2551). *ผลการจัดกิจกรรมการสร้างหนังสือที่มีต่อพฤติกรรมร่วมมือของเด็ก
ปฐมวัย (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์).
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, นนทบุรี.*
- สิริมา ภิญาญอนันตพงษ์. (2553). *การวัดและประเมินผลเด็กแนวใหม่ : เด็กปฐมวัย (ปรับปรุงแก้ไข).*
กรุงเทพฯ: ดอกหญ้าวิชาการ.
- สุนีย์ ชุ่มจิต. (2542). *หนังสือเด็ก*. ราชบุรี: โปรแกรมการประถมศึกษา สถาบันราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง.
- สุนีย์ ทองสิริประภา. (2535). *การเปรียบเทียบความพร้อมในการอ่านภาษาไทยของนักเรียนอนุบาล
ซึ่งได้รับประสบการณ์ที่สัมพันธ์กับการอ่านต่างกัน. (ปริญญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต
ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.*
- สุภัทรา ฉัตรเงิน. (2528). *วรรณกรรมสำหรับเด็กและวัยรุ่น*. กรุงเทพฯ: ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์
คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- สุรัญชนา ช่างฉัตร. (2554). *ผลการใช้กิจกรรมการสร้างหนังสือนิทานโดยเด็กที่มีต่อความสามารถใน
การพูดของเด็กปฐมวัยโรงเรียนบ้านตากฟ้าพัฒนา จังหวัดกำแพงเพชร (วิทยานิพนธ์
ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช,
นนทบุรี.*

- เสาวนีย์ สิกขาบัณฑิต. (2534). *การเขียนสำหรับการสื่อสาร*. กรุงเทพฯ: ดวงกมล.
- เสาวรส ชูศรี. (2548). *หนังสือสำหรับเด็กปฐมวัย*. ราชบุรี: คณะครุศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏ-หมู่บ้านจอมบึง
- หรรษา นิลวิเชียร. (2535). การสอนเขียนแก่เด็กปฐมวัย. *สารพัฒนาหลักสูตร*, 11(110), 8.
- อธิกา อินนุพัฒน์. (2549). *ความสามารถด้านการเขียนของเด็กปฐมวัยที่ใช้ชุดพัฒนาทักษะการเขียน* (ปริญญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.
- อนงค์ วรพันธ์. (2546). *พัฒนาการอ่านและการเขียนของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่า นิทานประกอบการทำสมุดเล่มเล็ก* (ปริญญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.
- อภิวรรณ วีระสมิทธิ์. (2550). *รายงานการศึกษาทักษะและเจตคติต่อการเขียนของนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้กิจกรรมกลุ่มในการสร้างหนังสือสร้างสรรค์*. กรุงเทพฯ: เป็น ภาษา และศิลปะ.
- อรนุช นนท์ตา. (2556). *ผลการจัดประสบการณ์การเขียนร่วมกันตามแนวภาษาสมดุลที่มีต่อ ความสามารถด้านการเขียนของเด็กปฐมวัยโรงเรียนชุมชนบ้านหนองคู* (วิทยานิพนธ์ ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.
- อริยพร คงาวัง. (2542). *แนวโน้มและการเปลี่ยนแปลงขั้นพัฒนาการการเขียนของเด็กปฐมวัยโดย ใช้กิจกรรมการฝึกการเขียนแบบปฏิบัติการ* (ปริญญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต ไม่ได้ ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.
- อารมณ สุวรรณपाल. (2537). การทำหนังสือสำหรับเด็กปฐมวัย. ใน *เอกสารการสอนชุดวิชา วรรณกรรมและลีลาคดีสำหรับเด็กปฐมวัย*, หน่วยที่ 1-7, หน้า 320. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- อารี สันทรวี. (2535). *นวัตกรรมปฐมวัยศึกษา*. กรุงเทพฯ: สมาคมเพื่อการศึกษาเด็ก.
- Baker, Z.W. (1988). *The Language Arts, the Child and the Teacher*, 192.
- Dawson, M.A. (1957). *Guiding Language Learning*. New York: World Book.
- Hildreth, G. (1950). *Readiness for School Beginner*. New York: World Book.
- Morrow, Lesley Mandel. (1993). *Literacy Development in the Early Year : Helping Children Read and Write*. United States of America : A Divison of Simon and Schuster.

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

สืบราชสันตติวงศ์

ภาคผนวก ก

คู่มือการจัดกิจกรรมการสร้างหนังสือนิทานโดยเด็ก

คำนำ

คู่มือการจัดกิจกรรมการสร้างหนังสือนิทานโดยเด็กฉบับนี้ เป็นคู่มือที่ผู้วิจัยได้จัดทำขึ้นเพื่อศึกษาความสามารถด้านการเขียนของเด็กปฐมวัย ซึ่งผู้วิจัยได้ทำการศึกษาแนวคิดหลักการ บทสัมภาษณ์และงานวิจัยของการจัดกิจกรรมการสร้างหนังสือนิทานโดยเด็กของนักการศึกษาหลายท่านเพื่อใช้เป็นแนวทางในการจัดทำคู่มือการจัดกิจกรรมการสร้างหนังสือนิทานโดยเด็กสำหรับเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 3 โดยใช้กิจกรรมที่เปิดโอกาสให้เด็กได้ลงมือปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเอง แต่งเรื่องราวตามความสนใจร่วมกัน ตั้งชื่อเรื่อง วางแผนวาดภาพประกอบให้สอดคล้องกับเนื้อเรื่อง กำหนดตัวละคร ฉากประกอบร่วมกัน จัดทำรูปเล่มและนำเสนอผลงานด้วยตนเอง โดยครูเป็นผู้ชี้แนะ กระตุ้นและเอื้ออำนวยความสะดวกในการปฏิบัติกิจกรรมจนสิ้นสุดกิจกรรม

คู่มือฉบับนี้ประกอบไปด้วยความสำคัญและความเป็นมาหลักการวัตถุประสงค์กระบวนการจัดกิจกรรมบทบาทครูสื่อและแหล่งการเรียนรู้ การประเมินผลแผนการจัดกิจกรรม

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่า คู่มือการจัดกิจกรรมการสร้างหนังสือนิทานโดยเด็กฉบับนี้คงจะเป็นประโยชน์และแนวทางสำหรับผู้ที่กำลังศึกษาหรือสนใจเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการสร้างหนังสือนิทานโดยเด็กเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการเขียนของเด็กปฐมวัย

นัฐฐา มาตรนอก

คู่มือการจัดกิจกรรมการสร้างหนังสือนิทานโดยเด็ก เพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการเขียนของเด็กปฐมวัย

1. ความสำคัญและความเป็นมา

การพัฒนาทางภาษาเป็นปัจจัยที่สำคัญที่เด็กปฐมวัยต้องได้รับการส่งเสริมเพราะภาษาเป็นรากฐานที่สำคัญของการพัฒนาสติปัญญา ความคิดต่างๆถ่ายทอดมาทางภาษา การที่เด็กได้ใช้ภาษาในการสื่อความหมาย จะทำให้ผู้ที่อยู่ใกล้ชิดรับรู้ถึงความรู้สึกรู้สึกและความต้องการ การเขียนเป็นเครื่องมือในสื่อสารอย่างหนึ่งของมนุษย์ที่ต้องการถ่ายทอดความคิด ความเข้าใจ และประสบการณ์ของตนเสนอสู่ผู้อ่าน ช่วยในการระบายนามณ์ พัฒนาทางสติปัญญา ความคิดสร้างสรรค์และช่วยในการเสริมสร้างบุคลิกภาพที่ดี

การเขียนของเด็กแต่ละคนไม่ได้เป็นไปตามลำดับขั้นตอนที่เหมือนกัน ก่อนที่จะเขียนได้เหมือนผู้ใหญ่ โดยธรรมชาติจะไม่สามารถเขียนได้อย่างถูกต้องตามแบบผู้ใหญ่แต่จะเขียนผิดแล้วผิดอีก จนในที่สุดจะเขียนได้อย่างถูกต้อง ความเข้าใจที่ผิดพลาดของเด็กเป็นส่วนหนึ่งที่แสดงว่ากำลังเรียนรู้สิ่งใหม่ เด็กจะจำแบบอย่างการเขียนที่ผิดๆไป เพราะการเขียนผิดทำให้ผู้อื่นไม่เข้าใจ ความหมายที่ต้องการ

แนวทางการส่งเสริมพฤติกรรมการเขียนให้แก่เด็กปฐมวัย ครูและผู้ปกครอง ต้องร่วมมือกันในการจัดสิ่งแวดล้อมรอบตัวเด็กให้เอื้อต่อการเรียนรู้ด้วยตนเองเช่น มีอุปกรณ์ที่ส่งเสริมการเขียนอย่างหลากหลาย จัดกิจกรรมที่สนุกสนานและควรคำนึงถึงการบูรณาการทักษะการเขียนเข้าด้วยกันเพื่อให้เด็กเกิดการเรียนรู้อย่างแท้จริงภายใต้สิ่งแวดล้อมที่มีความหมายครูควรจัดให้เด็กมีความกระตือรือร้น ได้มีโอกาสสำรวจค้นคว้า จัดบรรยากาศในชั้นเรียนที่เหมาะสม เปิดโอกาสให้เด็กได้ใช้ความคิดโดยการขีดเขียนสัญลักษณ์ต่างๆ ทั้งครูและผู้ปกครองให้กำลังใจเด็กที่จะคิดแบบการเขียนของตนเองขึ้นและเน้นความสำคัญของความหมายมากกว่าความถูกต้องของตัวสะกด

ลักษณะของกิจกรรมการสร้างหนังสือนิทานโดยเด็กเป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้เด็กได้คิดจินตนาการ ทบทวนความจำ ได้แสดงออกตามความสามารถของแต่ละคน อีกทั้งได้ใช้กล้ามเนื้อและสายตาอย่างสัมพันธ์กัน ตลอดจนในการถ่ายโยงการเรียนรู้ซึ่งกันและกัน ขยายความรู้ความคิดให้เพื่อนปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมได้และเกิดความสุขสนุกสนานโดยเด็กได้ร่วมกันเลือกนิทานและร่วมกันแต่งนิทาน เลือกชื่อเรื่องร่วมกันนำตัวละครหรือสถานที่มาแต่งเป็นเนื้อเรื่องต่อเนื่องกันจนจบเรื่อง ครูมีส่วนร่วมในการอ่านนิทานให้เด็กฟังและกระตุ้นให้เด็กเกิดกระบวนการในการสร้างหนังสือนิทานด้วยตนเอง เป็นกิจกรรมที่เด็กกลุ่มย่อยประมาณ 4 – 5 คน ร่วมกันทำหนังสือนิทานที่มีรูปเล่ม เนื้อเรื่อง ภาพ ที่เด็กจัดทำตามความคิดของเด็กและเป็นหนังสือที่มีคำบรรยายที่เด็กบอกให้ครูช่วยเขียน

หรือเด็กเขียนเองหรือไม่มีคำบรรยายก็ได้โดยครูคอยช่วยเหลือแนะนำจัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ในการทำงานให้ประสบความสำเร็จ

2. หลักการ

การส่งเสริมความสามารถด้านการเขียนของเด็กปฐมวัยโดยการจัดกิจกรรมการสร้างหนังสือนิทานโดยเด็กมีหลักการดังนี้

1. จัดสภาพแวดล้อมรอบตัวเด็กที่เต็มไปด้วยภาษาเขียน คือ จัดทำป้ายชื่อเด็ก, เขียนชื่อที่สิ่งของเครื่องใช้เด็ก เช่น ตู้เก็บของ หนังสือ สมุด ของเด็ก และจัดให้มีพื้นที่สำหรับเขียน โดยมีโต๊ะเก้าอี้สำหรับนั่งเขียน
2. จัดอุปกรณ์การเขียนที่หลากหลายให้เด็กสามารถหยิบใช้ได้ง่าย เช่น เขียนทั้งกระดาษที่ไม่มีเส้น และมีเส้นหลายสีหลายแบบ หลายขนาด กระดาษบันทึกเล็กๆ ซองจดหมาย การ์ด ดินสอ ปากกา สีชนิดต่างๆ เครื่องเหลาดินสอ ตรายางและแท่นประทับ สำหรับให้เด็กได้ฝึกเขียน
3. จัดกิจกรรมหลากหลายกระตุ้นความคิดจินตนาการในการเขียนเพื่อสื่อความหมายเช่น การอ่านเรื่องราวที่หลากหลายให้เด็กฟัง การวาดภาพ การเขียนอิสระ เป็นต้น
4. จัดกิจกรรมให้เด็กได้มีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนและครู
5. เปิดโอกาสให้เด็กได้เลือก กิจกรรมที่ชอบและสนใจอย่างอิสระ
6. ให้ความสนใจสนทนาพูดคุย ชักถามถึงสิ่งที่เด็กเขียน ตอบคำถามเมื่อเด็กสงสัย
7. ยอมรับในผลงานของเด็กกล่าวคำชมเชยและให้กำลังใจในการเขียนของเด็ก

3. วัตถุประสงค์

เพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการเขียนของเด็กปฐมวัย

4. กระบวนการจัดกิจกรรม

4.1 กิจกรรมการสร้างหนังสือนิทานโดยเด็ก หมายถึง กิจกรรมที่เด็กร่วมกันจัดทำตามความคิดจินตนาการโดยมีรูปเล่ม ชื่อเรื่อง เนื้อเรื่อง ภาพประกอบที่สัมพันธ์กับเนื้อเรื่อง เป็นหนังสือที่มีคำบรรยายที่เด็กบอกให้ครูช่วยเขียนแล้วนำไปลอกลงในนิทาน หนังสือนิทานที่เด็กสร้างขึ้นมีชั้น5ดังนี้

ชั้นที่ 1 ชั้นนิทานของเด็ก/เล่าเรื่อง มีขั้นตอนย่อยๆ ประกอบด้วย

- 1.1 ฟังนิทาน
- 1.2 เลือกตัวละครที่ชอบ
- 1.3 วาดภาพตัวละครที่ชอบ

- 1.4 เขียนชื่อตัวละครที่ชอบ
- 1.5 แต่งเรื่องจากตัวละครที่ชอบ
- 1.6 สร้างนิทาน 4 ช่อง
- 1.7 เล่าเรื่องจากนิทานของตนเอง

ขั้นที่ 2 ชวนกันแต่งเรื่อง มีขั้นตอนย่อยๆประกอบด้วย

- 2.1 เด็กแต่งประโยคต่อเนื่องกันจนจบเรื่อง
- 2.2 แต่งชื่อเรื่องของนิทาน

ขั้นที่ 3 ทบทวนเนื้อเรื่องและทดลองวาด มีขั้นตอนย่อยๆประกอบด้วย

- 3.1 ทบทวนนิทานที่เด็กสร้างขึ้น
- 3.2 ทดลองวาดนิทานที่เด็กสร้างขึ้น
- 3.3 วาดภาพนิทานให้สัมพันธ์กับเนื้อเรื่อง
- 3.4 เขียนประโยคที่สร้างขึ้นร่วมกัน
- 3.5 ทำปก ประกอบไปด้วย ชื่อเรื่อง วาดภาพประกอบ เขียนชื่อผู้แต่ง

เขียนชื่อสมาชิกผู้สร้างหนังสือนิทาน

ขั้นที่ 4 ขั้นการสร้างหนังสือนิทาน มีขั้นตอนย่อยๆประกอบด้วย

- 4.1 วาดภาพประกอบเนื้อเรื่อง
- 4.2 ตกแต่งระบายสีภาพ
- 4.3 เขียนประโยคที่สร้างขึ้นร่วมกัน
- 4.4 ทำปกนิทานที่เด็กสร้างขึ้นประกอบไปด้วย ชื่อเรื่อง วาดภาพประกอบ

เขียนชื่อผู้แต่ง เขียนชื่อสมาชิกผู้สร้างหนังสือ

ขั้นที่ 5 ขั้นทำรูปเล่ม/นำเสนอผลงาน มีขั้นตอนย่อยๆประกอบด้วย

- 5.1 ทำรูปเล่มหนังสือนิทานที่เด็กสร้างขึ้น
 - 5.1.1 นำผลงานของเด็กมารวมเล่มและเย็บเล่ม
 - 5.1.2 เล่านิทานที่เด็กสร้างขึ้นร่วมกัน
- 5.2 นำเสนอผลงานนิทานที่เด็กสร้างขึ้น
 - 5.2.1 จัดเตรียมการจัดนิทรรศการ
 - 5.2.2 ซ้อมการแสดงละคร
 - 5.2.3 จัดห้องนิทรรศการ
 - 5.2.4 จัดนิทรรศการ/แสดงละคร

5. บทบาทครู

ครูมีบทบาทเป็นผู้แนะนำส่งเสริมสนับสนุนและจัดบรรยากาศสภาพแวดล้อมภายในห้องเรียน ให้เด็กรู้สึกผ่อนคลายมีความต้องการที่จะเข้าร่วมกิจกรรมจัดหาอุปกรณ์ที่ส่งเสริมการเขียนอย่างหลากหลาย ชักชวนให้เด็กร่วมกันสร้างหนังสือนิทานด้วยตนเองขณะที่เด็กแต่งประโยคครูควรให้คำแนะนำให้แนวทางกระตุ้นความคิดสนใจสนทนาพูดคุย ชักถามถึงสิ่งที่ต้องการเขียน ตอบคำถาม เมื่อเด็กสงสัยและกล่าวคำชมเชยแสดงการยอมรับในผลงานของเด็กรวมทั้งให้กำลังใจในการเขียนของเด็ก

6. สื่อและแหล่งการเรียนรู้

สื่อ - จัดห้องเรียนให้มีมุมหรือโต๊ะกิจกรรม เช่น มุมบ้าน มุมธรรมชาติ มุมหนังสือ มุมศิลปะ มุมดนตรี มุมไม้บล็อก มุมของเล่น มุมทักษะแต่ละมุมจะมีวัสดุอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับมุมนั้นๆวางอยู่อย่างเป็นระเบียบ สวยงาม เพื่อเราให้เด็กสนใจและสะดวกให้เด็กเข้าทำกิจกรรมทันที

- วัสดุอุปกรณ์ กระดาษ 100 ปอนด์ กระดาษวาดเขียน กระดาษทำปก กระดาษสีต่างๆ ปากกาปลายสีกหลากหลาย ปากกาเคมี สีเมจิก สีเทียน สีไม้ สีโปสเตอร์ ที่เย็บกระดาษ ไม้เกี้ยว

- แหล่งเรียนรู้ พ่อแม่ ผู้ปกครอง ครู และเพื่อน

7. การประเมินผล

การประเมินความสามารถด้านการเขียนของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการสร้างหนังสือนิทานโดยเด็ก ประเมินผลโดยใช้แบบวัดความสามารถด้านการเขียนจำนวน 3 ชุด

ชุดที่ 1 เขียนลอกเลียนแบบคำ

ชุดที่ 2 เขียนคำจากภาพ

ชุดที่ 3 เขียนเป็นประโยคจากภาพ

8. แผนการจัดกิจกรรม

การจัดกิจกรรมการสร้างหนังสือนิทานโดยเด็กที่มีต่อความสามารถด้านการเขียนของเด็กปฐมวัยจัดกิจกรรมในวันจันทร์ ถึง วันศุกร์ ช่วงเวลา 09.30 - 10.20 น. โดยใช้เวลา 5 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 4 วัน รวม 20 วันครั้งละ 20 - 50 นาที (ยืดหยุ่นเวลาตามกิจกรรมที่จัด)

แผนการจัดกิจกรรมการสร้างหนังสือนิทานโดยเด็ก ชั้นอนุบาลปีที่ 3

วันที่ 1 สัปดาห์ที่ 1 เวลา 09.30 – 10.20 น.

ชั้นนิทานของเด็ก/เล่าเรื่อง

จุดประสงค์

1. เพื่อให้เด็กรู้จักส่วนประกอบต่างๆของหนังสือนิทาน
2. เพื่อให้เด็กบอกเนื้อเรื่องที่เกี่ยวข้องกับนิทาน
3. สามารถเลือกตัวละครที่ชอบได้
4. เขียนภาพตามความคิดสร้างสรรค์

กิจกรรมการเรียนรู้

ฟังนิทานและเลือกวาดภาพตัวละครที่ชอบ

ครูกล่าวทักทายเด็กและเปิดโอกาสให้เด็กเข้ามาหนังสือที่จัดเตรียมไว้อย่างสงบเมื่อเด็กดูหนังสือจนเป็นที่พอใจให้เด็กเลือกหนังสือนิทานเรื่องที่ชอบมากที่สุดร่วมกัน 1 เรื่อง เด็กเลือกนิทานได้แล้วครูอ่านนิทานให้เด็กฟัง โดยอธิบายส่วนประกอบสำคัญของหนังสือนิทาน คือ หน้าปก ชื่อเรื่อง ปกใน ชื่อผู้แต่ง ชื่อผู้วาดภาพ ชื่อสำนักพิมพ์และปกหลัง

1. ครูและเด็กสนทนาเกี่ยวกับเนื้อเรื่องในนิทาน โดยกระตุ้นให้เด็กพูดคุยโต้ตอบคำถามดังนี้
 - นิทานเรื่องนี้มีตัวละครอะไรบ้าง
 - ในนิทานเด็กชอบตัวละครหรือสถานที่อะไร
 - เด็กๆ อยากรับเป็นตัวละครตัวไหนในนิทานเรื่องนี้
 - นิทานเล่มนี้มีส่วนประกอบอะไรบ้าง
2. ครูให้เด็กเลือกตัวละครที่ชอบที่สุด
3. เด็กวาดภาพตัวละครที่ตนเองเลือกตามจินตนาการของตนเอง
4. ครูกล่าวชื่นชมและนัดหมายกิจกรรมในวันต่อไป

สื่อ/วัสดุอุปกรณ์

1. หนังสือนิทาน
2. สีไม้ สีเทียน สีเมจิก สีโปสเตอร์
3. กระดาษ A4
4. กระดาษวาดเขียน

การวัดและการประเมิน

- สังเกต
1. การสนทนา
 2. การตอบคำถาม

แผนการจัดกิจกรรมการสร้างหนังสือนิทานโดยเด็ก ชั้นอนุบาลปีที่ 3

วันที่ 2 สัปดาห์ที่ 1 เวลา 09.30 – 10.20 น.

ชั้นนิทานของเด็ก/เล่าเรื่อง

จุดประสงค์

1. เขียนคัดลอกตัวอักษรที่เห็นได้
2. ถ่ายทอดความคิดเป็นข้อความได้
3. สามารถเล่าเรื่องตามความคิดของตนเองได้
4. ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์

กิจกรรมการเรียนรู้

เขียนชื่อตัวละครที่ชอบ

1. ครูกล่าวคำทักทายเด็กและสนทนาเกี่ยวกับตัวละครที่เด็กๆ วาด
2. เด็กวาดภาพต่อเติมและระบายสีให้เสร็จสมบูรณ์
3. ครูชักชวนเด็กเขียนชื่อตัวละครที่ตนเองวาดโดยเขียนขึ้นเองหรือให้ครูช่วยเขียนแล้วนำไป

คัดลอกลงในภาพที่ตนเองวาดก็ได้

4. เด็กนำผลงานที่เสร็จแล้วเล่าให้เพื่อนและครูฟัง
5. ครูกล่าวคำชื่นชมความสามารถของเด็กๆ

สื่อ/วัสดุอุปกรณ์

1. กระดาษ A4
2. กระดาษวาดเขียน
3. ภาพวาดของเด็ก
4. สีไม้สีเทียน สีเมจิก สีน้ำ สีโปสเตอร์ปากกาเคมี เป็นต้น

การวัดและการประเมิน

- สังเกต**
1. การสนทนา
 2. การตอบคำถาม
 3. ความสนใจในกิจกรรม
 4. ผลงาน

แผนการจัดกิจกรรมการสร้างหนังสือนิทานโดยเด็ก ชั้นอนุบาลปีที่ 3

วันที่ 3 สัปดาห์ที่ 1 เวลา 09.30 – 10.20 น.

ชั้นนิทานของเด็ก/เล่าเรื่อง

จุดประสงค์

1. เล่าเรื่องราวเป็นประโยคสั้นๆ ได้
2. ถ่ายทอดความคิดเป็นข้อความได้
3. เขียนภาพตามความคิดสร้างสรรค์
4. ยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น
5. รู้จักอดทนและรอคอย

กิจกรรมการเรียนรู้

แต่งเรื่องจากตัวละครที่ชอบ/สร้างนิทาน 4 ช่อง

1. ครูกล่าวทักทายและสนทนาเกี่ยวกับตัวละครที่เด็กๆชอบ
2. ครูชักชวนให้เด็กแต่งเรื่องจากตัวละครที่เด็กชอบโดยให้เด็กแต่งประโยคคนละ 1

ประโยคและชักชวนสร้างนิทาน 4 ช่อง

3. ครูชักชวนเด็กทุกคนแต่งนิทานคนละ 1 ประโยค
4. ครูจดบันทึกคำพูดเด็กขณะที่เด็กเล่า
5. ครูนำกระดาษวาดเขียนแจกให้เด็กคนละแผ่นโดยแนะนำวิธีแบ่งกระดาษให้เป็น 4 ช่อง
6. ครูทบทวนการแต่งประโยคของเด็กๆทุกคนโดยการอ่านให้เด็กฟัง
7. เด็กวาดภาพประกอบประโยคที่ตนเองแต่งขึ้นเพื่อสร้างเป็นนิทานลงในกระดาษ 4 ช่อง
8. ครูกล่าวคำชื่นชมในการทำงานของเด็กและนัดหมายกิจกรรมในวันต่อไป

สื่อ/วัสดุอุปกรณ์

1. กระดานไวท์บอร์ด
2. กระดาษวาดเขียน
3. สีต่างๆ อาทิ สีไม้ สีเทียน สีโปสเตอร์ สีเมจิกเป็นต้น
4. ผ้ากันเปื้อน
5. ผ้าเช็ดมือ
6. จานสี/พู่กัน

การวัดและการประเมิน

- สังเกต
1. การสนทนา/เล่าเรื่อง
 2. ความสนใจในกิจกรรม
 3. ผลงานของเด็ก

แผนการจัดกิจกรรมการสร้างหนังสือนิทานโดยเด็ก ชั้นอนุบาลปีที่ 3

วันที่ 4 สัปดาห์ที่ 1 เวลา 09.30 – 10.00 น.

ชั้นนิทานของเด็ก/เล่าเรื่อง

จุดประสงค์

1. ถ่ายทอดความคิดเป็นข้อความได้
2. วาดภาพตามความคิดสร้างสรรค์
3. ยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น
4. รู้จักอดทนและรอคอย

กิจกรรมการเรียนรู้

สร้างนิทาน 4 ช่อง

1. ครูกล่าวคำทักทายและสนทนากับเด็กเกี่ยวกับการสร้างนิทาน 4 ช่องของเด็ก
2. เด็กวาดภาพประกอบประโยคที่ตนเองแต่งขึ้นเพื่อสร้างเป็นนิทานลงในกระดาษ 4 ช่อง

ต่อให้เสร็จสมบูรณ์

3. เมื่อวาดภาพประกอบเสร็จเด็กๆตกแต่งผลงานและระบายสีให้สวยงาม
4. ครูกล่าวชื่นชมการทำงานของเด็ก

สื่อ/วัสดุอุปกรณ์

1. นิทาน 4 ช่องที่เด็กสร้างขึ้น
2. สีต่างๆ อาทิ สีไม้ สีเทียน สีโปสเตอร์ สีเมจิก เป็นต้น
3. ผ้ากันเปื้อน
4. ผ้าเช็ดมือ
5. จานสี/พู่กัน

การวัดและการประเมิน

- สังเกต**
1. การสนทนา/เล่าเรื่อง
 2. ความสนใจในกิจกรรม
 3. ผลงานเด็ก

แผนการจัดกิจกรรมการสร้างหนังสือนิทานโดยเด็ก ชั้นอนุบาลปีที่ 3

วันที่ 1 สัปดาห์ที่ 2 เวลา 09.30 – 10.20 น.

ชั้นนิทานของเด็ก/เล่าเรื่อง

จุดประสงค์

1. ถ่ายทอดความคิดเป็นข้อความได้
2. เขียนภาพตามความคิดสร้างสรรค์
3. เขียนคัดลอกตัวอักษรที่เห็นได้
4. สามารถเล่าเรื่องตามความคิดตนเองได้

กิจกรรมการเรียนรู้

สร้างนิทาน 4 ช่อง

1. ครูกล่าวคำทักทายและสนทนากับเด็กเกี่ยวกับการสร้างนิทาน 4 ช่องของเด็ก
2. เด็กตกแต่งจนเป็นที่พอใจแล้วครูชักชวนเด็กนำประโยคที่เด็กแต่งขึ้นไปคัดลอกลงใน

นิทานของตนเอง

3. เมื่อคัดลอกประโยคที่เด็กแต่งขึ้นเสร็จเด็กออกมาเล่าภาพที่ตนเองวาดให้เพื่อนและครูฟัง ครูและเด็กร่วมสนทนาเกี่ยวกับนิทาน 4 ช่องที่เด็กสร้างขึ้นดังนี้
 - นิทานของเด็กมีตัวละครหรือสถานที่อะไรบ้าง
 - ใครวาดตัวละครที่เหมือนกันบ้าง
 - เด็กๆ อยากรับเป็นตัวละครตัวใดมากที่สุดเพราะอะไร
4. ครูกล่าวชื่นชมในการทำงานของเด็กและนัดหมายกิจกรรมในวันต่อไป

สื่อ/วัสดุอุปกรณ์

1. นิทาน 4 ช่องที่เด็กสร้างขึ้น
2. สีต่างๆ อาทิ สีไม้ สีเทียน สีโปสเตอร์ สีเมจิก เป็นต้น
3. ผ้ากันเปื้อน
4. ผ้าเช็ดมือ
5. จานสี/พู่กัน

การวัดและการประเมิน

- สังเกต**
1. ความสนใจในการทำกิจกรรม
 2. การสนทนา
 3. การตอบคำถาม
 4. ผลงานเด็ก

แผนการจัดกิจกรรมการสร้างหนังสือนิทานโดยเด็ก ชั้นอนุบาลปีที่ 3

วันที่ 2 สัปดาห์ที่ 2 เวลา 09.30 – 10.20 น.

ขั้นชักชวนกันแต่งเรื่อง

จุดประสงค์

1. เพื่อให้เด็กสามารถเล่าเรื่องได้
2. ถ่ายทอดความคิดเป็นข้อความได้
3. ฝึกความกล้าแสดงออก
4. ส่งเสริมจินตนาการความคิดสร้างสรรค์
5. การยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น

กิจกรรมการเรียนรู้

เด็กแต่งประโยคต่อเนืองกันจนจบเรื่อง/แต่งชื่อเรื่องนิทาน

1. ครูกล่าวคำทักทายและสนทนาเกี่ยวกับการแต่งประโยคนิทาน 4 ช่องที่ผ่านมา จากนั้นครูชักชวนเด็กร่วมกันแต่งนิทานโดยเด็กทุกคนมีส่วนร่วมในการแต่งประโยคต่อเนืองกันจนจบเรื่อง
2. เด็กร่วมกันแต่งประโยคต่อเนืองกันจนจบเรื่องโดยครูคอยจดบันทึกขณะที่เด็กเล่านิทาน
3. ครูนานิทานที่เด็กทุกคนมีส่วนร่วมในการแต่งประโยคมาอ่านให้เด็กฟังพร้อมกันอีกครั้ง
4. ครูชักชวนเด็กแต่งชื่อเรื่องของนิทานที่สร้างขึ้นร่วมกัน
5. เด็กๆ ร่วมกันแต่งชื่อเรื่องของนิทานให้สัมพันธ์กับเนื้อเรื่องโดยเลือกชื่อเรื่องที่ชอบที่สุด

เพียงเรื่องเดียว

6. ครูกล่าวชื่นชมในการทำงานร่วมกันของเด็กๆและนัดหมายกิจกรรมในวันต่อไป

สื่อ/วัสดุอุปกรณ์

1. กระดาษวาดเขียน
2. นิทาน 4 ช่องที่เด็กสร้างขึ้น
3. สีต่างๆ อาทิ สีไม้ สีเทียน สีโปสเตอร์ สีเมจิก
4. ปากกาเคมี
5. ผ้ากันเปื้อน
6. ผ้าเช็ดมือ
7. จานสี/พู่กัน

การวัดและการประเมิน

- สังเกต
1. ความสนใจในการทำกิจกรรม
 2. การสนทนา/ตอบคำถาม

แผนการจัดกิจกรรมการสร้างหนังสือนิทานโดยเด็ก ชั้นอนุบาลปีที่ 3

วันที่ 3 สัปดาห์ที่ 2 เวลา 09.30 – 10.20 น.

ชั้นทบทวนเนื้อเรื่องและทดลองวาด

จุดประสงค์

1. เพื่อให้เด็กสามารถเล่าเรื่องได้
2. ชื่นชมผลงานของตนเองและผู้อื่น
3. ทำงานร่วมกันกับผู้อื่นได้
4. ยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น
5. เขียนภาพตามความคิดสร้างสรรค์
6. สามารถนำประโยคแต่งขึ้นมาสร้างเป็นนิทานได้

กิจกรรมการเรียนรู้

ทบทวนเนื้อเรื่อง/ทดลองวาด

1. ครูกล่าวคำทักทายและนำนิทานที่เด็กสร้างขึ้นร่วมกันมาเล่าให้เด็กฟังพร้อมกันอีกครั้ง
2. จากนั้นครูถามคำถาม ดังนี้
 - เด็กต้องการแก้ไขส่วนใดบ้าง
 - เด็กต้องการเพิ่มเติมเนื้อเรื่องส่วนใดบ้าง
3. เมื่อแก้ไขร่วมกันจนเป็นที่พอใจแล้วเด็กแบ่งกลุ่มๆ ละ 3 คน ตามประโยคที่แต่ง วางแผนร่วมกัน วาดภาพ วางตัวละคร ฉาก ทิศทางตัวละครให้เหมาะสมกับพื้นที่
4. เด็กลงมือทำงานร่วมกันโดยมีคุณครูคอยแนะนำและช่วยเหลือเมื่อเด็กร้องขอ
5. ครูกล่าวคำชื่นชมในการทำงานร่วมกันของเด็กทุกคนและนัดหมายกิจกรรมในวันต่อไป

สื่อ/วัสดุอุปกรณ์

1. กระดาษวาดเขียน
2. สีต่างๆ อาทิ สีไม้ สีเทียน สีโปสเตอร์ สีเมจิก
3. ปากกาเคมี
4. ผ้ากันเปื้อน
5. ผ้าเช็ดมือ
6. จานสี/พู่กัน

การวัดและการประเมิน

- สังเกต 1. การเล่าเรื่อง
2. การสนทนา

แผนการจัดกิจกรรมการสร้างหนังสือนิทานโดยเด็ก ชั้นอนุบาลปีที่ 3

วันที่ 4 สัปดาห์ที่ 2 เวลา 09.30 – 10.20 น.

ชั้นทบทวนเนื้อเรื่องและทดลองวาด

จุดประสงค์

1. เพื่อให้เขียนภาพตามความคิดสร้างสรรค์
2. ถ่ายทอดความคิดเป็นข้อความได้
3. คัดลอกตัวอักษรที่เห็นได้
4. ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้
5. รู้จักอดทนและรอคอย

กิจกรรมการเรียนรู้

ทดลองวาดและคัดลอกประโยคที่ร่วมกันแต่ง

1. ครูสนทนาแนะนำกิจกรรมให้เด็กเข้าใจอย่างละเอียดและสร้างข้อตกลงในการทำกิจกรรม เช่น กำหนดเวลาในการทำกิจกรรม การเลือกวัสดุและอุปกรณ์ในการทำกิจกรรม เป็นต้น
2. เด็กร่วมกันวาดภาพให้เสร็จสมบูรณ์
3. เมื่อวาดภาพเสร็จระบายสีให้สวยงามจนเป็นที่พอใจของสมาชิกในกลุ่ม
4. เด็กๆ นำประโยคที่ร่วมกันแต่งไปคัดลอกลงในนิทานของตนเอง
5. ครูกล่าวคำชื่นชมและนัดหมายกิจกรรมในวันต่อไป

สื่อ/วัสดุอุปกรณ์

1. นิทานของเด็กที่สร้างขึ้นร่วมกัน
2. หนังสือนิทาน
3. สีต่างๆ อาทิ สีไม้ สีเทียน สีโปสเตอร์ สีเมจิก
4. ผ้ายันเปื้อน
5. ผ้าเช็ดมือ
6. จานสีและพู่กัน

การวัดและการประเมิน

- สังเกต
1. การทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่น
 2. การสนทนา
 3. ผลงาน

แผนการจัดกิจกรรมการสร้างหนังสือนิทานโดยเด็ก ชั้นอนุบาลปีที่ 3

วันที่ 1 สัปดาห์ที่ 3 เวลา 09.30 – 10.20 น.

ชั้นบททวนเนื้อเรื่องและทดลองวาด

จุดประสงค์

1. สามารถสร้างผลงานร่วมกับผู้อื่นได้
2. ร่วมกันเขียนภาพตามความคิดสร้างสรรค์
3. กำหนดทิศทางของภาพได้
4. คัดลอกตัวอักษรที่เห็นได้
5. วางแผนในการทำงานร่วมกันได้

กิจกรรมการเรียนรู้

ทดลองทำปก

ครูกล่าวคำทักทายและสนทนาเกี่ยวกับนิทานที่เด็กสร้างขึ้นจากนั้นให้เด็กร่วมกันออกแบบปก
เด็กร่วมกันตกแต่งปก มีข้อความดังนี้

- ชื่อเรื่อง
- วาดภาพประกอบ
- ชื่อผู้แต่ง
- ชื่อสมาชิกที่สร้างหนังสือ

1. เด็กวางแผนร่วมกัน ใครวาดส่วนใด และวาดภาพตัวละครตัวใดให้สัมพันธ์กับชื่อเรื่อง
2. เด็กลงมือเขียนชื่อเรื่อง วาดภาพ ชื่อผู้แต่ง และชื่อสมาชิกที่สร้างหนังสือ
3. ครูคอยช่วยเหลือแนะนำในการทำงานของเด็กให้ประสบความสำเร็จ

สื่อ/วัสดุอุปกรณ์

1. ผลงานนิทานที่เด็กร่วมกันสร้างขึ้น
2. สีต่างๆ อาทิ สีไม้ สีเทียน สีโปสเตอร์ สีเมจิก
3. ปากกาเคมี
4. ผ้ากันเปื้อน
5. ผ้าเช็ดมือ
6. จานสีและฟู่กัน

การวัดและการประเมิน

- สังเกต
1. การแสดงความคิดเห็น
 2. การสนทนา/ถาม/ตอบ
 3. ผลงาน

แผนการจัดกิจกรรมการสร้างหนังสือนิทานโดยเด็ก ชั้นอนุบาลปีที่ 3

วันที่ 2 สัปดาห์ที่ 3 เวลา 09.30 – 10.20 น.

ชั้นการสร้างหนังสือนิทาน

จุดประสงค์

1. สามารถสร้างผลงานร่วมกับผู้อื่นได้
2. ร่วมกันเขียนภาพตามความคิดสร้างสรรค์
3. กำหนดทิศทางของภาพได้
4. ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้
5. วางแผนในการทำงานร่วมกันได้

กิจกรรมการเรียนรู้

วาดภาพประกอบเนื้อเรื่อง

1. ครูสนทนาแนะนำกิจกรรมให้เด็กเข้าใจอย่างละเอียดและสร้างข้อตกลงในการทำกิจกรรม เช่น กำหนดเวลาในการทำกิจกรรม การเลือกวัสดุและอุปกรณ์ในการทำกิจกรรม เป็นต้น
2. เด็กแบ่งกลุ่ม 3 คน ตามกลุ่มเดิมในชั้นทดลองวาด
3. ครูแจกกระดาษ 100 ปอนด์ ที่มีข้อความบันทึกที่ได้ร่วมกันแต่งประโยค
4. เด็กลงมือวาดภาพประกอบตามจินตนาการร่วมกัน
5. ครูกล่าวคำชื่นชมในการทำงานของเด็กและนัดหมายกิจกรรมในวันต่อไป

สื่อ/วัสดุอุปกรณ์

1. กระดาษ 100 ปอนด์
2. สีต่างๆ อาทิ สีไม้ สีเทียน สีโปสเตอร์ สีเมจิก
3. ผ้ากันเปื้อน
4. ผ้าเช็ดมือ
5. จานสี/พู่กัน

การวัดและการประเมิน

- สังเกต**
1. การวาดภาพร่วมกับผู้อื่น
 2. การทำงานร่วมกับผู้อื่น
 3. การยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น
 4. ผลงานของเด็ก

แผนการจัดกิจกรรมการสร้างหนังสือนิทานโดยเด็ก ชั้นอนุบาลปีที่ 3

วันที่ 3 สัปดาห์ที่ 3 เวลา 09.30 – 10.20 น.

ชั้นการสร้างหนังสือนิทาน

จุดประสงค์

1. การทำงานร่วมกันกับผู้อื่น
2. ร่วมกันเขียนภาพตามความคิดสร้างสรรค์
3. กำหนดทิศทางของภาพได้
4. เขียนคัดลอกตัวอักษรที่เห็นได้

กิจกรรมการเรียนรู้

วาดภาพประกอบเนื้อเรื่อง

ครูกล่าวทักทายและสนทนาเกี่ยวกับข้อตกลงในการทำกิจกรรม เช่น กำหนดเวลาในการทำกิจกรรม การเลือกวัสดุและอุปกรณ์ในการทำกิจกรรม เป็นต้น

1. เด็กลงมือวาดภาพต่อจากเมื่อวานให้เสร็จสมบูรณ์ตามจินตนาการของสมาชิกในกลุ่ม
2. เด็กร่วมกันตกแต่งภาพจนเป็นที่พอใจของสมาชิกในกลุ่ม
3. ครูคอยแนะนำเมื่อเด็กร้องขอและกล่าวคำชื่นชมในการทำงานของเด็กและนัดหมาย

กิจกรรมในวันต่อไป

สื่อ/วัสดุอุปกรณ์

1. ภาพนิทานที่เด็กร่วมกันสร้างขึ้น
2. สีต่างๆ อาทิ สีไม้ สีเทียน สีโปสเตอร์ สีเมจิก
3. ปากกาเคมี
4. ผ้ากันเปื้อน
5. ผ้าเช็ดมือ
6. จานสี/พู่กัน

การวัดและการประเมิน

- สังเกต**
1. การสนทนา/โต้ตอบ
 2. การทำงานร่วมกับผู้อื่น
 3. ผลงาน

แผนการจัดกิจกรรมการสร้างหนังสือนิทานโดยเด็ก ชั้นอนุบาลปีที่ 3

วันที่ 4 สัปดาห์ที่ 3 เวลา 09.30 – 10.20 น.

ขั้นการสร้างหนังสือนิทาน

จุดประสงค์

1. สามารถสร้างผลงานร่วมกับผู้อื่นได้
2. ร่วมกันเขียนภาพตามความคิดสร้างสรรค์
3. กำหนดทิศทางของภาพได้
4. ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้
5. วางแผนในการทำงานร่วมกันได้

กิจกรรมการเรียนรู้

ตกแต่งระบายสีภาพนิทาน

ครูกล่าวทักทายและสนทนาเกี่ยวกับการระบายสีต่างๆให้เหมาะสมกับสภาพจริง

1. ครูแนะนำในการเลือกใช้สีให้เหมาะกับพื้นที่ เช่น สีเทียน เหมาะกับพื้นที่กว้างๆ สีไม้ เหมาะกับพื้นที่เล็ก สีโปสเตอร์ควรระบายพื้นที่เล็กก่อนและต้องทิ้งไว้ให้แห้ง เป็นต้น
2. เด็กเลือกวัสดุอุปกรณ์ในการและตกแต่งภาพร่วมกัน
3. เด็กระบายสีจนเป็นที่พอใจของสมาชิกในกลุ่มจากนั้นเด็กนำสีเมจิกตัดเส้นเพื่อให้ภาพ

คมชัด

4. ครูกล่าวชื่นชมในการทำงานร่วมกันของเด็กๆ

สื่อ/วัสดุอุปกรณ์

1. ภาพนิทานที่เด็กสร้างขึ้นร่วมกัน
2. สีต่างๆ อาทิ สีไม้ สีเทียน สีโปสเตอร์ สีเมจิก
3. ปากกาเคมี
4. ผ้ากันเปื้อน
5. ผ้าเช็ดมือ
6. จานสี/พู่กัน

การวัดและการประเมิน

- สังเกต**
1. การทำงานร่วมกัน
 2. ความสนใจในกิจกรรม
 3. การสนทนา/ถาม/ตอบ
 4. ผลงาน

แผนการจัดกิจกรรมการสร้างหนังสือนิทานโดยเด็ก ชั้นอนุบาลปีที่ 3

วันที่ 1 สัปดาห์ที่ 4 เวลา 09.30 – 10.20 น.

ขั้นการสร้างหนังสือนิทาน

จุดประสงค์

1. สามารถสร้างผลงานร่วมกับผู้อื่นได้
2. คัดลอกตัวอักษรที่เห็นได้
3. รู้จักอดทนและรอคอย
4. ยอมรับความคิดของผู้อื่น

กิจกรรมการเรียนรู้

เขียนประโยคที่สร้างขึ้นร่วมกัน

1. ครูกล่าวคำทักทายและนำประโยคที่ได้ร่วมกันแต่งขึ้นมาอ่านให้เด็กฟังพร้อมกันอีกครั้ง
2. ครูชักชวนเด็กนำประโยคที่ร่วมกันสร้างขึ้นไปเขียนได้ภาพและตกแต่งให้สวยงาม
3. เมื่อเด็กเขียนเสร็จแล้วให้เด็กนำผลงานที่สร้างขึ้นร่วมกันออกมาเล่าให้เพื่อนและครูฟัง
4. ครูกล่าวคำชื่นชมเด็กและให้ทุกคนประมึมือกับความสำเร็จในการทำงานร่วมกัน

สื่อ/วัสดุอุปกรณ์

1. ภาพนิทานที่เด็กสร้างขึ้นร่วมกัน
2. สีต่างๆ อาทิ สีไม้ สีเทียน สีโปสเตอร์ สีเมจิก
3. ผ้ากันเปื้อน
4. ผ้าเช็ดมือ
5. จานสี/พู่กัน

การวัดและการประเมิน

- สังเกต
1. ความสนใจในกิจกรรม
 2. การทำงานร่วมกับผู้อื่น
 3. การสนทนา/ถาม/ตอบ
 4. ผลงาน

แผนการจัดกิจกรรมการสร้างหนังสือนิทานโดยเด็ก ชั้นอนุบาลปีที่ 3

วันที่ 2 สัปดาห์ที่ 4 เวลา 09.30 – 10.20 น.

ขั้นการสร้างหนังสือนิทาน

จุดประสงค์

1. สามารถสร้างผลงานร่วมกับผู้อื่นได้
2. สามารถเขียนชื่อตนเองได้
3. เขียนคัดลอกตัวอักษรที่เห็นได้
4. การแก้ปัญหาในการทำงานร่วมกัน
5. รู้จักรอคอยตามลำดับก่อนหลัง
6. ยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น

กิจกรรมการเรียนรู้

จัดทำปก

ครูทักทายและทบทวนประสบการณ์เดิมเกี่ยวกับหนังสือนิทานมีส่วนประกอบอะไรบ้าง
เด็กร่วมกันตกแต่งปก โดยมีข้อความดังนี้

- ชื่อเรื่อง
- วาดภาพประกอบ
- ชื่อผู้แต่ง
- ชื่อสมาชิกที่สร้างหนังสือนิทาน

1. เด็กวางแผนร่วมกัน เช่น ใครวาดภาพตัวละครตัวใด ใครระบายสี ใครตัดเส้น ใครเขียน
ชื่อเรื่อง

2. เด็กลงมือวาดภาพ ระบายสีให้สวยงาม
3. เด็กร่วมกันเขียนชื่อสมาชิกผู้จัดทำหนังสือนิทาน
4. ครูกล่าวคำชื่นชมในการทำงานของเด็ก

สื่อ/วัสดุอุปกรณ์

1. นิทานที่เด็กสร้างขึ้นร่วมกัน
2. สีต่างๆ อาทิ สีไม้ สีเทียน สีเมจิกสีโปสเตอร์
3. ผ้ากันเปื้อน
4. ผ้าเช็ดมือ
5. จานสี/พู่กัน

การวัดและการประเมิน

- สังเกต**
1. ความสนใจในกิจกรรม
 2. ความร่วมมือในกิจกรรม
 3. การสนทนา/ถาม/ตอบ

แผนการจัดกิจกรรมการสร้างหนังสือนิทานโดยเด็ก ชั้นอนุบาลปีที่ 3

วันที่ 3 สัปดาห์ที่ 4 เวลา 09.30 – 10.20 น.

ชั้นทำรูปเล่ม

จุดประสงค์

1. เพื่อให้เด็กเกิดความสุขสาน
2. เกิดความภาคภูมิใจในผลงาน
3. เพื่อให้เด็กบอกเนื้อเรื่องที่เกี่ยวข้องกับนิทาน
4. รู้จักกอดทนและรอคอย
5. รู้จักชื่นชมความสามารถของตนเองและผู้อื่น

กิจกรรมการเรียนรู้

ทำรูปเล่ม/เล่านิทานที่เด็กสร้างขึ้นร่วมกัน

เด็กนำผลงานมาร่วมเล่มเป็นนิทานเรื่องเดียวกันปกที่ทำเสร็จเรียบร้อยประกอบไปด้วยปกหน้า ปกใน เนื้อเรื่อง ปกหลัง

1. ครูนำเนื้อเรื่องมาวางประกบเป็นคู่หน้า/หลังแล้วติดกาวสองหน้า
2. นำปกหน้ามาติดกับปกหลังแล้วเคลือบด้วยสติ๊กเกอร์ใส
3. นำเนื้อเรื่องมาเย็บติดกันตามลำดับเนื้อเรื่อง
4. นำกาวสองหน้าติดที่สันปกด้านในและใช้ปืนกาวช่วย
5. นำเนื้อเรื่องมาใส่ใช้มือกดให้กาวติดกันให้สนิทเสร็จแล้วทิ้งไว้สักครู
6. ครูนำหนังสือนิทานที่เด็กสร้างขึ้นร่วมกันมาเล่าให้เด็กฟังอีกครั้งและเด็กสนทนาเกี่ยวกับหนังสือนิทานที่สร้างขึ้นโดยมีคำถามดังนี้
 - นิทานที่เด็กๆ แต่งขึ้นมีรูปภาพอะไรบ้าง
 - นิทานที่เด็กๆ แต่งขึ้นเกิดขึ้นที่ไหน
 - เด็กคนไหนวาดภาพตัวละครตัวใด
 - เด็กคนไหนวาดภาพตัวละครคล้ายกับเพื่อนบ้าง
7. ครูและเด็กสนทนาเกี่ยวกับนิทานของห้องเพื่อวางแผนจัดเตรียมการจัดนิทรรศการแสดงผลงานกิจกรรมการสร้างหนังสือนิทานโดยเด็กที่มีต่อความสามารถด้านการเขียนของเด็กปฐมวัยร่วมกัน
8. ครูกล่าวชื่นชมผลงานหนังสือนิทานที่เด็กสร้างขึ้นร่วมกัน

สื่อ/วัสดุอุปกรณ์

1. หนังสือนิทานที่เด็กสร้างขึ้นร่วมกัน
2. สีต่างๆ อาทิ สีไม้ สีเทียน สีเมจิกสีโปสเตอร์
3. ปากกาเคมี
4. ฝ้ายกันเปื้อน
5. ฝ้ายเช็ดมือ
6. จานสี/ฟู่กัน

การวัดและการประเมิน

- สังเกต**
1. การสนทนา/ถาม/ตอบ
 2. การทำงานร่วมกัน
 3. ผลงาน

แผนการจัดกิจกรรมการสร้างหนังสือนิทานโดยเด็ก ชั้นอนุบาลปีที่ 3

วันที่ 4 สัปดาห์ที่ 4 เวลา 09.30 – 10.20 น.

ชั้นนำเสนอผลงาน

จุดประสงค์

1. เพื่อให้เด็กเกิดความสุขสาน
2. เกิดความภาคภูมิใจในผลงาน
3. เพื่อวางแผนในการทำงาน
4. เพื่อฝึกการกล้าแสดงออก

กิจกรรมการเรียนรู้

จัดเตรียมการจัดนิทรรศการ

1. ครูและเด็กสนทนาเกี่ยวกับนิทานที่สร้างขึ้นร่วมกันเพื่อจัดเตรียมนิทรรศการแสดงผลงาน
2. ครูออกจดหมายเชิญผู้ปกครองชมนิทรรศการกิจกรรมการสร้างหนังสือที่เด็กร่วมกันสร้าง

ขั้น

3. เด็กออกแบบบัตรเชิญด้วยตัวเองเพื่อเชิญผู้ปกครองมาร่วมงาน
4. เด็กร่วมกันวางแผนการแสดงผลงานที่เกี่ยวกับเรื่องในหนังสือที่ร่วมกันสร้างขึ้น

คัดเลือกตัวนักแสดง กำหนดบทบาทตัวละครให้ตรงกับเนื้อเรื่องในหนังสือนิทานที่เด็กๆ สร้างขึ้น

5. เด็กเลือกชุดสำหรับใส่ในการแสดง
6. เด็กๆ และครูร่วมกันทำฉากประกอบการแสดง เช่น ต้นไม้ ดอกไม้ นก พระราชวัง ภูเขา

ดวงอาทิตย์ เป็นต้น

7. ครูกล่าวชื่นชมในการทำงานร่วมกันของเด็กๆ

สื่อ/วัสดุอุปกรณ์

1. กระดาษสีต่างๆ
2. หน้ากากตัวละคร
3. ชุดการแสดง
4. ฉากประกอบการแสดง
5. อื่นๆ

การวัดและการประเมิน

- สังเกต
1. การทำงานร่วมกัน
 2. ความสนใจในกิจกรรม
 3. การแสดงความคิดเห็น

แผนการจัดกิจกรรมการสร้างหนังสือนิทานโดยเด็ก ชั้นอนุบาลปีที่ 3

วันที่ 1 สัปดาห์ที่ 5 เวลา 09.30 – 10.20 น.

ชั้นนำเสนอผลงาน**จุดประสงค์**

1. เพื่อให้เด็กเกิดความสุขสาน
2. เกิดความภาคภูมิใจในผลงาน
3. ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้

กิจกรรมการเรียนรู้**ข้ออมการแสดงละคร (1)**

1. ครูกล่าวทักทายและสนทนากับเด็กๆเกี่ยวกับการข้ออมการแสดงละครนิทานที่เด็กสร้างขึ้นร่วมกัน
2. เด็กแสดงบทบาทสมมติเป็นตัวละครที่เลือกไว้
3. ครูคอยแนะนำช่วยเหลือในการข้ออมการแสดงนิทานของเด็ก
4. ครูให้คำชื่นชมในการข้ออมการแสดงพร้อมทั้งบอกข้อดีข้อเสียเพื่อนำไปปรับปรุงให้ดียิ่งขึ้น

สื่อ/วัสดุอุปกรณ์

1. หนังสือนิทานที่เด็กสร้างขึ้นร่วมกัน
2. หน้ากากตัวละคร
3. ชุดการแสดง
4. ฉากประกอบการแสดง
5. อื่นๆ

การวัดและการประเมิน

- สังเกต**
1. การทำงานร่วมกัน
 2. ความร่วมมือในกิจกรรม

แผนการจัดกิจกรรมการสร้างหนังสือนิทานโดยเด็ก ชั้นอนุบาลปีที่ 3

วันที่ 2 สัปดาห์ที่ 5 เวลา 09.30 – 10.20 น.

ชั้นนำเสนอผลงาน

จุดประสงค์

1. เพื่อให้เด็กเกิดความสุขสาน
2. เกิดความภาคภูมิใจในผลงาน
3. ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้

กิจกรรมการเรียนรู้

ซ้อมการแสดงละคร (2)

1. ครูทักทายและทบทวนการซ้อมแสดงนิทานจากเมื่อวานว่าต้องปรับปรุงส่วนใดบ้าง
2. เด็กร่วมกันซ้อมการแสดงนิทานตามบทบาทที่ได้รับมอบหมาย
3. ครูคอยแนะนำช่วยเหลือในการซ้อมการแสดงนิทานของเด็ก
4. ครูชมเชยในการซ้อมการแสดงนิทานของเด็กและบอกสิ่งที่ต้องแก้ไขปรับปรุงให้การแสดง

ดียิ่งขึ้น

5. เด็กร่วมกันตกแต่งอุปกรณ์ที่ใช้แสดง ตกแต่งชุดการแสดง ตกแต่งฉากประกอบการ

แสดง

6. เด็กร่วมกันเขียนข้อความต้อนรับติดหน้าห้องนิทรรศการ

สื่อ/วัสดุอุปกรณ์

1. หนังสือนิทานที่เด็กสร้างขึ้นร่วมกัน
2. หน้ากากตัวละคร
3. ชุดการแสดง
4. ฉากประกอบการแสดง
5. สายรุ้ง กระดาษสีต่างๆ
6. กรรไกร สีชนิดต่าง
7. อื่นๆ

การวัดและการประเมิน

- สังเกต
1. การสนทนา/ตอบคำถาม
 2. ความร่วมมือในกิจกรรม

แผนการจัดกิจกรรมการสร้างหนังสือนิทานโดยเด็ก ชั้นอนุบาลปีที่ 3

วันที่ 3 สัปดาห์ที่ 5 เวลา 09.30 – 10.20 น.

ชั้นนำเสนอผลงาน

จุดประสงค์

1. เพื่อให้เด็กเกิดความสุขสาน
2. เกิดความภาคภูมิใจในผลงาน
3. ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้

กิจกรรมการเรียนรู้

ซ้อมการแสดงละคร (3)

1. ครูทักทายและทบทวนการซ้อมแสดงนิทานจากเมื่อวานว่าต้องปรับปรุงส่วนใดบ้าง
2. เด็กร่วมกันซ้อมการแสดงนิทานตามบทบาทที่ได้รับมอบหมาย
3. ครูคอยแนะนำช่วยเหลือในการซ้อมการแสดงนิทานของเด็ก
4. ครูชักชวนเด็กๆ เก็บอุปกรณ์เข้าที่ให้เรียบร้อย
5. เด็กร่วมกันตกแต่งบริเวณที่จัดนิทรรศการ
6. เด็กร่วมกันเลือกที่วางผลงานและตกแต่งมุมที่วางผลงานให้สวยงาม
7. เด็กร่วมกันจัดทำป้ายต้อนรับผู้ปกครอง
8. ครูและเด็กร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับนิทรรศการในวันต่อไปและเตรียมตัวต้อนรับผู้ปกครอง

สื่อ/วัสดุอุปกรณ์

1. หนังสือนิทานที่เด็กสร้างขึ้นร่วมกัน
2. หน้ากากตัวละคร
3. ชุดการแสดง
4. ฉากประกอบการแสดง
5. สายรุ้ง กระดาษสีต่างๆ
6. กรรไกร สีชนิดต่าง
7. อื่นๆ

การวัดและการประเมิน

- สังเกต
1. การสนทนา
 2. การตอบคำถาม
 3. ความร่วมมือในกิจกรรม

แผนการจัดกิจกรรมการสร้างหนังสือนิทานโดยเด็ก ชั้นอนุบาลปีที่ 3

วันที่ 4 สัปดาห์ที่ 5 เวลา 09.30 – 10.20 น.

ชั้นนำเสนอผลงาน

จุดประสงค์

1. เพื่อให้เด็กเกิดความสุขสาน
2. เกิดความภาคภูมิใจในผลงาน
3. รู้จักอดทนและรอคอย
4. เพื่อฝึกการกล้าแสดงออก

กิจกรรมการเรียนรู้

จัดนิทรรศการ/แสดงผลการ

1. ตัวแทนเด็กต้อนรับผู้ปกครองและเซ็นชื่อเข้าร่วมกิจกรรม
2. เด็กชักชวนผู้ปกครองชมนิทรรศการภายในห้องเรียน
3. ครูให้เด็กเชิญผู้อำนวยการโรงเรียนเป็นประธานเปิดงานนิทรรศการกิจกรรมการสร้างหนังสือนิทานที่ตนได้ร่วมกันสร้างขึ้น
4. ผู้อำนวยการและผู้ปกครองชมการแสดงผลการนิทานที่เด็กสร้างขึ้นใช้เวลาประมาณ 20 นาที
5. ผู้บริหารมอบรางวัลเป็นกำลังใจให้เด็กและกล่าวชมเชยกิจกรรมการสร้างหนังสือนิทานที่เด็กได้ร่วมกันสร้างขึ้น
6. ครูเตรียมตัวแทนผู้ปกครองกล่าวคำชมเชยเด็ก
7. ครูและเด็กกล่าวขอบคุณผู้ที่มาร่วมชมการแสดงผลการนิทานที่เด็กสร้างขึ้น

สื่อ/วัสดุอุปกรณ์

1. มุมผลงานหนังสือนิทานที่ได้ร่วมกันสร้าง
2. อุปกรณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลงาน

การวัดและการประเมิน

- สังเกต**
1. การสนทนาถามตอบ
 2. ความร่วมมือในกิจกรรม
 3. ความสนุกสนาน

ภาคผนวก ข

คู่มือแบบวัดความสามารถด้านการเขียนของเด็กปฐมวัย

คู่มือแบบวัดความสามารถด้านการเขียนของเด็กปฐมวัย

1. หลักการและเหตุผล

การพัฒนาทางภาษาเป็นปัจจัยที่สำคัญประการหนึ่งที่เด็กต้องได้รับการส่งเสริมเพราะภาษาเป็นรากฐานที่สำคัญของการพัฒนาสติปัญญา ความคิดต่างๆจะถ่ายทอดมาทางภาษา การที่เด็กได้ใช้ภาษาในการสื่อความหมาย จะทำให้ผู้ที่ใกล้ชิดรับรู้ถึงความรู้สึกและความต้องการของเด็ก การส่งเสริมให้เกิดความสนใจในการอ่านเขียนจึงเป็นเรื่องสำคัญดังนั้นการเรียนรู้การเขียนควรเกิดจากความสนใจ ไม่ใช่การถูกบังคับจากผู้ใหญ่ซึ่งผู้ใหญ่มีหน้าที่สำคัญในการสนับสนุนส่งเสริม สร้างแรงจูงใจให้เกิดความสนใจจนสามารถอ่านเขียนได้

เด็กปฐมวัยมีประสบการณ์สำคัญในการเขียนหลายรูปแบบผ่านประสบการณ์ที่สื่อความหมาย ทั้งเขียนภาพ เขียนขีดเขียน เขียนคล้ายตัวอักษร เขียนเหมือนสัญลักษณ์หรือเขียนชื่อตนเองหรือคำที่คุ้นเคยการจัดสภาพแวดล้อมที่เป็นตัวหนังสือ จัดกิจกรรมปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนและครู มีโอกาสเลือกและทำงานที่ชอบและสนใจโดยครูเป็นผู้จัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ แนะนำ สร้างแรงจูงใจ กระตุ้นให้เกิดความสามารถในการเขียน

แบบวัดความสามารถด้านการเขียนของเด็กปฐมวัย อายุ 5 – 6 ปี ฉบับนี้เป็นคู่มือที่ผู้วิจัยจัดทำขึ้นเพื่อศึกษาความสามารถด้านการเขียนของเด็กปฐมวัยซึ่งผู้วิจัยได้ทำการศึกษาแนวคิดและหลักการของการพัฒนาด้านการเขียนของเด็กปฐมวัยจากนักการศึกษาหลายท่านเพื่อใช้ในการจัดทำแบบวัดความสามารถด้านการเขียนของเด็กปฐมวัยอายุ 5 -6 ปี โดยคัดเลือกกิจกรรมที่ใช้วัดให้มีความเหมาะสมกับวัยของเด็กและตามพัฒนาการของเด็กในช่วงวัยนี้ ซึ่งผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าแบบวัดความสามารถในการเขียนของเด็กปฐมวัยอายุ 5 – 6 ปี ฉบับนี้จะเป็นประโยชน์และเป็นแนวทางสำหรับผู้ที่กำลังศึกษาหรือสนใจเกี่ยวกับกิจกรรมการพัฒนาการเขียนของเด็กปฐมวัย

2. วัตถุประสงค์

1. เพื่อวัดความสามารถด้านเขียนลอกเลียนแบบคำ
2. เพื่อวัดความสามารถด้านเขียนคำจากภาพ
3. เพื่อวัดความสามารถด้านเขียนเป็นประโยคจากภาพ

3. องค์ประกอบ

แบบวัดนี้เป็นแบบวัดความสามารถด้านการเขียนของเด็กปฐมวัย มีจำนวน 3 ชุด ดังนี้

1. แบบวัดชุดที่ 1 เขียนลอกเลียนแบบคำจำนวน 5 ข้อ
2. แบบวัดชุดที่ 2 เขียนคำจากภาพจำนวน 3 ข้อ
3. แบบวัดชุดที่ 3 เขียนเป็นประโยคจากภาพจำนวน 2 ข้อ

4. วิธีการดำเนินการวัด

4.1 การดำเนินการวัดผู้วิจัยดำเนินการวัดด้วยตนเองโดยทำการทดสอบเด็กเป็นรายบุคคล

4.2 การเตรียมตัวก่อนการวัด

4.2.1 ผู้ดำเนินการวัดต้องศึกษาคู่มือการวัดและทำความเข้าใจกระบวนการในการวัดทั้งหมด เพื่อให้เกิดความชำนาญในการใช้แบบวัดซึ่งจะทำให้การดำเนินการวัดเป็นไปอย่างราบรื่นและก่อนการทดสอบผู้ดำเนินการวัดต้องเขียนชื่อ – นามสกุลของผู้รับการวัดในแบบวัดความสามารถด้านการเขียนของเด็กปฐมวัยอายุ 5 – 6 ปี ให้เรียบร้อย

4.2.2 เตรียมวัสดุสิ่งของและอุปกรณ์ที่ใช้ในการวัดดังนี้

1. คู่มือการดำเนินการวัดความสามารถด้านการเขียนของเด็กปฐมวัยอายุ 5 – 6 ปี
2. แบบวัดความสามารถด้านการเขียนของเด็กปฐมวัยอายุ 5 – 6 ปี
3. อุปกรณ์ในแบบวัดความสามารถด้านการเขียนของเด็กปฐมวัยอายุ 5 – 6 ปี
4. กระดาษ A4
5. นาฬิกาจับเวลา 1 เรือน

5. เกณฑ์การให้คะแนน

เกณฑ์การให้คะแนน แบบวัดความสามารถด้านการเขียนของเด็กปฐมวัยอายุ 5 – 6 ปี จำนวน 3 ชุด มีรายละเอียดดังนี้

แบบวัดชุดที่ 1 เขียนลอกเลียนแบบคำ จำนวน 5 ข้อ ในแต่ละข้อมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

1.1 เขียนลอกเลียนแบบคำที่กำหนดให้ได้ครบถ้วนถูกต้องและบอกคำที่เขียนได้ให้

คะแนน

1.2 เขียนลอกเลียนแบบคำที่กำหนดให้ได้ครบถ้วนถูกต้องแต่อาจเขียนตัวอักษรกลับและบอกคำที่เขียนได้ให้ 3 คะแนน

1.3 เขียนลอกเลียนแบบคำที่กำหนดให้ได้ไม่ครบถ้วน และสลับที่ตัวอักษรหรือตัวอักษรกลับบอกคำที่เขียนได้ให้ 2 คะแนน

1.4 เขียนลอกเลียนแบบคำที่กำหนดให้ไม่ถูกต้องและบอกคำที่เขียนไม่ได้ให้ 1 คะแนน

1.5 ไม่เขียนลอกเลียนแบบคำที่กำหนดให้ 0 คะแนน

แบบวัดชุดที่ 2 เขียนคำจากภาพ จำนวน 3 ข้อ ในแต่ละข้อมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

2.1 เขียนคำขึ้นเองได้ถูกต้องกับภาพและบอกคำที่เขียนได้ให้ 4 คะแนน

2.2 เขียนคำขึ้นเองได้ถูกต้องกับภาพ แต่อาจเขียนตัวอักษรกลับและบอกคำที่เขียนได้ให้ 3

คะแนน

2.3 เขียนคำขึ้นเองไม่ตรงกับภาพและสลับที่ตัวอักษรหรือตัวอักษรกลับบอกคำที่เขียนได้ให้

2 คะแนน

2.4 เขียนคำขึ้นเองไม่ถูกต้องและบอกคำที่เขียนไม่ได้ให้ 1 คะแนน

2.5 ไม่เขียนคำขึ้นเอง ให้ 0 คะแนน

แบบวัดชุดที่ 3 เขียนเป็นประโยคจากภาพ จำนวน 2 ข้อ ในแต่ละข้อมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

3.1 เขียนเป็นประโยคขึ้นเองได้ถูกต้องตรงกับภาพและบอกประโยคที่เขียนได้ให้ 4 คะแนน

3.2 เขียนเป็นประโยคขึ้นเองได้ถูกต้องตรงกับภาพแต่ตัวอักษรกลับและบอกประโยคที่เขียนได้ให้ 3 คะแนน

3.3 เขียนเป็นประโยคขึ้นเองไม่ตรงกับภาพและเขียนสลับที่ตัวอักษรหรือตัวอักษรกลับ บอกประโยคที่เขียนได้ให้ 2 คะแนน

3.4 เขียนเป็นประโยคขึ้นเองไม่ตรงกับภาพและบอกประโยคที่เขียนไม่ได้ให้ 1 คะแนน

3.5 ไม่เขียนเป็นประโยคขึ้นเองให้ 0 คะแนน

เวลาที่ใช้ในการทดลองประเมิน

ใช้ในการทำแบบวัดชุดละ 5 นาที รวม 3 ชุด 15 นาที

6. สถานที่ในการวัด

สถานที่ใช้ในการจัดทดสอบแบบวัดความสามารถด้านการเขียนของเด็กปฐมวัยควรมีอากาศถ่ายเทได้สะดวกปราศจากเสียงรบกวน จัดทำการวัดความสามารถด้านการเขียนของเด็กปฐมวัยได้ทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน

7. บทบาทครู

1. จัดบรรยากาศในการทำกิจกรรมทั้งด้านกายภาพและจิตภาพให้เด็กรู้สึกสบายและเรียนรู้อย่างมีความสุข

2. ให้การสนับสนุน อำนวยความสะดวก ให้การช่วยเหลือในรูปแบบต่างๆ ตามความเหมาะสม

3. สังเกตและเชิญชวนเด็กให้เข้าร่วมกิจกรรมอย่างทั่วถึง กระตุ้นความสนใจของเด็กให้มีส่วนร่วมในการเรียนรู้อย่างแท้จริง

4. ก่อนดำเนินการวัดให้ผู้เข้าทดสอบไปทำธุระส่วนตัว อาทิ เข้าห้องน้ำหรือดื่มน้ำให้เรียบร้อย

5. ผู้ดำเนินการวัดอธิบายขั้นตอนในการวัดอย่างละเอียดให้แก่ผู้รับการวัดให้มีความมั่นใจก่อนที่จะดำเนินการวัด

6. ชมเชยเด็กทุกครั้งหลังสิ้นสุดการทำกิจกรรม

8. บทบาทเด็ก

1. เด็กปฏิบัติตามข้อตกลงของการวัดความสามารถด้านการเขียนตั้งแต่ต้นจนจบ
2. เด็กเข้าร่วมกิจกรรมการวัดความสามารถด้านการเขียนด้วยความเต็มใจและสนุกสนาน

ตัวอย่างแบบวัดความสามารถด้านการเขียน

แบบวัดชุดที่ 1 เขียนลอกเลียนแบบคำจำนวน 5 ข้อ

ข้อที่ 1

ใบบัว

แบบวัดชุดที่ 1 เขียนลอกเลียนแบบคำ (ใบบัว) เกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

- 1.1 เขียนลอกเลียนแบบคำที่กำหนดให้ได้ครบถ้วนถูกต้องและบอกคำที่เขียนได้ให้ 4 คะแนน
- 1.2 เขียนลอกเลียนแบบคำที่กำหนดให้ได้ครบถ้วนถูกต้องแต่อาจเขียนตัวอักษรกลับและบอกคำที่เขียนได้ให้ 3 คะแนน
- 1.3 เขียนลอกเลียนแบบคำที่กำหนดให้ได้ไม่ครบถ้วน และสลับที่ตัวอักษรหรือตัวอักษรกลับ บอกคำที่เขียนได้ให้ 2 คะแนน
- 1.4 เขียนลอกเลียนแบบคำที่กำหนดให้ไม่ถูกต้องและบอกคำที่เขียนไม่ได้ให้ 1 คะแนน
- 1.5 ไม่เขียนลอกเลียนแบบคำที่กำหนดให้ 0 คะแนน

แบบวัดชุดที่ 2 เขียนคำจากภาพจำนวน 3 ข้อ
ข้อที่ 1 ภาพดินสอข้อที่

แบบวัดชุดที่ 2 เขียนคำจากภาพ (ดินสอ) เกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

- 2.1 เขียนคำขึ้นเองได้ถูกต้องกับภาพและบอกคำที่เขียนได้ให้ 4 คะแนน
- 2.2 เขียนคำขึ้นเองได้ถูกต้องกับภาพ แต่อาจเขียนตัวอักษรกลับและบอกคำที่เขียนได้ให้ 3 คะแนน
- 2.3 เขียนคำขึ้นเองไม่ตรงกับภาพและสลับที่ตัวอักษรหรือตัวอักษรกลับบอกคำที่เขียนได้ให้ 2 คะแนน
- 2.4 เขียนคำขึ้นเองไม่ถูกต้องและบอกคำที่เขียนไม่ได้ให้ 1 คะแนน
- 2.5 ไม่เขียนคำขึ้นเอง ให้ 0 คะแนน

แบบวัดชุดที่ 3 เขียนเป็นประโยคจากภาพจำนวน 2 ข้อ

ข้อที่ 1 ภาพเด็กนอนหลับ/เด็กหลับตา/เด็กหุนหมอน/น้องนอนหลับ

แบบวัดชุดที่ 3 เขียนเป็นประโยคจากภาพ (ภาพเด็กนอนหลับ/เด็กหลับตา/เด็กหุนหมอน/น้องนอนหลับ) เกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

- 3.1 เขียนเป็นประโยคขึ้นเองได้ถูกต้องตรงกับภาพและบอกประโยคที่เขียนได้ให้ 4 คะแนน
- 3.2 เขียนเป็นประโยคขึ้นเองได้ถูกต้องตรงกับภาพแต่ตัวอักษรกลับและบอกประโยคที่เขียนได้ให้ 3 คะแนน
- 3.3 เขียนเป็นประโยคขึ้นเองไม่ตรงกับภาพและเขียนสลับที่ตัวอักษรหรือตัวอักษรกลับ บอกประโยคที่เขียนได้ให้ 2 คะแนน
- 3.4 เขียนเป็นประโยคขึ้นเองไม่ตรงกับภาพและบอกประโยคที่เขียนไม่ได้ให้ 1 คะแนน
- 3.5 ไม่เขียนเป็นประโยคขึ้นเองให้ 0 คะแนน

แบบบันทึกคะแนนการวัดความสามารถด้านการเขียนของเด็กปฐมวัย

ก่อนการทดลอง หลังการทดลอง วันที่วัด.....

เลขที่	แบบวัดชุดที่ 1 เขียนลอกเลียนแบบคำ										แบบวัดชุดที่ 2 เขียนคำจากภาพ						แบบชุดที่ 3 เขียนเป็นประโยคจาก ภาพ				รวม	
	ใบบัว		มะลิ		เตาไฟ		ภูเขา		เต่า		ดินสอ		กระเป่า		แมว		เด็กนอนหลับ		เด็กนั่งรถ			
	ก่อน	หลัง	ก่อน	หลัง	ก่อน	หลัง	ก่อน	หลัง	ก่อน	หลัง	ก่อน	หลัง	ก่อน	หลัง	ก่อน	หลัง	ก่อน	หลัง	ก่อน	หลัง		
1																						
2																						
3																						
4																						
5																						
6																						
7																						
8																						
9																						
10																						
11																						
12																						
13																						
14																						
15																						
16																						
17																						
18																						
19																						
20																						
21																						
22																						
23																						
24																						
25																						

ลงชื่อ.....ผู้วัด
(.....)

ภาคผนวก ค
รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. รัศมี ตันเจริญ	อาจารย์ประจำสาขาวิชาการศึกษาศาสตรบัณฑิต
มหาวิทยาลัยมหาวิทาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จ
เจ้าพระยา จังหวัดกรุงเทพมหานคร
2. ดร. เกียรติศักดิ์ สังข์ชัย	ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1
อำเภอเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม
3. นางสาวอุทัย บุญโท	ครูชำนาญการพิเศษ ร.ร.อนุบาลบึงกาฬวิศิษฐ์
อำนวยการศิลป์ ตำบลวิศิษฐ์ อำเภอเมืองบึงกาฬ
จังหวัดบึงกาฬ

ที่ ศธ ๐๕๒๒.๑๖ (บ)/๔๓

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี ๑๑๑๒๐

๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือวิจัย

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รัศมี ตันเจริญ

สิ่งที่ส่งมาด้วย โครงการการศึกษาค้นคว้าอิสระ จำนวน ๑ ชุด

ด้วยนางสาวนัฐฐา มาตรนอก นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา แขนงวิชาหลักสูตรและการสอน วิชาเอกปฐมวัยศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ได้รับอนุมัติให้ทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง การสร้างหนังสือนิทานโดยเด็กที่มีต่อความสามารถด้านการเขียนของเด็กปฐมวัย โรงเรียนฐานปัญญา จังหวัดกรุงเทพมหานคร ตามโครงการการศึกษาค้นคว้าอิสระที่แนบมาด้วยนี้

การจัดทำการศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่องดังกล่าว นักศึกษาได้จัดทำเครื่องมือที่จะเก็บรวบรวมข้อมูล และได้รับความเห็นชอบเบื้องต้นจากอาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระไว้ขั้นหนึ่งแล้ว แต่เพื่อให้เครื่องมือที่จัดทำนั้นมีความครอบคลุมเนื้อหาวิชา แนวปฏิบัติ และสอดคล้องกับหลักและกระบวนการวิจัยทางสาขาวิชาจึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิด้านการศึกษาศาสตร์ ได้โปรดพิจารณาตรวจสอบและให้ความคิดเห็นเพื่อการปรับปรุงเครื่องมือการศึกษาค้นคว้าอิสระของนักศึกษาผู้นี้ด้วย สำหรับรายละเอียดอื่น ๆ นักศึกษาจะนำเรียนด้วยตนเอง

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี
จึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรรณพ จินะวัฒน์)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร. ๐-๒๕๐๔-๘๕๐๕

โทรสาร. ๐-๒๕๐๓-๓๕๖๖-๗

เบอร์โทรศัพท์นักศึกษา ๐๘๓-๔๐๘๖๑๘๘

ที่ ศธ ๐๕๒๒.๑๖ (บ)/๔๖

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี ๑๑๑๒๐

๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือวิจัย

เรียน ดร.เกรียงศักดิ์ สังข์ชัย

สิ่งที่ส่งมาด้วย โครงการการศึกษาค้นคว้าอิสระ จำนวน ๑ ชุด

ด้วยนางสาวนัฐธา มาตรนอก นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา แขนงวิชาหลักสูตรและการสอน วิชาเอกปฐมวัยศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ได้รับอนุมัติให้ทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง การสร้างหนังสือนิทานโดยเด็กที่มีต่อความสามารถด้านการเขียนของเด็กปฐมวัย โรงเรียนฐานปัญญา จังหวัดกรุงเทพมหานคร ตามโครงการการศึกษาค้นคว้าอิสระที่แนบมาด้วยนี้

การจัดทำการศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่องดังกล่าว นักศึกษาได้จัดทำเครื่องมือที่จะเก็บรวบรวมข้อมูล และได้รับความเห็นชอบเบื้องต้นจากอาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระไว้ชั้นหนึ่งแล้ว แต่เพื่อให้เครื่องมือที่จัดทำนั้นมีความครอบคลุมเนื้อหาวิชา แนวปฏิบัติ และสอดคล้องกับหลักและกระบวนการวิจัย ทางสาขาวิชาจึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิด้านการศึกษาปฐมวัย ได้โปรดพิจารณาตรวจสอบและให้ความคิดเห็นเพื่อการปรับปรุงเครื่องมือการศึกษาค้นคว้าอิสระของนักศึกษาผู้นี้ด้วย สำหรับรายละเอียดอื่น ๆ นักศึกษาจะนำเรียนด้วยตนเอง

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี จึงขอขอบมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรรณพ จินะวัฒน์)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร. ๐-๒๕๐๔-๘๕๐๕

โทรสาร. ๐-๒๕๐๓-๓๕๖๖-๗

เบอร์โทรศัพท์นักศึกษา ๐๘๓-๔๐๘๖๑๘๘

ที่ ศธ ๐๕๒๒.๑๖ (บ)/๔๓

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี ๑๑๑๒๐

๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือวิจัย

เรียน นางสาวอุลย์ บุญโท

สิ่งที่ส่งมาด้วย โครงการการศึกษาค้นคว้าอิสระ จำนวน ๑ ชุด

ด้วยนางสาวนัฐฐา มาตรนอก นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา แขนงวิชาหลักสูตรและการสอน วิชาเอกปฐมวัยศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ได้รับอนุมัติให้ทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง การสร้างหนังสือนิทานโดยเด็กที่มีต่อความสามารถด้านการเขียนของเด็กปฐมวัย โรงเรียนฐานปัญญา จังหวัดกรุงเทพมหานคร ตามโครงการการศึกษาค้นคว้าอิสระที่แนบมาด้วยนี้

การจัดทำการศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่องดังกล่าว นักศึกษาได้จัดทำเครื่องมือที่จะเก็บรวบรวมข้อมูล และได้รับความเห็นชอบเบื้องต้นจากอาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระไว้ชั้นหนึ่งแล้ว แต่เพื่อให้เครื่องมือที่จัดทำนั้นมีความครอบคลุมเนื้อหาวิชา แนวปฏิบัติ และสอดคล้องกับหลักและกระบวนการวิจัย ทางสาขาวิชาจึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิด้านการศึกษาศาสตร์ ได้โปรดพิจารณาตรวจสอบและให้ความคิดเห็นเพื่อการปรับปรุงเครื่องมือการศึกษาค้นคว้าอิสระของนักศึกษาผู้นี้ด้วย สำหรับรายละเอียดอื่น ๆ นักศึกษาจะนำเรียนด้วยตนเอง

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี จึงขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรณพ จินะวัฒน์)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร. ๐-๒๕๐๔-๘๕๐๕

โทรสาร. ๐-๒๕๐๓-๓๕๖๖-๗

เบอร์โทรศัพท์นักศึกษา ๐๘๓-๔๐๘๖๑๘๘

ภาคผนวก ง

แบบประเมินคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบประเมินคุณภาพคู่มือการจัดกิจกรรมการสร้างหนังสือนิทานโดยเด็ก

คำชี้แจง ผู้วิจัยได้สร้างแบบตรวจสอบความเหมาะสมของคู่มือการจัดกิจกรรมการสร้างหนังสือโดยเด็ก เพื่อต้องการตรวจสอบถามความคิดเห็นของท่าน นำไปพิจารณาความเหมาะสมของการจัดกิจกรรม โปรดตอบตามสภาพความเป็นจริงให้มากที่สุด โดยทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องระดับความเหมาะสมที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านที่สุด ดังนี้

เกณฑ์การให้คะแนน

5 หมายถึง เหมาะสมมากที่สุด	4 หมายถึง เหมาะสมมาก
3 หมายถึง เหมาะสมปานกลาง	2 หมายถึง เหมาะสมน้อย
1 หมายถึง เหมาะสมน้อยที่สุด	

1. คุณภาพของคู่มือการจัดกิจกรรมการสร้างหนังสือนิทานโดยเด็ก

รายการ	คะแนน				
	5	4	3	2	1
1. เนื้อหา					
1.1 ความสำคัญและความเป็นมา					
1.2 หลักการ					
1.3 วัตถุประสงค์					
1.4 กระบวนการการจัดกิจกรรม					
1.5 บทบาทครูในการจัดกิจกรรมการสร้างหนังสือนิทานโดยเด็ก					
1.6 สื่อและแหล่งการเรียนรู้					
1.7 การประเมินผลการจัดกิจกรรมการสร้างหนังสือนิทานโดยเด็ก					
1.8 แผนการจัดกิจกรรมการสร้างหนังสือนิทานโดยเด็ก					
1.8.1 ชั้นนิทานของเด็ก/เล่าเรื่อง					
1.8.2 ชั้นชักชวนกันแต่งเรื่อง					
1.8.3 ชั้นทบทวนเนื้อเรื่องและทดลองวาด					
1.8.4 ชั้นการสร้างหนังสือนิทาน					
1.8.5 ชั้นทำรูปเล่ม					
1.8.6 ชั้นนำเสนอผลงาน					

รายการ	คะแนน				
	5	4	3	2	1
2. รูปแบบการเขียน					
2.1 ภาษาที่ใช้มีความชัดเจน					
2.2 อ่านเข้าใจง่าย					
2.3 ความต่อเนื่องของข้อความ					

2. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....

(.....)

ตำแหน่ง.....

เกณฑ์การประเมิน		
5.00 – 4.50	หมายถึง 5เหมาะสมมากที่สุด	
4.49 – 3.50	หมายถึง 4เหมาะสมมาก	
3.39 – 2.50	หมายถึง 3	เหมาะสมปานกลาง
2.49 – 1.50	หมายถึง 2	เหมาะสมน้อย
1.49 - 0	หมายถึง 1	เหมาะสมน้อยที่สุด

แบบประเมินคุณภาพแบบวัดความสามารถด้านการเขียนของเด็กปฐมวัย

คำชี้แจง ผู้วิจัยได้สร้างแบบตรวจสอบความเหมาะสมของแบบวัดความสามารถด้านการเขียนของเด็กปฐมวัย เพื่อต้องการตรวจสอบความคิดเห็นของท่าน นำไปพิจารณาความเหมาะสมของแบบวัดความสามารถด้านการเขียน โปรดตอบตามสภาพความเป็นจริงให้มากที่สุด โดยทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องระดับความเหมาะสมที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านที่สุด ดังนี้

เกณฑ์การให้คะแนน	1	หมายถึง	มีความสอดคล้องกันและชัดเจนดี
	0	หมายถึง	ไม่แน่ใจว่ามีความสอดคล้องและชัดเจนหรือไม่
	-1	หมายถึง	ไม่มีความชัดเจนและไม่สอดคล้องกัน

คุณภาพของแบบวัดความสามารถด้านการเขียนของเด็กปฐมวัย

รายการ	คะแนน		
	1	0	-1
ส่วนที่ 1 ประเมินเกณฑ์การให้คะแนนความสามารถด้านการเขียนของเด็กปฐมวัย			
แบบวัดชุดที่ 1 เขียนลอกเลียนแบบคำ			
1.1 เขียนลอกเลียนแบบคำที่กำหนดให้ได้ครบถ้วนถูกต้องและบอกคำที่เขียนได้ให้ 4 คะแนน			
1.2 เขียนลอกเลียนแบบคำที่กำหนดให้ได้ครบถ้วนถูกต้องแต่อาจเขียนตัวอักษรกลับและบอกคำที่เขียนได้ ให้ 3 คะแนน			
1.3 เขียนลอกเลียนแบบคำที่กำหนดให้ได้ไม่ครบถ้วน และสลับที่ตัวอักษรหรือตัวอักษรกลับ บอกคำที่เขียนได้ให้ 2 คะแนน			
1.4 เขียนลอกเลียนแบบคำที่กำหนดได้ไม่ถูกต้องและบอกคำที่เขียนไม่ได้ให้ 1 คะแนน			
1.5 ไม่เขียนลอกเลียนแบบคำที่กำหนดให้ 0 คะแนน			
แบบวัดชุดที่ 2 เขียนคำจากภาพ			
2.1 เขียนคำขึ้นเองได้ถูกต้องกับภาพและบอกคำที่เขียนได้ให้ 4 คะแนน			
2.2 เขียนคำขึ้นเองได้ถูกต้องกับภาพ แต่อาจเขียนตัวอักษรกลับและบอกคำที่เขียนได้ให้ 3 คะแนน			
2.3 เขียนคำขึ้นเองไม่ตรงกับภาพและสลับที่ตัวอักษรหรือตัวอักษรกลับบอกคำที่เขียนได้ให้ 2 คะแนน			

รายการ	คะแนน		
	1	0	-1
2.4 เขียนคำขึ้นเองไม่ถูกต้องและบอกคำที่เขียนไม่ได้ให้ 1 คะแนน			
2.5 ไม่เขียนคำขึ้นเอง ให้ 0 คะแนน			
แบบวัดชุดที่ 3 เขียนเป็นประโยคจากภาพ			
3.1 เขียนเป็นประโยคขึ้นเองได้ถูกต้องตรงกับภาพและบอกประโยคที่เขียนได้ให้ 4 คะแนน			
3.2 เขียนเป็นประโยคขึ้นเองได้ถูกต้องตรงกับภาพแต่ตัวอักษรกลับและบอกประโยคที่เขียนได้ให้ 3 คะแนน			
3.3 เขียนเป็นประโยคขึ้นเองไม่ตรงกับภาพและเขียนสลับที่ตัวอักษรหรือตัวอักษรกลับ บอกประโยคที่เขียนได้ให้ 2 คะแนน			
3.4 เขียนเป็นประโยคขึ้นเองไม่ตรงกับภาพและบอกประโยคที่เขียนไม่ได้ให้ 1 คะแนน			
3.5 ไม่เขียนเป็นประโยคขึ้นเองให้ 0 คะแนน			
ส่วนที่ 2 ประเมินแบบวัดความสามารถด้านการเขียนของเด็กปฐมวัย			
แบบวัดชุดที่ 1 เขียนลอกเลียนแบบคำ			
ข้อที่ 1 ภาพใบบัวและคำภาษาไทย			
ข้อที่ 2 ภาพมะลิและคำภาษาไทย			
ข้อที่ 3 ภาพเตาไฟและคำภาษาไทย			
ข้อที่ 4 ภาพภูเขาและคำภาษาไทย			
ข้อที่ 5 เต่าและคำภาษาไทย			
แบบวัดชุดที่ 2 เขียนคำจากภาพ			
ข้อที่ 1 ภาพดินสอ			
ข้อที่ 2 ภาพกระเป๋			
ข้อที่ 3 ภาพแมว			
แบบวัดชุดที่ 3 เขียนเป็นประโยคจากภาพ			
ข้อที่ 1 ภาพเด็กนอนหลับ			
ข้อที่ 2 ภาพเด็กล้างรถ			

ลงชื่อ.....

(.....)

ตำแหน่ง.....

ภาคผนวก จ

ภาพการจัดกิจกรรมการสร้างหนังสือนิทานโดยเด็ก

ขั้นที่ 1 ขั้นนิทานของเด็ก/เล่าเรื่อง

ครูเล่านิทานให้เด็กฟัง

เด็กเลือกวาดตัวละครที่ชอบ

เขียนชื่อตัวละครของตนเอง

เขียนชื่อตัวละครของตนเอง

ผลงานของเด็ก

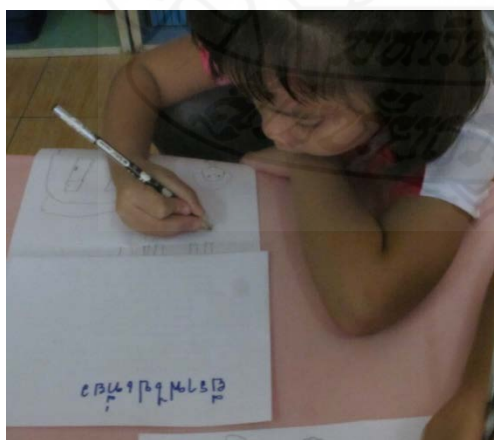
ผลงานของเด็ก

วาดภาพนิทาน 4 ช่อง

ตกแต่งนิทาน 4 ช่อง

ตัดลอกเนื้อเรื่องนิทาน 4 ช่อง

เล่านิทาน 4 ช่องให้เพื่อนฟัง

ผลงานของหนูค่ะ

ผลงานนิทาน 4 ช่องของเด็ก

ขั้นที่ 2 ขวนกันแต่งเรื่อง

นิทานเรื่องเจ้าหญิงซินเดอเรลล่าไปเที่ยว (ร่วมกันแต่งประโยคและตั้งชื่อเรื่อง)

1. น้องนาโน : มีเจ้าหญิงคนหนึ่ง
2. น้องปริม : ชื่อว่าซินเดอเรลล่า
3. น้องมายด์ : มีเพื่อนชื่อว่าเซเลมูน
4. น้องผิง /พีช : เจ้าหญิงซินเดอเรลล่าหารองเท้าแก้ว
5. น้องชม : เจ้าหญิงซินเดอเรลล่าตามหาม้า
6. น้องมุกมิก : ชี้ไปหาเจ้าชาย
7. น้องฟ้าสวย : เจ้าหญิงซินเดอเรลล่าเจอนางฟ้า
8. น้องบาปคิว : นางฟ้าเสกชุดสวยๆให้เจ้าหญิงซินเดอเรลล่าใส่
9. น้องบอส : มีพระราชวัง
10. น้องกร : มีพระราชชา
11. น้องเบนซ์ : มีพระราชินีมีนกด้วย
12. น้องเชอุน : เป็นพ่อแม่ของเจ้าชาย
13. น้องอมสิน : มีเจ้าชายกำลังต่อสู้กับโจรสลัด
14. น้องอ้งเปา : โจรสลัดตาย
15. น้องเก้า/เอิร์ธ : เจ้าชายเดินทางไปเจอกับสัตว์ประหลาด
16. น้องไนท์ : ตัวใหญ่มาก
17. น้องพีช : ต่อสู้กับสัตว์ประหลาดตาย
18. น้องพราว : เจ้าชายเดินทางมาเจอกับเจ้าหญิงซินเดอเรลล่า
19. น้องดิว : รักกัน
20. เด็กทุกคน : แล้วก็แต่งงานกันอยู่ด้วยกันอย่างมีความสุข

ร่วมกันแต่งประโยคและตั้งชื่อเรื่อง

ครูชักชวนเด็กแต่งนิทานคนละประโยค

น้องนาโนแต่งประโยคว่า มีเจ้าหญิงคนหนึ่ง

น้องปริมแต่งประโยคว่า
เจ้าหญิงชื่อว่าซินเดอเรลล่า

น้องฟ้าสวยแต่งประโยคว่า
เจ้าหญิงซินเดอเรลล่าเจอนางฟ้า

น้องอมสินแต่งประโยคว่า
มีเจ้าชายกำลังต่อสู้กับโจรสลัด

เด็กร่วมกันคัดเลือกชื่อเรื่อง

ขั้นที่ 3 ทบทวนเนื้อเรื่องและทดลองวาด

นิทานเรื่องเจ้าหญิงซินเดอเรลล่าไปเที่ยว (ทบทวนเนื้อเรื่อง)

1. มีพระราชวัง มีพระราชินี พระราชินี มีนิก เป็นพระราชวังของเจ้าชาย
2. มีเจ้าหญิงคนหนึ่งชื่อว่าซินเดอเรลล่ามีเพื่อนชื่อว่าเซเลอมน
3. เจ้าหญิงซินเดอเรลล่าตามหาม้าเจอม้าแล้วก็ขี่ม้าไปหาเจ้าชาย
4. ระหว่างทางเจ้าหญิงเจอนางฟ้า
5. นางฟ้าเสกชุดสวยให้เจ้าหญิงซินเดอเรลล่าใส่
6. เจ้าชายเดินทางไปเจอกับโจรสลัดแล้วต่อสู้กัน โจรสลัดตาย
7. เจ้าชายเดินทางต่อไปเจอกับสัตว์ประหลาดตัวใหญ่ต่อสู้กันสัตว์ประหลาดตายไป
8. เจ้าชายเจอกับเจ้าหญิงซินเดอเรลล่า
9. แล้วก็แต่งงานกันอยู่ด้วยกันอย่างมีความสุข

วางแผนร่วมกัน

ตกแต่งรูปภาพให้สวยงาม

คัดลอกเนื้อเรื่อง

เขียนชื่อผู้จัดทำ

ตกแต่งปกใน

นิทานของเด็กๆ

ขั้นที่ 4 ขั้นการสร้างหนังสือนิทาน

วาดภาพประกอบเนื้อเรื่อง

ตกแต่งรูปภาพร่วมกัน

คัดลอกเนื้อเรื่อง

เขียนชื่อผู้จัดทำ

ทำปกนิทาน

นำเสนอผลงานของหนู

ขั้นที่ 5 ขั้นทำรูปเล่ม/นำเสนอผลงาน

นำนิทานมาเรียงลำดับ

เรียงนิทานเตรียมเย็บเล่ม

รูปเล่มนิทานที่เด็กสร้างขึ้น

ครูเล่านิทานที่เด็กสร้างขึ้นให้ฟังพร้อมกัน

ตกแต่งฉากประกอบพระราชวัง

ติดปะต้นไม้

ซ้อมการแสดง

ซ้อมการแสดง

จัดซุ้มนิทรรศการ

บริเวณแสดงละคร

ครูกล่าวต้อนรับผู้ปกครอง

เด็กกล่าวต้อนรับ

เพื่อนๆ ชมการแสดงละคร

ผู้ปกครองร่วมให้กำลังใจ

เด็กๆ แสดงละคร

เด็กๆ แสดงละคร

ผู้บริหารโรงเรียนกล่าวชื่นชมเด็กๆ

ตัวแทนผู้ปกครองกล่าวชื่นชมเด็กๆ

มอบรางวัลเป็นกำลังใจ

เพื่อนๆ ร่วมประมมือขึ้นชมการแสดงละคร

ผู้วิจัยและตัวแทนเด็กที่แสดงละคร

ผู้ปกครองร่วมชมผลงานของเด็กๆ

เด็กๆ ชักชวนผู้ปกครองชมผลงาน

เด็กๆ ขึ้นชมผลงานของตนเอง

ประวัติผู้ศึกษา

ชื่อ	นางสาวนัจจุรา มาตรนอก
วัน เดือน ปีเกิด	30 เมษายน 2515
สถานที่เกิด	อำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา
ประวัติการศึกษา	ศึกษาศาสตรบัณฑิต วิชาเอกการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช พ.ศ. 2546
สถานที่ทำงาน	โรงเรียนฐานปัญญา สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน เขตพื้นที่การศึกษาที่ 1 แขวงบางหว้า เขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร
ตำแหน่ง	ครูผู้สอน

